

แนวทางการพัฒนาอนุรักษ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุน
ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

โดย

พันเอก กิตติศักดิ์ ทองธีรธรรม
รองผู้อำนวยการสำนักวิทยาการความมั่นคง
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๔
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พันเอก กิตติภักดิ์ ทองธีรธรรม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๔ ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

พลโท

(ไพศาล งามวงษ์วาน)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พันเอก กิตติภัก ทองธีรธรรม **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๔

อนุสรณ์สถานแห่งชาติเป็นสถานที่ที่ถูกจัดสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เป็นแหล่งรวบรวมคุณงามความดีของบุคคลแห่งแผ่นดิน เพื่อให้เกียรติประวัติเหล่านั้น เป็นที่ประจักษ์ สดุดีสถาพรสืบไป และเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ประวัติศาสตร์ด้านการทหารของประเทศไทย โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานนามว่า “อนุสรณ์สถานแห่งชาติ” ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และได้เสด็จพระราช ดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิด เมื่อ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ปัจจุบันได้เปิดดำเนินการมาแล้วรวม ๒๘ ปี โดยได้มีการพัฒนาในด้านองค์ประกอบ อาคารสถานที่ และการจัดแสดงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง เริ่มพัฒนาในการสร้างงานสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาสู่การเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ประวัติศาสตร์ด้านการทหาร การปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ผ่านช่องทางการจัดแสดงและ การบรรยายความรู้ให้แก่เยาวชน การพัฒนาเข้าสู่การเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในเชิง สัญลักษณ์ ปัจจุบันการพัฒนายังดำเนินการอย่างต่อเนื่องแต่ยังมีปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องนำมาสู่การแก้ปัญหาต่อไป การวิจัยฯ ในครั้งนี้ มุ่งประสงค์ ในการศึกษาถึง ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ รวมถึงแนวทาง ในการแก้ปัญหา เพื่อให้อนุสรณ์สถานแห่งชาติสามารถดำเนินงานจนสร้างผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม ในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ต่อไป

จากการวิจัยพบว่า การดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบันยังไม่สามารถ ดำเนินการได้เต็มประสิทธิภาพ จนเกิดผลสัมฤทธิ์ตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง อย่างมีนัยยะสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างการจัดการบรรจุกำลังพล ยังไม่มีหน่วยที่รับผิดชอบ ในงานที่มีความเฉพาะทางในแต่ละด้าน เช่น งานประวัติศาสตร์ งานประชาสัมพันธ์ การปลูกฝัง อุดมการณ์การเมือง ฯลฯ ประกอบกับกำลังพล ที่ได้รับการบรรจุในปัจจุบัน มีจำนวนน้อย

จากการวิเคราะห์ ยังพบอีกว่าการทำแผนแม่บทโดยความร่วมมือของหน่วยงาน ที่รับผิดชอบต่าง ๆ ยังไม่สามารถทำได้เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้ให้ความสำคัญในงาน ด้านประวัติศาสตร์ ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับ ไม่เพียงพอ โดยผู้วิจัยได้เสนอแนะถึงแนวความคิด ในการก่อตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทหาร เพื่อบูรณาการงานประวัติศาสตร์ด้านการทหาร ในภาพรวม การสร้างหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการวิจัย พัฒนาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทหาร รวมถึงการทำแพลตฟอร์ม ระบบออนไลน์ ที่สามารถ เข้าถึงข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ได้อย่างง่ายและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ความรู้สึกร่วมกับบรรพบุรุษ ในอดีตที่ห้วงแหวน เสียสละเพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่นคงของประเทศชาติ จนสร้างจิตสำนึกความศรัทธา ความรักชาติ รักสถาบันแก่ผู้ที่เข้าเยี่ยมชม อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ต่อไป

Abstract

Title The Developmental Guideline of the Thai National Memorial for Supporting the National Strategic Security Plan

Field Military

Name Col. Kittipuck Thongteerathum

Course NDC

Class 64

The Thai National Memorial was established to be honorable and representative of the virtues of the Thai significant people and heroes in Thailand. As the source of various Thai military information, knowledge, and history were found by His Royal Highness, His Majesty the King Maha Bhumibol Adulyadej the Great, and did a royal opening and bestowed the name "National Monument" on July 2, 1994. Nowadays, the Thai National Memorial has been in active operation for 28 years through continuous development in many parts consisting of infrastructure, buildings, and the main exhibition hall. The Thai National Memorial has initiated various contemporary creative missions including sources of military history and information, cultivating patriotic ideals through exhibition events, and participatory active lectures about Thai military history and information in Thai youth. Developing into an excellent and symbolic center for Thai's soul and spirit. The Developmental Guideline of the Thai National Memorial for Supporting the National Strategic Security Plan has been still ongoing. However, many issues, obstacles, and limitations were found in various dimensions which need to improve in further study. Therefore, this research aimed to explore issues, obstacles, and opportunities for the development of the guideline of the Thai National Memorial for supporting the National Strategic Security Plan until met the concrete achievement in supporting the national security strategy.

From the research results, it revealed that The Thai National Memorial has been not yet fully effective functioning and need to meet the objectives in particularly of the National Strategy on Security aspect as well. Because of the manpower management structure is still staff shortage and need to delegated in each more specialty area including military history, public relationship, cultivation of political ideology, etc.

From the results analysis, it was also found that the master plan has been still impractical plan because of no focusing on the authentic history. In addition, the budget received was insufficient and limited. The researcher suggested the idea of establishing an excellence center of military history study to integrate and utilized military history. Overall, the creation of an agency responsible for research development. The development on military history Including the creation of an online system platform that can easily access to historical big data and effective which will promote a better understanding of history perception with cherished past ancestor's sacrifice to gain the security of the nation. Until creating a consciousness of faith, patriotism, love the institution for those who visit next national monument.

คำนำ

ประวัติศาสตร์ของชาติเป็นรากฐานของความเป็นชาติ เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงอารยธรรม วัฒนธรรม ความมีตัวตน ความรุ่งเรือง ของชาติมาอย่างยาวนาน ประโยชน์ของประวัติศาสตร์ ถูกนำไปใช้สร้างบทเรียนต่าง ๆ อันจะนำมาใช้ในการออกแบบอนาคต นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ ยังเป็นสิ่งที่สามารถนำมาสร้างศรัทธา แรงจูงใจ ศูนย์รวมจิตใจ ในความรักชาติให้แก่ลูกหลานต่อไป

อนุสรณ์สถานแห่งชาติจัดเป็นสถานที่ที่รวบรวมประวัติศาสตร์ในเชิงสัญลักษณ์ เป็นสถานที่ที่อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งรวบรวมคุณงามความดีของบุคคลในแผ่นดิน เพื่อให้เกียรติ ประวัติ เหล่านั้นได้ประจักษ์สถิตสถาพรสืบไป พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ได้ทรงพระราชทานนามของ “อนุสรณ์สถานแห่งชาติ” เสด็จทรง ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเสด็จทรงประกอบพิธีเปิดอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ อันทรงคุณค่าของอนุสรณ์สถานแห่งชาติที่ทรงเห็นถึงความสำคัญ

อนุสรณ์สถานแห่งชาติได้ดำเนินการมาเป็นเวลา ๒๘ ปี ในปัจจุบันอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศ ได้ถูกพัฒนาในด้านกิจกรรมและการจัดแสดงสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ รวมทั้งเป็นแหล่ง รวบรวมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้านการทหารไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ ความซาบซึ้งในคุณงามความดีของบรรพบุรุษ อันจะนำมาซึ่งความรักชาติ ของคนในชาติต่อไป โดยการศึกษาการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวัง ที่จะศึกษาโครงสร้าง การจัดการ การดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อทราบปัญหาและ ศึกษาแนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้สามารถสร้างอุดมการณ์ความรักชาติและสถาบัน หลักให้กับประชาชนในชาติอันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของชาติตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ต่อไป

พันเอก

(กิตติภักดิ์ ทองธีรธรรม)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๔

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” ได้ดำเนินการสำเร็จเรียบร้อยด้วยความกรุณา พลเอก วิชัย ชูเชิด พลตรี ธาวัน อัครเมธายุทธ ผู้ทรงคุณวุฒิ พลตรี ภาณุพงศ์ สุวัฒน์สุส ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะในเรื่อง กรอบแนวความคิด เนื้อหาสาระ ความต่อเนื่อง สอดคล้องของเนื้อหา นาวาอากาศ เจน คล้ายสังข์ กองเอกสารวิจัยและห้องสมุด วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานให้คำแนะนำทุก ๆ ด้าน และสุดท้ายต้องขอขอบคุณ สิบบอก สมมิตร เทพกุล เจ้าหน้าที่สำนักงาน ผู้บังคับบัญชา สำนักวิทยาการความมั่นคง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ช่วยเหลือในการจัดทำงานเอกสารและงานธุรการที่เกี่ยวข้องจนทำให้งานวิจัยเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะประโยชน์ในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ให้สามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง สามารถสร้างองค์ความรู้และเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์การทหาร สามารถนำองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์นั้น มาใช้ในการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติให้กับประชาชนในชาติได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูล และตอบคำถาม ในแง่มุมต่าง ๆ ที่สงสัยได้อย่างดียิ่ง ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผมขอน้อมรับและขอรับฟังคำแนะนำจากทุกท่าน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

พันเอก

(กิตติภักดิ์ ทองธีรธรรม)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๔

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๕
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	๖
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และนโยบายหลัก ของรัฐบาล	๘
พันธกิจของกองบัญชาการกองทัพอากาศ	๑๒
ภารกิจและหน้าที่ของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร	๑๓
คณะทำงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ	๑๔
แนวความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการนำระบบสมรรถนะไปใช้ ในการพัฒนาบุคลากร	๒๕
แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์	๒๙
แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร	๓๓
แนวทางในการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ โดยการปลูกฝังความเป็นชาติ นิยมให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของคนไทย	๓๖
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๓๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓	
วิเคราะห์ สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๓๙
โครงสร้างและการจัดของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร	๓๙
การดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย และสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๔๑
แนวทางของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓)	๔๕
การบริหารกำลังพลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๕๖
การดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๕๗
บทที่ ๔	
แนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ	๕๙
การวิเคราะห์ปัญหาด้านโครงสร้าง การจัด ภารกิจที่ได้รับมอบของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร (หน่วยงานรับผิดชอบอนุสรณ์สถานแห่งชาติ)	๖๑
การวิเคราะห์ด้านการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจกองบัญชาการกองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๖๔
การวิเคราะห์ปัญหาในการทำงานของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติ	๖๕
การวิเคราะห์ปัญหาด้านการบริหารกำลังพลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๖๗
การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๖๙
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๗๑
สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๗๑
ปัญหา อุปสรรคของการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๗๒
แนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติให้กับประชาชนไทยต่อไป	๗๓
มุมมองอันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป	๗๔
บรรณานุกรม	๗๕
ประวัติย่อผู้วิจัย	๗๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓ - ๑ สรุปยอดผู้เข้าเยี่ยมชม ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	๔๓
๓ - ๒ สถานภาพกำลังพล กปพ.บก.สปท.	๕๖

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒ - ๑ กรอบแนวคิดของการวิจัย	๓๘
๓ - ๑ แผนผังโครงสร้างและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน	๔๐
๓ - ๒ การจัดการส่วนราชการ กปพ.บก.สปท.	๕๖
๔ - ๑ แนวความคิดจัดส่วนราชการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทหาร	๖๔

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยได้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศ “มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความสุขของคนไทยทุกคน” โดยในด้านยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงนั้น มีประเด็นที่ต้องดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ การรักษาความสงบภายในประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยในส่วนการรักษาความสงบภายในประเทศนั้น ได้กำหนดวิธีการ ได้แก่ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมในเรื่องความมั่นคงและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของชาติมากกว่าส่วนรวม และการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดปัญหาสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

กองบัญชาการกองทัพไทย ได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดนโยบายกองทัพไทย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในภาคส่วนต่าง ๆ ได้เกิดการประสานสอดคล้องและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยพันธกิจในส่วนของการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐและการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติ ได้กำหนดนโยบายเฉพาะใน “การพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์ทหารให้ทันสมัยและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้ประชาชนทั่วไปนักเรียนนักศึกษาเข้าเยี่ยมชมเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ”

อนุสรณ์สถานแห่งชาติ สร้างขึ้นในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้เสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติและจาริกนามผู้กล้าหาญเหล่านั้นไว้ให้สถิตสถาพรสืบไป เป็นสถานที่แสดงประวัติวีรกรรมเหตุการณ์ครั้งสำคัญต่าง ๆ เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงภัยที่เกิดขึ้นในอดีตอันเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสถานที่ที่รวบรวมคุณงามความดีของบุคคลในแผ่นดินไว้เพื่อเป็นที่ประจักษ์แก่ชนรุ่นหลัง และเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้น มีมติอนุมัติให้ใช้พื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมคอนเมืองช่วงถนนวิภาวดีรังสิตบรรจบกับถนนพหลโยธินเป็นสถานที่จัดสร้าง โดยมีลักษณะสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยคล้ายป้อมค่ายหอรบของไทยสมัยโบราณ โดยแบบที่ได้รับการคัดเลือกในการจัดสร้าง ผู้ออกแบบ คือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อมีความพร้อมในการก่อสร้าง กองบัญชาการทหารสูงสุดได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ขอพระราชทานชื่อเพื่อเป็นศิริมงคล และได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าพระราชทานชื่อว่า “อนุสรณ์สถานแห่งชาติ” พร้อมเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖ เวลา ๑๖.๓๐ น. และเสด็จประกอบพิธีเปิดในวันเสาร์ที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗ เวลา ๑๖.๓๐ น. มีส่วนประกอบสำคัญทั้งหมด ได้แก่

ลานประกอบพิธี เพื่อต้อนรับประมุขของประเทศ บุคคลสำคัญของชาติที่มาเยือนอนุสรณ์สถานแห่งชาติอย่างเป็นทางการ และยังใช้ในการประกอบพิธีสำคัญในวันกองทัพไทย

อาคารประกอบพิธี เป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา และพิธีสำคัญของประเทศในวันกองทัพไทยวันทหารผ่านศึก วันทำบุญดินสมรภูมิอุทิศส่วนกุศลแด่ดวงพระวิญญาณบูรพกษัตริย์ และดวงวิญญาณวีรชน

อาคารประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑสถาน เป็นอาคารทรงป้อมค่ายหอรบโบราณภายนอกอาคาร โดยรอบจะจารึกนามผู้เสียชีวิตเพื่อประเทศชาติไว้ที่ผนังกำแพง จากสงครามต่าง ๆ ได้แก่ สงครามโลกครั้งที่ ๑, กรณีพิพาทอินโดจีน, สงครามมหาเอเชียบูรพา, เสรีไทย, สงครามเกาหลี, สงครามเวียดนาม, การปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต และผู้สละชีพเพื่อชาติ รวม ๘๔๐๔ นาย (กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ/๒๕๖๓) โดยภายในอาคารจะเป็นการแสดงผลเหตุการณ์สำคัญของการรบในประวัติศาสตร์ การจำลองวีรกรรมของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ชาติไทย

อาคารภาพปริทัศน์ เป็นอาคารแสดงภาพจิตรกรรมฝาผนัง บอกเล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง panorama โดยในภาพเป็นการแสดงประวัติศาสตร์การสร้างบ้านเมืองเป็นราชอาณาจักรไทยตั้งแต่กรุงสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ภูมิสถาปัตยกรรมและพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง เป็นการจัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ในอดีต และ พิพิธภัณฑสถานสงครามมหาเอเชียบูรพา ประวัติการรบของกองทัพพายัพ

อนุสรณ์สถานแห่งชาติปัจจุบันอยู่ในความควบคุม กำกับดูแลของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีข้าราชการกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมของอนุสรณ์สถานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องประกอบกับงบประมาณในการดูแลซ่อมบำรุงรักษา จ้างเจ้าหน้าที่ในการทำมาสะอาด รักษาความปลอดภัย ทำความสะอาดให้มีสภาพ

ที่เรียบง่ายมีประสิทธิภาพในการรองรับผู้เยี่ยมชม และผู้เข้าใช้บริการในด้านต่าง ๆ ได้แบ่งแผนกความรับผิดชอบต่าง ๆ ออกเป็น ๔ แผนก ได้แก่

แผนกพิพิธภัณฑ์ทหาร มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้ารวบรวม จัดทำข้อมูล ดูแลรักษา สะสมวัตถุพิพิธภัณฑ์ การจัดแสดงนิทรรศการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ การประสานงานกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการด้านพิพิธภัณฑ์ทหาร

แผนกอาคารสถานที่ มีหน้าที่ดูแลรักษา ซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ งานรักษาความสะอาด สถานที่และระบบสาธารณูปโภควัสดุอุปกรณ์ และเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ให้คงสภาพพร้อมใช้งาน

แผนกประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะ วางแผนดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับงานพิพิธภัณฑ์ทหารและอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

แผนกประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร มีหน้าที่ศึกษา พิจารณารวบรวมหลักฐาน เรียบเรียงจัดทำ เผยแพร่เอกสาร ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเกี่ยวกับทหาร ประสานงานกับเหล่าทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกิจการด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีเกี่ยวกับทหาร รวมถึงดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดประวัติศาสตร์ทหาร

ประวัติศาสตร์ คือ รากเหง้าความเป็นมาของชาติ เป็นความภาคภูมิใจ เป็นสิ่งที่ระลึกถึง เพื่อให้เกิดสำนึกในความเป็นชาติ ความรักบ้านเกิดเมืองนอน การหวงแหนแผ่นดินเกิดอันจะนำมาซึ่งความเสียสละ ความรักความสามัคคีของคนในชาติ การจัดให้มีศูนย์รวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นสิ่งสำคัญอันจะนำมาซึ่งแนวความคิดที่จะใช้หล่อหลอมคนในชาติให้มีจิตใจเดียวกัน เป็นสิ่งสำคัญที่ควรกระทำเพื่อให้ประวัติศาสตร์ด้านการทหาร มีข้อมูลมีรายละเอียด มีความเชื่อถือได้

ข้อมูลประวัติศาสตร์ด้านการทหารที่ถูกเก็บไว้ ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน เป็นข้อมูลประวัติศาสตร์เดิม ซึ่งไม่ได้มีกระบวนการทางประวัติศาสตร์ในการสร้างความคิดหรือมุมมองในด้านประวัติศาสตร์ใหม่ให้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการหยุดนิ่งไม่มีการพัฒนาต่อยอดทางด้านข้อมูลประวัติศาสตร์ ประกอบกับไม่ได้ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ และมีระบบควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการบูรณาการเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งข้อมูลทางด้านการทหารที่มีทั้งหมด

โดยในปัจจุบันภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานประวัติศาสตร์ การประชาสัมพันธ์ การปลูกฝังอุดมการณ์ ทางการเมือง ปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ มีหน่วยงานในระดับแผนกเป็นหน่วยรับรองงาน ประกอบกับมีกำลังพลที่บรรจุในอัตราในการดำเนินกิจกรรมทหาร ประวัติศาสตร์ทางทหารทั้งปวง ซึ่งเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับงานตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ และความสำคัญของงาน โดยเฉพาะงานด้านประวัติศาสตร์ทหาร เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ที่บรรจุแล้ว พบว่าตำแหน่งที่เป็นนักประวัติศาสตร์ หรือตำแหน่งที่ทำงานเกี่ยวกับข้อมูลงานด้านประวัติศาสตร์มีน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะค้นคว้าข้อมูล ความรู้เพิ่มเติมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ประกอบกับไม่ได้รับงบประมาณประจำปีในการจ้างทำวิจัย ค้นคว้าหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทหาร เพื่อหาข้อมูล

เชิงลึกทางประวัติศาสตร์ อันจะนำมาซึ่งความแม่นยำของประวัติศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ทำให้การดำเนินงานด้านประวัติศาสตร์ไม่เต็มประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับข้อมูลประวัติศาสตร์ด้านการทหาร ซึ่งประเทศมีประวัติศาสตร์ด้านการทหาร การสู้รบ ตั้งแต่อดีตมาโดยตลอด

อนุสรณ์สถานแห่งชาติได้ถูกพัฒนาขึ้นตามลำดับ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้กรุณามอบนโยบายให้สถาบันวิชาการป้องกันประเทศให้ “วางแผนปรับปรุงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยปรับรูปแบบการจัดแสดงให้ผู้เข้าชมมีความประทับใจ และครอบคลุมเนื้อหาที่มาของชาติให้เกิดความรักชาติมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงผู้นำทางทหารที่ทำความประโชยน์ให้แก่แผ่นดิน” โดยได้กรุณาอนุมัติแผนงบประมาณในการพัฒนาอนุสรณ์สถาน ใช้วงเงิน ๔๐๐ ล้านบาท และเวลาโครงการในการพัฒนาประมาณ ๔ ปี ซึ่งเป็นการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่สร้างขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาอาคารสถานที่ เพื่อรองรับการเข้าศึกษา หาความรู้ของเยาวชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวยังขาดการพัฒนาในงานด้านประวัติศาสตร์ งานประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีความสำคัญ

ในการวิจัยดังกล่าวจะทำการศึกษาถึงโครงสร้าง ภารกิจ การดำเนินงานในปัจจุบันว่ามีปัญหา และอุปสรรคอย่างไร และจะนำปัญหาดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาให้อนุสรณ์สถานแห่งชาติ สามารถเป็นศูนย์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ การทหาร เป็นศูนย์รวมใจ และสถานที่ที่สามารถแสดงความเคารพ ระลึก ต่อบรรพบุรุษที่เสียสละเพื่อประเทศชาติ เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝัง อุทิศคุณธรรม ความรักชาติ ให้กับเยาวชนในชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานภาพการดำเนินการอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน ในด้านโครงสร้างการจัด ภารกิจ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์
๒. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ของการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝังคุณธรรม ความรักชาติให้กับประชาชนในชาติต่อไป
๔. เพื่อสร้างมุมมองอันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

๑. ด้านเนื้อหา การวิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหา ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ สภาพปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในด้านโครงสร้างการจัดการกิจการ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์
๒. ด้านประชากร ผู้ที่ปฏิบัติงานในอนุสรณ์สถานแห่งชาติในอดีต และปัจจุบัน
๓. ขอบเขตการศึกษา ๓ ปี ในช่วงเวลา ปี พ.ศ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยให้ความสำคัญไปที่ภารกิจการจัด บุคลากร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก บุคลากรที่ปฏิบัติงานอนุสรณ์สถาน และ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่

๑.๑.๑ ผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกแบบ กำหนดนโยบาย ในการปฏิบัติของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ จำนวน ๓ คน

๑.๑.๒ ปฏิบัติในระดับหัวหน้าส่วนงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ จำนวน ๓ คน

๑.๑.๓ ผู้ที่มีส่วนในการใช้ประโยชน์จากอนุสรณ์สถานแห่งชาติ จำนวน ๑๐ คน

๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิดำเนินการโดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ คำสั่ง นโยบายระเบียบปฏิบัติ ต่าง ๆ สรุปผลการประชุมที่เกี่ยวข้อง ตำราเอกสารต่าง ๆ

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์เปรียบเทียบและสังเคราะห์ ข้อมูลทฤษฎีหลักการต่าง ๆ

๓. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ นำเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ จากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ความไม่สมบูรณ์ต่าง ๆ ในการจัด การกำหนด ภารกิจ โครงสร้าง และการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน เพื่อนำไปปรับปรุงให้เกิด ประสิทธิภาพสูงขึ้น

๒. ทราบ ปัญหา และอุปสรรค ในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน เพื่อหา แนวทางในการดำเนินการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา และการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ให้สามารถสนับสนุนนโยบายของกองบัญชาการกองทัพไทย ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติกับเยาวชนต่อไป

๔. เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นข้อมูลในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำจำกัดความ

อนุสรณ์สถานแห่งชาติ (The National Memorial)

หมายถึง สถานที่ที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระพระมหากษัตริย์และ วีรชนไทยผู้เสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติ และเป็นแหล่งเรียนรู้ ในด้าน ประวัติศาสตร์การทหาร ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๕ ส่วน ได้แก่ การประกอบพิธีอาคารประกอบพิธี อาคารประวัติศาสตร์ และ พิพิธภัณฑ์ทหาร อาคารภาพปริทัศน์ภูมิสถาปัตยกรรม และพิพิธภัณฑ์ กลางแจ้ง

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

หมายถึง แผนการพัฒนาประเทศที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนา ให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตามเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศไทย ที่ว่าประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

หมายถึง แนวทางการพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยเอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อม

ในการรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกในการ
แก้ปัญหาาร่วมกันในทุกภาคส่วน

การประชาสัมพันธ์ (Public Relation)

หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อนักเรียน
นักศึกษาประชาชนทั่วไป และข้าราชการ เพื่อหวังผลในความร่วมมือ
และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การโฆษณา
การจัดนิทรรศการ การบรรยาย การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

ประวัติศาสตร์ทหาร (Military History)

หมายถึง เป็นการรวบรวมบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องราว ความขัดแย้ง ตั้งแต่ข้อขัดแย้งระหว่างชนเผ่าพื้นเมืองเล็ก ๆ
๒ เผ่า ระหว่าง ๒ รัฐหรือสงครามโลกที่มีผลกระทบต่อประชากรทั้งโลก
ในระดับที่รุนแรง นักประวัติศาสตร์การทหารจะเป็นผู้ทำการบันทึก
เหตุการณ์ทหารเหล่านี้

อุดมการณ์ (Ideology)

หมายถึง ความเชื่อ ความศรัทธา ที่สืบทอดต่อเนื่องกันมา ความเชื่อ ความศรัทธานั้น
มีความสำคัญต่อกลุ่มชนในสังคมในการที่จะกำหนดหลักการปฏิบัติ
การดำเนินชีวิตใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของคนในชาติในสังคม
เข้าด้วยกันและใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมา เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และนโยบายหลักของรัฐบาล
๒. พันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย
๓. ภารกิจและหน้าที่ของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร
๔. คณะทำงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
๕. แนวความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการนำระบบสมรรถนะไปใช้

ในการพัฒนาบุคลากร

๖. แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
๗. แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร
๘. แนวทางในการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ โดยการปลูกฝังความเป็นชาตินิยม ให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของคนไทย
๙. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ยุทธศาสตร์ ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และนโยบายหลักของรัฐบาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มี ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ในระยะยาวตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว "ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)" ได้กำหนด วิสัยทัศน์ให้ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง ตามคติพจน์ประจำชาติ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในการผลิต และบริการที่หลากหลายบนพื้นฐานของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และนวัตกรรม มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยเป็นคนที่มีความคุณภาพ มีความสุข อยู่ดี กินดี สังคม

มีความมั่นคงเสมอภาค และเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี ต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๔. ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยในด้านยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงนี้ ให้ความสำคัญกับความสามัคคีของคนในชาติ การบริหารจัดการและการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์ มีความสัมพันธ์และร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีประเทศและนานาชาติในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ชาติ รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน โดยมีแนวทางและประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ

๑.๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๑.๒ ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างสันติสุข การส่งเสริมระบบงานยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม ขจัดความขัดแย้งลดความรุนแรง และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักแนวทางเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา รวมถึงเสริมสร้างพหุสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพลังป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๑.๓ ส่งเสริมสภาพแวดล้อม แนวทาง กลไกที่สามารถขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามัคคีในชาติ รวมถึงพัฒนาไกลการบริหารประเทศ พัฒนางาน ความมั่นคง ขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบ สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติกระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

๒. การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรองอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถประเมินสถานการณ์ในระยะยาวได้อย่างแม่นยำ พัฒนาความเป็นหุ้นส่วนทางการข่าวกรองกับทุกภาคส่วนรวมถึงพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงให้มีความทันสมัย ครอบคลุมความต้องการการใช้งานอย่างครบถ้วน

๒.๒ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผลิตกำลังป้องกันประเทศ และพัฒนาโครงสร้างกำลัง และยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกันประเทศ และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมถึงส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศ ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ รวมถึงมีการรักษาสันติภาพในกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ พัฒนาประสิทธิภาพ ระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบการบริหารจัดการสาธารณภัยและความมั่นคงแบบใหม่ ให้มีความพร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ สามารถบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการตั้งแต่ในระดับชาติ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓. บูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติ

๓.๑ เสริมสร้างบทบาทของไทย ในการพัฒนาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผลประโยชน์ของชาติกับผลประโยชน์ของภูมิภาค และนานาชาติที่สามารถเกื้อหนุนให้เกิดความมั่นคง ความมั่นคง ทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ ได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาระบบกลไกมาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ เป้าหมายของสหประชาชาติ เพื่อรักษาเสถียรภาพในระดับภูมิภาค และระดับโลกไว้ ตลอดจนร่วมมือกันป้องกันและแก้ไข ปัญหาหรือภัยคุกคามความมั่นคง

๓.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพ การป้องกัน แก้ไข ระวังยับยั้ง พื้นฟูภัยจากการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ โดยบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพบุคลากร นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ในการดำเนินการ เสริมสร้างจิตสำนึก ภูมิคุ้มกันให้กับคนในสังคม ตลอดจนพัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการผลักดันการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

๓.๓ พัฒนาประสิทธิภาพ กลไกกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการบริหารจัดการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ รวมถึงพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ในการดำเนินการร่วมกัน

๓.๔ เสริมสร้างความมั่นคง และปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคที่บริหารจัดการด้วยไซเบอร์ให้ปลอดภัยจากการโจมตี รวมถึงส่งเสริม วัฒนธรรม สร้างความตระหนักรู้ในการใช้ไซเบอร์ในทางที่เหมาะสม ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถ รับมือกับภัยคุกคาม ทางไซเบอร์ ทั้งยามปกติ ยามเกิดเหตุการณ์ ฟื้นตัว ฟื้นฟู หลังเกิดเหตุ และการเยียวยาแก้ไขผลกระทบ

๔. การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเล

๔.๑ ประสิทธิภาพ แนวทางการบริหารจัดการข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม การวิจัยและพัฒนาในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชน ตลอดจนนำเป้าหมายแนวทางมาตรฐานสากล มาปรับใช้ในการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร ทางประชาชาติ และสิ่งแวดล้อมความมั่นคงทางพลังงานน้ำ และอาหาร

๔.๒ บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความไว้วางใจระหว่างผู้นำระดับสูงของไทยกับประเทศรอบบ้านและอาเซียน พัฒนาสู่การเป็น หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในลักษณะของการร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง โดยเฉพาะ ในการพัฒนาระบบตรวจคนเข้าเมือง ระบบเฝ้าติดตามเพื่อป้องกันปัญหาข้ามพรมแดน และการเร่งรัด ให้เกิดการสำรวจ และจัดทำหลักเขตแดนทั้งทางบก และทางทะเล เพื่อแก้ไขปัญหาคการอ้างสิทธิ์ทับซ้อน

๕. การบริหารจัดการความมั่นคงให้สอดคล้องกับแผนงานพัฒนาหรืออื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน และร่วมพัฒนาประเทศ โดยพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการทำงานของกลไก ที่เกี่ยวข้องในมิติงานด้านความมั่นคง โดยบูรณาการดำเนินงานให้เชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมทั้งภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง ให้มีความเป็นเอกภาพ และพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการ ดำเนินงาน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยเหลือประชาชนและร่วมพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความ มั่นคงและเตรียมความพร้อมของประเทศ

นโยบายหลักของรัฐบาล ๑๒ ด้าน

๑. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. การสร้าง ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ
๓. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
๔. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจ และความสามารถในการแข่งขันของไทย
๖. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
๗. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
๘. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

๙. การพัฒนาระบบสาธารณสุข และหลักประกันทางสังคม
๑๐. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
๑๑. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ
๑๒. การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

พันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย

๑. ปกป้อง เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. อำนวยการปฏิบัติภารกิจร่วมของทุกเหล่าทัพ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
๓. สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน
๔. คุ้มครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
๕. เสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ
๖. สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยยึดหลักมนุษยธรรมและสันติวิธี
๗. ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ เพื่อดำรงเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมโลก

พันธกิจด้านการพิทักษ์ รักษา ปกป้อง เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๑. นโยบายทั่วไปให้ความสำคัญสูงสุดในการพิทักษ์ รักษา ปกป้องเทิดทูนพระมหากษัตริย์องค์จอมทัพไทย
๒. ถวายความปลอดภัย และป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์
๓. เผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญในทุกโอกาส
๔. เผยแพร่ และสื่อสารการพัฒนา ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
๕. น้อมนำพระปฐมบรมราชโองการ สืบสาน รักษา ต่อยอด เป็นหลักในการดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน และโรงเรียนจิตอาสา

พระราชทาน ในการที่จะสนองพระบรมราโชบาย เพื่อสร้างความกินดี อยู่ดี และการเสียสละ เพื่อส่วนรวมให้กับเหล่าประชาชนในทุกด้าน ทั้งนี้ ได้กำหนดเป็นนโยบายเฉพาะ ได้แก่

๕.๑ กำล้างพลทุกนายจงรัก ภักดี พิทักษ์รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ

๕.๒ ถวายความปลอดภัยแก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ให้มีความปลอดภัยสูงสุด รวมทั้งป้องกันและทำความเข้าใจ มิให้มีการล่วงละเมิดสถาบัน พระมหากษัตริย์

๕.๓ สนับสนุนและจัดกิจกรรมเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพ รวมทั้ง โครงการเฉลิมพระเกียรติในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ประชาชน มีความจงรักภักดี และยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์

๕.๔ เผยแพร่แนวความคิดตามศาสตร์พระราชา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ให้เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้าง

๕.๕ ตอบสนองงานตามโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริอย่างเต็มขีดความสามารถ และให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างยั่งยืน

ภารกิจและหน้าที่ของกองประวัติศาสตร์ศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร

กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า พิจารณา รวบรวม หลักฐาน เรียบเรียง จัดทำเอกสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวกับการทหาร ตลอดจนจัดนิทรรศการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านพิพิธภัณฑ์ทหาร รวมทั้ง วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลในกิจการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๓ แผนก ได้แก่

๑. แผนกประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร มีหน้าที่ศึกษา พิจารณา รวบรวม หลักฐาน เรียบเรียง จัดทำ เผยแพร่เอกสาร ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เกี่ยวกับทหาร ประสานงานกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเกี่ยวกับทหาร รวมถึงดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดประวัติศาสตร์ทหาร

๒. แผนกพิพิธภัณฑ์ทหาร มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า พิจารณา รวบรวม จัดทำข้อมูล ดูแลรักษา สละมวัตถุพิพิธภัณฑ์ การจัดแสดงนิทรรศการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ประสานงานกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการด้านพิพิธภัณฑ์ทหาร

๓. แผนกประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ พิจารณา เสนอแนะ วางแผน ดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ งานกิจการพลเรือน ที่เกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑ์ทหาร และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

การดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติภายใต้กำกับดูแลของคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในสมัยนั้นได้มี คำสั่ง ที่ ๘๑/๖๐ เมื่อ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และพิพิธภัณฑสถาน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นประธานกรรมการ
รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นรองประธานกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จำนวน ๒ นาย	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน ๑๓ นาย	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกองทัพบก จำนวน ๓ นาย	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกองทัพเรือ จำนวน ๓ นาย	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกองทัพอากาศ จำนวน ๓ นาย	เป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน ๑๒ นาย	เป็นกรรมการ
รองเสนาธิการทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ ศึกษา พิจารณา วิจัย รวบรวม เรียบเรียง ข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานที่เกี่ยวข้องกับการทหาร

๑.๒ พิจารณาจัดทำ หลักฐาน เอกสารประวัติศาสตร์ และโบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับการทหาร รวมทั้งจัดทำประวัติการรบของกองทัพไทย

๑.๓ พิจารณาสันับสนุนการดำเนินงานพิพิธภัณฑสถานของกองทัพไทย ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔ พิจารณาจัดทำแผนและโครงการ รวมทั้งงบประมาณที่ขออนุมัติตามวิธีการงบประมาณ

๑.๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการมีอำนาจในการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ จากภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งที่ประจำการและนอกราชการเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา มาประชุมปรึกษาหารือหรือให้ข้อคิดเห็น เรื่องที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น โดยให้หน่วย ขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ ให้ความร่วมมือสนับสนุน แก่คณะกรรมการตามที่ร้องขอ พร้อมรายงานความก้าวหน้าในการพิจารณาดำเนินการให้ทราบ ตามระยะเวลาอันสมควร

๒. คณะกรรมการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในสมัยนั้น ได้มี คำสั่ง ที่ ๘๑/๖๐ เมื่อ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน อนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยมี องค์ประกอบ ดังนี้

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นประธานกรรมการ
ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้บัญชาการทหารเรือ	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้บัญชาการทหารอากาศ	เป็นรองประธานกรรมการ
เสนาธิการทหาร	เป็นรองประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงกลาโหม (สายงานด้านการกำลังพล)	เป็นกรรมการ
รองเสนาธิการทหาร (ทุกสายงาน)	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก	เป็นกรรมการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
อธิบดีกรมศิลปากร	เป็นกรรมการ
ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้	

- ๒.๑ ดำเนินการพิจารณา ปรับปรุง อนุสรณ์สถานแห่งชาติได้ตามความเหมาะสม
- ๒.๒ พิจารณาการตกแต่งอาคารทั้ง ภายใน ภายนอก และบริเวณรอบ ๆ อาคารรวมทั้งภูมิสถาปัตยกรรม
- ๒.๓ ดำเนินการจารึกนามผู้เสียชีวิตเพื่อประเทศชาติ และรวบรวมอนุสรณ์วัตถุต่าง ๆ สำหรับการจัดการแสดง
- ๒.๔ จัดทำแผนงานการประชาสัมพันธ์ ทำโครงการ และงบประมาณที่จะขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาล มูลนิธิ องค์กร สมาคม และผู้มีจิตศรัทธาอื่น ๆ
- ๒.๕ อำนาจการ และกำกับดูแล การดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๖ รายงานสรุปผลการดำเนินงานให้ทราบตามระยะเวลาอันสมควร
- ๒.๗ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๒.๘ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงกลาโหมทั้งในราชการ และนอกราชการ เป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติมหรือร่วมประชุมได้ตามความเหมาะสม
- ๒.๙ พิจารณาจัดตั้งงบประมาณ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับอนุสรณ์สถานแห่งชาติเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น โดยใช้งบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทย
- ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้ความร่วมมือและสนับสนุนตามที่คณะกรรมการร้องขอ

๓. คณะอนุกรรมการบริหารโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ประธานกรรมการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ (ในสมัยนั้น) ได้มี คำสั่ง คณะกรรมการการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ที่ ๑/๖๐ เมื่อ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ประกอบด้วย

เสนาธิการทหาร	ประธานอนุกรรมการ
ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการ
รองเสนาธิการทหาร (สายงานยุทธการและการข่าว)	รองประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมยุทธการทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมข่าวทหาร	อนุกรรมการ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมกิจการพลเรือนทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชาทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมการสื่อสารทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสารบรรณทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักยุทธโยธาทหาร	อนุกรรมการ
รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองงบประมาณ สำนักงานปลัดบัญชา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้	

๓.๑ อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม ประสานงาน ตลอดจนดำเนินการตามโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อให้บังเกิดผลในภาพรวม ทั้งการปรับปรุงอาคาร การจัดการตกแต่งภายใน ภายนอกอาคาร และบริเวณโดยรอบ ทั้งภูมิศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง โดยมุ่งเน้นให้มีความทันสมัยเป็นที่สนใจแก่ผู้ชม เป็นการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ และยึดมั่นจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ชาติ ประวัติศาสตร์ทหาร และเป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อนของประชาชน

๓.๒ ประสานงานกับคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสม

๓.๓ ดำเนินการติดตาม ประสานงาน ปรับปรุง และบริหารโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

๓.๕ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงกลาโหม เป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติมหรือร่วมประชุม ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

๓.๖ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดประธานการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติทราบตามระยะเวลาสมควร

๔. คณะอนุกรรมการจัดและตกแต่งอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ประธานกรรมการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ (ในสมัยนั้น) ได้มี คำสั่ง คณะกรรมการการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ที่ ๒/๖๐ เมื่อ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดและตกแต่งอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ประกอบด้วย

ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	ประธานอนุกรรมการ
รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมยุทธการทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมข่าวทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมส่งกำลังบำรุงทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมกิจการพลเรือนทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชาทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมการสื่อสารทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสารบรรณทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักยุทธโยธาทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	อนุกรรมการ
ผู้แทนองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้	

๔.๑ อำนวยการควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม ประสานงาน ตลอดจนดำเนินการ จัดและตกแต่งอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ทั้งภายในแบบ ภายนอกอาคาร และบริเวณโดยรอบ รวมทั้ง ภูมิสถาปัตยกรรม และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินงานให้เป็นไป ด้วย ความเรียบร้อย รวดเร็ว ต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒ วางหลักเกณฑ์ในการจารึกนามผู้กล้าหาญบนแผ่นหินอ่อนและประดับบน กำแพงรอบอาคารประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน

๔.๓ คัดเลือกวัตถุและเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ให้ถูกต้องตามหลักฐาน ประวัติศาสตร์ เพื่อจัดและตกแต่งในอาคารประกอบพิธี อาคารภาพปริทัศน์ อาคารประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน และบริเวณโดยรอบอนุสรณ์สถาน ด้วยการนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้เข้าชม

๔.๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนและโครงการเกี่ยวกับอนุสรณ์สถาน แห่งชาติตามที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเสนอ

๔.๕ ประสานงานกับคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อให้การจัดและตกแต่งอนุสรณ์สถานแห่งชาติสำเร็จโดยเร็วด้วยความ เรียบร้อยและเหมาะสม

๔.๖ ประสานงานคณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีทหารและ พิพิธภัณฑสถาน ตาม คำสั่ง กระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๘๐/๖๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานของกองทัพไทย

๔.๗ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัด กระทรวงกลาโหมทั้งในราชการและนอกราชการ เป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติมหรือร่วมประชุมตลอดจน ให้ข้อคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

๔.๘ แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

๔.๙ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประธานกรรมการ ดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติทราบ ตามระยะเวลาอันสมควร

ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการในสังกัดกองทัพไทยให้ความร่วมมือและสนับสนุนตามที่ คณะอนุกรรมการร้องขอ

๕. คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชม อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ประธานกรรมการดำเนินงาน อนุสรณ์สถานแห่งชาติ (ในสมัยนั้น) ได้มี คำสั่ง คณะกรรมการการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

ที่ ๓/๖๐ เมื่อ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรม
เกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ประกอบด้วย

รองเสนาธิการทหารสายงานกิจการพลเรือน	ประธานอนุกรรมการ
รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการด้านกิจกรรม
เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร	รองประธานอนุกรรมการด้าน การประชาสัมพันธ์
ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมกำลังพลทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมยุทธการทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมข่าวทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมส่งกำลังบำรุงทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมกิจการพลเรือนทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชาทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมการสื่อสารทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสารบรรณทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักสวัสดิการทหาร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	อนุกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
ผู้แทนจังหวัดปทุมธานี	อนุกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง	
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
รองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	

กรมกิจการพลเรือนทหาร
 ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร
 กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
 อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๕.๑ วางแผนอำนาจการควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม ประสานงานตลอดจน ดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงภายในและภายนอกอาคาร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ข้าราชการพลเรือน และทหารเข้าเยี่ยมชม อนุสรณ์สถานแห่งชาติ เน้นการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ และยึดมั่นจงรักภักดีในสถาบัน พระมหากษัตริย์

๕.๒ จัดทำแผนงานและงบประมาณในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๕.๓ ดำเนินการ ติดตาม ประสานงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อขอความร่วมมือ สนับสนุนในการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๕.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อพิจารณาการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความ จำเป็น

๕.๕ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัด กระทรวงกลาโหมทั้งในราชการและนอกราชการ เป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติมหรือร่วมประชุม ตลอดจนให้ ข้อคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

๕.๖ ประสานงานกับคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์ สถานแห่งชาติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์

๕.๗ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประธานกรรมการ ดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติทราบ ตามระยะเวลาอันสมควร

ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการในสังกัดกองทัพไทยให้ความร่วมมือและสนับสนุนตามที่ คณะอนุกรรมการร้องขอ

๖. คณะอนุกรรมการอำนาจการพัฒนาและปรับปรุงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประธานกรรมการดำเนินงาน อนุสรณ์สถานแห่งชาติในสมัยนั้น ได้มี คำสั่ง คณะกรรมการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติที่ ๑/๖๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอำนาจการพัฒนาและปรับปรุงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ประกอบด้วย

รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด ท่านที่ ๓	เป็นประธานอนุกรรมการ
รองเสนาธิการทหาร ท่านที่ ๒	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
รองเสนาธิการทหาร ท่านที่ ๓	เป็นรองประธานอนุกรรมการ

ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นอนุกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นอนุกรรมการ
เจ้ากรมยุทธการทหาร	เป็นอนุกรรมการ
เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหาร	เป็นอนุกรรมการ
เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร	เป็นอนุกรรมการ
ปลัดบัญชาทหาร	เป็นอนุกรรมการ
เจ้ากรมสื่อสารทหาร	เป็นอนุกรรมการ
เจ้ากรมยุทธบริการทหาร	เป็นอนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการทหาร	เป็นอนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักยุทธโยธาทหาร	เป็นอนุกรรมการ
รองเสนาธิการการทหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	เป็นอนุกรรมการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองบริการ สำนักส่งกำลังบำรุง	
กรมส่งกำลังบำรุงทหาร	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองงบประมาณ สำนักงานปลัดบัญชาทหาร	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองจัดหา สำนักยุทธโยธาทหาร	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้บังคับหมวดเรือที่ ๓ กองเรือฟริเกตที่ ๒	
กองเรือยุทธการ ช่วยปฏิบัติราชการสำนักงาน	
รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด ท่านที่ ๓	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
โดยคณะอนุกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้	

๖.๑ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ ดูแล ตลอดจนจูงใจการเพื่อให้การดำเนินการด้านโครงการ และการพัฒนาปรับปรุงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เป็นไปตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุด และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๖.๒ กำหนดความมุ่งหมายและแนวทางการจัดจ้างที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการศึกษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์ จัดทำแบบ การจัดแสดง และการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุด

๖.๓ เชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ มาชี้แจงเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลคำปรึกษา รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๖.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน คณะที่ปรึกษาได้ตามความจำเป็น

๖.๕ พิจารณาจัดทำแผนการดำเนินงาน รวมทั้งเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

๖.๖ ให้หน่วยขึ้นตรง กองบัญชาการกองทัพไทย สนับสนุนการปฏิบัติตามที่ คณะอนุกรรมการร้องขอ

๖.๗ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประธานกรรมการ ดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติทราบ ตามห้วงเวลาที่เหมาะสม

๗. คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการและจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทย

พลเอก นเรนทร์ สิริภูบาล ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประธาน คณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีทหารและพิพิธภัณฑสถานทหาร ได้มี คำสั่ง ที่ ๑/๖๒ ลง ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการและจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทย มีองค์ประกอบ ได้แก่

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำจดหมายเหตุ จำนวน ไม่เกิน ๕ คน

คณะอนุกรรมการดำเนินการและจัดทำจดหมายเหตุของทัพไทย ประกอบด้วย

รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	ประธานอนุกรรมการ
เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการ
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
ผู้แทนหน่วยราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและเลขานุการ
รองผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้	

๗.๑ คำนคว้า รวบรวม ตรวจสอบหลักฐาน และเอกสารข้อมูล ตลอดจนแผนที่ แผนที่บริวาร รูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ของกองทัพไทย การรักษา

ความมั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนการปฏิบัติงานของส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง นำมาเรียบเรียงเรื่องราวสำหรับเป็นจดหมายเหตุกองทัพไทยและเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่อไป

๗.๒ พิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลในการจัดพิมพ์เผยแพร่

๗.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

๗.๔ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงกลาโหมเป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติมหรือร่วมประชุมตลอดจนให้ข้อคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

๗.๕ รายงานผลการดำเนินการให้ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประธานคณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานทราบ ตามระยะเวลาอันสมควร

๗.๖ ให้ส่วนราชการในสังกัดกองทัพไทยให้ความร่วมมือและสนับสนุนตามที่คณะอนุกรรมการร้องขอ

๘. คณะทำงานจดหมายเหตุกองบัญชาการกองทัพไทย

พลโท ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประธานอนุกรรมการการดำเนินการและจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทย ได้มี คำสั่ง ที่ ๑/๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำจดหมายเหตุกองบัญชาการกองทัพไทย โดยคณะทำงาน ประกอบด้วย

เสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	ประธานคณะทำงาน
รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	รองประธานคณะทำงาน
ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย	เป็นคณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นเลขานุการคณะทำงาน
รองผู้อำนวยการกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
หัวหน้าแผนกประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร	
กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ	
กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้	

๘.๑ ค้นคว้ารวบรวมตรวจสอบหลักฐานและเอกสารข้อมูลต่างๆเพื่อนำมาเรียบเรียงเรื่องราวขึ้นสำหรับเป็นบันทึกเชิงประวัติศาสตร์ลงในจดหมายเหตุของ กองบัญชาการกองทัพไทยและพิจารณานำเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับจดหมายเหตุ ที่สมควรจะดำเนินการร่วมกันกับเหล่าทัพ นำเสนอเข้าสู่คณะอนุกรรมการดำเนินการและการจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทยต่อไป

๘.๒ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกสังกัด
กระทรวงกลาโหมเป็นที่ปรึกษาเพิ่มเติม หรือรวมประชุมตลอดจนให้ข้อคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

๘.๓ รายงาน ผลการดำเนินการให้คณะอนุกรรมการดำเนินการ และการจัดทำ
จดหมายเหตุกองทัพไทยทราบตามระยะเวลาอันสมควร

๘.๔ ให้ส่วนราชการในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยให้ความร่วมมือและสนับสนุน
ตามที่คณะทำงานร้องขอ

แนวความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการนำระบบสมรรถนะไปใช้ ในการพัฒนาบุคลากร

พลตรี มนัสชัย ศรีประจันต์ (๒๕๖๑ : ๒๕ - ๒๙) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
เป็นการนำศักยภาพของแต่ละบุคคลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างให้
แต่ละบุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อวงการ ตลอดจนเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง เพื่อร่วมงาน
และองค์กร เมื่อพิจารณาลักษณะของบุคคลในองค์กรจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันทั้งในส่วนตัว
บุคคลและส่วนขององค์กร ในยุคโลกาภิวัตน์นี้เชื่อกันว่าคน คือ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นกุญแจ
ไขสู่ความสำเร็จของชาติทั้งภาครัฐและเอกชน และถ้าหากประเทศไทยเรามีทรัพยากรมนุษย์
ที่มีศักยภาพ คุณภาพ และจริยธรรมที่สูงเชื่อว่า เราจะก้าวไปแข่งขันในโลกไร้พรมแดน
(Globalization) ได้อย่างไม่ยากเย็นนัก สำหรับกรอบแนวคิดใหม่ในการพัฒนาคน เป็นการบูรณาการ
งานด้านทรัพยากรบุคคลเข้าด้วยกัน คือ การพัฒนารายบุคคล ซึ่งอาจทำให้รูปแบบเดิม ๆ
ในความหมายของการฝึกอบรมและพัฒนา การพัฒนาอาชีพเป็นการพัฒนาคนให้เติบโตก้าวหน้า
ในองค์กรการพัฒนาองค์กร คือ การปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรรูปแบบใหม่ การบูรณาการดังกล่าว
จะต้องมุ่งเน้นที่บุคคลในลักษณะเป็นทีมและองค์กร ซึ่งเป็นการพัฒนาจากการเรียนรู้ของบุคคลไปสู่
ทีมการเรียนรู้และองค์กรการเรียนรู้ ดังนั้น ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการพัฒนาบุคคล และการฝึกอบรม
นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้เป็นผู้มีความสามารถพัฒนาตนเอง
พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร ให้มีความเจริญก้าวหน้ารองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน
เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และกระแสการค้าโลกได้อย่างทันที่ การพัฒนาบุคลากรและ
การฝึกอบรมจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ากับการพัฒนาความมั่นคงขององค์กรในอนาคต

ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (๒๕๔๖ : ๗ - ๙) ได้ให้ความหมายว่า
หมายถึง กระบวนการที่จะเพิ่มพูนความรู้ทักษะ และความสามารถของบุคคลในสังคมใดสังคมหนึ่ง
หรือในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือเป็นกรรมวิธีใหม่ที่จะเพิ่มพูนในการทำงานของผู้ตรวจงาน

ทั้งใน ด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ความชำนาญ และบุคลิกภาพให้มีความก้าวหน้า เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

การจัดการพัฒนาบุคลากรตามระบบ สมรรถนะ

ธีรเดช เดชขำ (๒๕๔๖ : ๕ - ๖) การพัฒนาบุคลากรตามระบบสมรรถนะจะใช้ แผนพัฒนารายบุคคลในการระบุกิจกรรมที่จะต้องกระทำเพื่อการพัฒนา ซึ่งจะต้องเป็นกิจกรรมที่สามารถติดตามและวัดผลได้ ออกมาในลักษณะกิจกรรมพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถจัดกลุ่มตามผู้ดำเนินการพัฒนาได้ ๓ รูปแบบดังนี้ คือ

๑. การพัฒนาโดยองค์การ หมายถึง การพัฒนาบุคลากร ที่องค์การเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงาน โดยมอบให้หน่วยพัฒนาบุคลากรเป็นผู้ดำเนินการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินการเองก็ได้ และสามารถดำเนินการได้ทั้งภายในสำนักงาน หรือภายนอกสำนักงานก็ได้ดัง ๗ วิธีการดังต่อไปนี้

๑.๑ การบรรยายในห้องเรียน (Classroom Training) การพัฒนาโดยวิธีนี้สามารถพัฒนาได้ ทั้งภายในสำนักงานและภายนอกสำนักงาน โดยการเลือกหลักสูตรการพัฒนาที่เหมาะสมกับสมรรถนะที่จะพัฒนา ซึ่งจัดโดยหน่วยงานภายนอกก็ได้ เป็นการบรรยายให้ความรู้ในห้องเรียนเป็นกลุ่ม วิธีวิธีนี้เหมาะกับหลักสูตรภาคบังคับหรือต้องการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ในเชิงวิชาการทฤษฎี ที่มีจำนวนผู้เข้ารับอบรมจำนวนมาก หรือหลักสูตรที่เกี่ยวกับกฎหมาย หรือเรียนรู้จากประสบการณ์ของวิทยากรที่ไม่อาจจะหาได้จากตำราหรือหายาก เช่น การบรรยายในหัวข้อวิชาความรู้ความเข้าใจหลักกฎหมายปกครอง เป็นต้น

๑.๒ กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการอบรมในห้องเรียนแบบหนึ่งแต่เน้นการปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย เป็นการเรียนรู้จากของจริงที่เคยเกิดขึ้นและเป็นกรณีสำคัญ โดยจำลองสถานการณ์จากเหตุการณ์จริงหรือนำข้อมูลต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่ในรูปเอกสาร ผู้เข้าอบรมจะได้รับรายละเอียดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อประกอบการพิจารณา มีคำถามเพื่อให้ดำเนินการ มีระยะเวลาคิดที่แน่นอน และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน รวมทั้งจัดให้มีการนำเสนอผลการพัฒนา ด้วยวิธีการนี้เหมาะกับหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระดับกลางขึ้นไป

๑.๓ การจัดสัมมนา (Seminar) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมบุคลากรระดับสูง เป็นการจัดประชุมที่เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นหรือหัวข้อใดอย่างหนึ่ง โดยผู้ดำเนินการควรจะทำเอกสารแจกผู้เข้าร่วมสัมมนาก่อน วิธีวิธีนี้เหมาะสำหรับการในการแก้ปัญหาที่ต้องการหาข้อสรุป เช่น การหาข้อสรุปเกี่ยวกับวิธีการจัดทำสำนวนคดีประเภทต่าง ๆ แนวทางการบังคับคดี เป็นต้น วิธีวิธีนี้มีรูปแบบการดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

๑.๔ การศึกษาดูงาน (Study tours) เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บุคลากรได้ศึกษาและเห็นตัวอย่างในการปฏิบัติจริงว่าเรื่องนั้นควรเป็นอย่างไร มีขั้นตอนอย่างไร ซึ่งอาจจะมีการบรรยายสรุปและอภิปรายประกอบการศึกษาดูงานทำให้ผู้ได้ไปศึกษาดูงานเกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกว้างขวางขึ้น เพื่อนำความรู้นั้นมาปรับปรุงงานในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นการสร้างเครือข่ายในการทำงานอีกทางหนึ่ง วิธีนี้ควรกำหนดประเด็นการศึกษาดูงานไว้ล่วงหน้าและเมื่อกลับมาควรจะทำรายงานด้วย

๑.๕ จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงาน (Job Manual) เป็นเครื่องมือช่วยให้บุคลากรได้เรียนรู้การใช้งานได้ตามขั้นตอนการทำงาน รู้ว่างานแต่ละขั้นตอนทำอย่างไร ต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง มีเอกสารหรือแบบฟอร์มอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรทำงานได้เร็วขึ้น ทราบเหตุผลของการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน และสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ในหน่วยงานต่อไปได้

๑.๖ จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (E - Learning) เป็นการทำให้การเรียนการสอนในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น VCD อินเทอร์เน็ต หรือจัดทำชุดวิชาสำเร็จรูป (Course - ware) ให้มีการอบรมผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ด้วยความสามารถของสื่อการเรียนรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ได้

๑.๗ การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expert Briefing) การไปพูดคุยหรือปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เหมาะสำหรับสมรรถนะที่เป็นข้อเทคนิคผสมผสานกับประสบการณ์ที่ต้องได้รับความรู้จากผู้รู้ ผู้ตรวจ ในด้านนั้นจริง ๆ และต้องการได้รับในระยะเวลานั้น นอกจากนี้ยังสามารถจัดในรูปแบบอื่น ๆ ได้อีก เช่น การจัดบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกในหัวข้อที่กำลังอยู่ในความสนใจ เป็นต้น

๒. การพัฒนาด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) วิธีการนี้นิยมในปัจจุบันใช้ได้ทุกระดับ ทั้งในระดับบุคคล องค์กร และประเทศ ลักษณะสำคัญของวิธีการนี้คือ มุ่งเน้นให้ศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเอง โดยสำนักงานและจะสนับสนุนเครื่องมือในการศึกษาด้วยตนเอง เช่น จัดหาเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน หนังสือที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น วิธีนี้ใช้ได้ผลในการพัฒนาสมรรถนะในเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องทักษะหรือลักษณะที่สามารถศึกษาได้จากวิธีการต่าง ๆ เช่น การอ่านหนังสือ การศึกษาจากคู่มือ การเลือกงานการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ (e - learning) และการศึกษาต่อนอกเวลาราชการ (Continuing Education) เป็นต้น

๓. การพัฒนาโดยผู้บังคับบัญชาสามารถพัฒนาได้หลายวิธีดังตัวอย่าง ๑๐ กรณี

๓.๑ การสอนงาน (Coaching) เป็นการเรียนรู้การทำงาน โดยการสอนแบบตัวต่อตัวบางกรณีอาจสอนกันเป็นกลุ่ม โดยหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ๑ ระดับจะแนะนำ

วิธีการทำงาน การชี้ให้มองเห็นจุดเด่น และข้อบกพร่องของผู้รับการสอน ทั้งนี้ ผู้สอนงานจะต้องมีศิลปะในการถ่ายทอด วิธีการนี้ทำให้ผู้บังคับบัญชาได้รับการแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้มีขวัญและกำลังใจดี เหมาะที่จะใช้กับผู้มาดำรงตำแหน่งใหม่ให้ประโยชน์ทั้งตัวผู้สอนและผู้รับการสอน เช่น สอนร่างหนังสือราชการ สอนการย่อคำพิพากษา เป็นต้น

๓.๒ การฝึกปฏิบัติงาน (Training) เป็นการมอบหมายให้บุคลากรได้ฝึกฝนในงานต่าง ๆ โดยลงมือปฏิบัติจริง ในเหตุการณ์จริง วิธีการนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งจะพัฒนาได้ทั้งความรู้และทักษะ เช่น ให้ทดลองสรุปสำนวนคดีประเภทต่าง ๆ ทดลองย่อคำพิพากษา เป็นต้น วิธีการนี้ต่างจากการสอนงานตรงที่การฝึกปฏิบัติงานผู้มอบหมายงานหรือผู้ทำหน้าที่สอนงานอาจจะไม่ใช่ผู้บัญชาโดยตรงอาจจะเป็นบุคลากรที่มีความชำนาญในงานนั้น ๆ ช่วยสอนงานให้และเป็นการมอบหมายให้ไปทำแล้วนำมาเสนอเป็นวาระ ๆ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาและมีระยะเวลาที่จะฝึกปฏิบัติงานที่แน่นอน

๓.๓ การมอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้นหรือให้รักษาการตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยผู้บัญชามอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้นหรือทดลองให้รักษาการในตำแหน่งที่สูงขึ้นและหน่วยงานจริงผู้รับมอบงานจะต้องศึกษางานที่ตนเองรับผิดชอบเรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี จึงสามารถสนใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หากมีสิ่งใดที่ไม่เข้าใจก็สามารถสอบถามจากผู้บังคับบัญชาได้

๓.๔ การมอบหมายงานเป็นโครงการ (Project Assignment) เป็นการพัฒนาบุคลากร โดยยึดงานเป็นหลักมอบหมายให้รับผิดชอบ เป็นโครงการในฐานะผู้จัดการโครงการที่มีทีมงานหรือเป็นหัวหน้าคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบความสำเร็จทั้งโครงการ วิธีนี้นอกจากจะพัฒนาความรู้ ทักษะ ในงานแล้ว ยังพัฒนาความเป็นผู้นำการบริหารด้วย เช่น การวางแผนการแก้ปัญหา การตัดสินใจการประเมินผล และการติดตาม ควบคุมงานได้อีกด้วย

๓.๕ การแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน (Working Group) เป็นการมอบหมายให้ปฏิบัติงานในฐานะคณะทำงานเพื่อเรียนรู้งานใหม่ ๆ หรืองานที่ต้องอาศัยความสำเร็จจากบุคลากรในหลายหน่วยงาน วิธีการนี้นอกจากจะพัฒนาความรู้ ทักษะในงานแล้วยังเป็นการเพิ่มทักษะในการติดต่อประสานงาน เรียนรู้วิธีการ ปรึกษาหารือร่วมกัน การทำงานเป็นทีม

๓.๖ การปรับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่ (Job Rotation) การจะทำงานให้ได้ผลดีนั้น นอกจากจะต้อง รอบรู้งานในหน้าที่แล้วจะต้องมีความรอบรู้งานข้างเคียงด้วย การปรับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่จึงเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้งานและมีวิสัยทัศน์มากขึ้น เป็นวิธีการพัฒนาทางความรู้ ทักษะการประสานงาน และการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานนั้น รวมทั้งเป็นการเตรียมบุคลากรที่ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยปกติองค์กรหนึ่งควรสนับสนุนให้ มีโอกาสย้ายงานโดยไม่จำเป็นต้องยึดติดกับการย้ายตำแหน่งอย่างเป็นทางการ

๓.๗ การติดตามหัวหน้า (Work Shadowing) คือ การพัฒนาโดยให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยคอยติดตามหัวหน้าหรือเป็นเลขานุการติดตามผู้บริหาร เช่น หัวหน้าเป็นวิทยากรบรรยายก็พาติดตามไปด้วย เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิทยากร เพื่อเรียนรู้วิธีการทำงานหรือเป็นการฝึกให้บุคลากรได้เรียนรู้งานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็นการพัฒนาบุคลากรทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เช่น ทักษะการบริหารจัดการ การตัดสินใจ เป็นต้น

๓.๘ การให้เข้าร่วมประชุมในโอกาสต่าง ๆ การที่บุคลากรได้มีโอกาสเข้าประชุมแทนผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา ทั้งการประชุมภายในและภายนอกสำนักงานก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาบุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้งานข้างเคียงหรือแนวคิดใหม่ ๆ มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ฟังการอภิปราย มีประสบการณ์ในการประชุม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

๓.๙ การจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นวิธีการพัฒนาที่ใกล้เคียงกับการสอนงาน โดยจะเน้นการพัฒนาเทคนิคทักษะ และทัศนคติต่อองค์กร เหมาะสำหรับพัฒนาผู้บริหารหรือบุคลากรใหม่ ๆ และเพื่อให้ได้ผลดี ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและมีระบบตอบแทนผู้เป็นพี่เลี้ยงด้วย

๓.๑๐ การสอนงานขณะปฏิบัติจริง (On Job Training) หมายถึง การสอนงานในขณะที่ปฏิบัติงานจริง โดยมากแล้วจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในเชิงเทคนิค เนื่องจากสมรรถนะในเรื่องนั้นไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการสอนการบรรยายในห้องแต่ต้องลงมือปฏิบัติจริงเท่านั้น จึงจะพัฒนาด้านนี้ได้และจำเป็นต้องมีผู้คุมอย่างใกล้ชิด

แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

วิมลพรรณม์ ตั้งจิตเพิ่มความดี (๒๕๔๓ : ๔) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรและกลุ่มประชาชน เป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจอันถูกต้องอันที่จะสร้างความน่าเชื่อถือศรัทธา และความร่วมมือ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของทุกหน่วยงานนั้นบรรลุหมาย

วิจิตร อวาระกุล (๒๕๔๑ : ๑๗) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า หมายถึง ความพยายามของสถาบันที่จะแสวงหาความสัมพันธ์ความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชน ตลอดจนการธำรงไว้ซึ่งทัศนคติที่ดีของประชาชนให้มีต่อสถาบันให้คงอยู่ตลอดไป เพื่อให้ประชาชนยอมรับ สนับสนุน ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามกระบวนการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และความเคลื่อนไหวของสถาบันหรือหน่วยงาน

กรรณิการ์ อัครดรเดชา (๒๕๔๔ : ๒) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า หมายถึง งานด้านการจัดการที่มีลักษณะเป็นการวางแผนล่วงหน้าและต่อเนื่องที่สถาบันของรัฐหรือเอกชนทำขึ้น เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเกี่ยวข้อง มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และ

สนับสนุนสถาบันเหล่านั้น โดยการประเมินค่าประชาคมติเกี่ยวกับสถาบันนั้น เพื่อที่จะปรับปรุงนโยบาย และพิธีการของสถาบันนั้น ๆ ให้เกิดความร่วมมือที่ดีและก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน โดยการให้ ข่าวสารที่กว้างขวางและมีการวางแผนล่วงหน้า

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารโดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ขององค์การ สถาบัน หรือบุคคลขององค์การ ด้วยสื่อหรือวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้กลุ่ม ประชาชนเป้าหมายเกิดความเข้าใจ รวมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กรสถาบันให้เกิดการยอมรับ ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือ ซึ่งจะเป็นผลให้องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน มีการดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (นฤมล ล้อมทอง, ๒๕๖๑ : ๗๒)

จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์

วิจิตร อวาทกุล (๒๕๔๑ : ๔๗)

ประการที่ ๑ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับวงการ

ประการที่ ๒ เพื่อสร้างความนิยม ชมชอบ เลื่อมใส ศรัทธาจากประชาชนพนักงาน ฯลฯ

ประการที่ ๓ เพื่อป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิดคลาดเคลื่อน

ประการที่ ๔ เพื่อดำเนินการรักษาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มต่าง ๆ ไม่ให้เสื่อมคลาย

และตลอดเวลา

ประการที่ ๕ เพื่อกระตุ้นเพิ่มพูนความสัมพันธ์ เพิ่มขวัญกำลังใจในหมู่ประชาชน พนักงาน หุ่นส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่ม อยู่ตลอดเวลา

ประการที่ ๖ เพื่อให้บริการด้านสาธารณณะประโยชน์ ผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่สังคม

ประการที่ ๗ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ เชื่อถือได้ จากประชาชน ยืนยันความมั่นคง แก่พนักงานและประชาชน

จากรุวรรณ อรุณฤกษ์ (๒๕๔๒ : ๑๘ - ๒๐) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

ประการที่ ๑ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานไปสู่ประชาชน

ประการที่ ๒ เพื่อเผยแพร่คุณงามความดีของหน่วยงาน

ประการที่ ๓ เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง

ประการที่ ๔ เพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดกับหน่วยงาน

ประการที่ ๕ เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดหรือเกิดการขัดแย้งตามมา

ประการที่ ๖ เพื่อแก้ไขลบล้างการเข้าใจผิด

ประการที่ ๗ เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน

ประการที่ ๘ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้บริหารเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ประการที่ ๙ เพื่อสร้างและรักษาชื่อเสียงเกียรติคุณให้คงอยู่ตลอดไป

ประการที่ ๑๐ เพื่อป้องกันภาพลักษณ์ที่ดีและป้องกันชื่อเสียงของหน่วยงาน

ประการที่ ๑๑ เพื่อสร้างความรักใคร่สามัคคีกัน

ประการที่ ๑๒ เพื่อกระตุ้นและเรียกร้องความสนใจของกลุ่มบุคคล

ประการที่ ๑๓ เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับการดำเนินงานของหน่วยงาน

ประการที่ ๑๔ เพื่อตรวจสอบประชาคมติ ค้นหาข้อบกพร่อง และความต้องการของประชาชน

ประการที่ ๑๕ เพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีความเป็นมิตรระหว่างหน่วยงานกับบุคลากรและประชาชนทั้งภายในภายนอก

ประการที่ ๑๖ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย และมีเป้าหมาย

หลักการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนและสถาบัน โดยมีความมุ่งหมายสำคัญ เพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานองค์กร จากการศึกษาหลักการของการประพันธ์ ประมวลได้ ดังนี้

วิจิตร อวระกุล (๒๕๔๑ : ๑๙๒ - ๑๙๓) เสนอแนะถึงหลักการทั่วไปในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ควรยึดหลักการ ดังนี้

๑. ดำเนินการประชาสัมพันธ์บนพื้นฐานของความถูกต้อง ทำนอง คลองธรรม ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบ และจริงใจด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง ประชาชนอย่าโกหก หลอกลวง หลอกล่อ ปลอมปน ฉ้อฉล

๒. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อความสมัคสมานสามัคคี ราบรื่น และรักใคร่ ร่วมมือร่วมใจ ประสานสัมพันธ์กันของบุคลากร และมีประชาชนส่วนใหญ่เป็นเป้าหมาย

๓. ประชาสัมพันธ์ด้วยความสุภาพ มีรสนิยมดี ไม่หยาบคาย ไม่ยกตนข่มท่าน หรือทับถมผู้อื่น หรือให้ร้ายป้ายสี หรือด้วยกลโกง

๔. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายสื่อสารได้ดี อย่าใช้สถิติหรือตัวเลขที่ละเอียด ควรใช้ภาพ และแผนภูมิ ช่วยประกอบการอธิบายให้เข้าใจได้ง่ายน่าสนใจ

๕. อย่าประชาสัมพันธ์ครั้งละหลายเรื่องหรือหลายแนวความคิด จะเกิดความสับสน ควรเสนอเรื่องเดียว ความคิดเดียว (Single Idea) ในแต่ละช่วง แต่ละตอน แต่ละครั้ง เลือกข่าวสารที่จะเผยแพร่ส่งให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะกลุ่ม เฉพาะระดับ ที่ต้องการ

เครื่องมือและสื่อในการประชาสัมพันธ์

อนันต์ธนา อังกินันท์ และเก็อกุล คุปรัตน์ (๒๕๓๒ : ๓๕ - ๓๗) กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ว่าจำเป็นต้องมีสื่อหรือเครื่องมือที่นำมาช่วยให้การประชาสัมพันธ์ได้บรรลุเป้าหมาย

ได้แก่ การลงโฆษณา การเขียนบทความ และสารคดี การจัดประชุม และสัมมนา การช่วยเหลือสังคม การจัดนิทรรศการ การจัดทำหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์สำหรับลูกค้า การจัดทำวารสารภายใน จัดทำวารสารภายนอก ภาพยนตร์ การแจกข่าวในหนังสือพิมพ์ การติดต่อส่วนตัว จัดทำสิ่งพิมพ์ในโอกาสต่าง ๆ การแสดงสุนทรพจน์ และบรรยายในที่ต่าง ๆ และการจัดโครงการพิเศษ

วิรัช ลภีรัตนกุล (๒๕๔๐ : ๒๖๘) ได้กล่าวถึงเครื่องมือหรือสื่อที่ใช้ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น มีอยู่มากมายหลายประเภท คือ

๑. สื่อบุคคล (Personal Media) ได้แก่ คำพูดในลักษณะต่าง ๆ
๒. สื่อมวลชน (Mass Media) ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และภาพยนตร์
๓. สื่อสิ่งพิมพ์และเอกสาร (Print Media) ได้แก่ วารสาร นิตยสาร ภาพนิ่ง फिल्मสตริป จดหมายข่าว การโฆษณา โปสเตอร์ และป้ายประกาศ
๔. สื่อการจัดเหตุการณ์พิเศษ ได้แก่ การจัดวัน และสัปดาห์พิเศษ การจัดการแสดงนิทรรศการ การพบปะ และการประชุม การจัดวันครบรอบปี และการให้รางวัลพิเศษ

ประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์

วิจิตร อวาระกุล (๒๕๔๑ : ๑๐ - ๑๑) สรุปถึงประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์ที่มีประโยชน์ต่อหน่วยงานบริหารไว้ ๑๒ ประการ ได้แก่

ประการที่ ๑ ช่วยเพิ่มความเชื่อถือ เลื่อมใส ศรัทธาให้แก่บุคคล คือ ผู้บริหาร สมาชิก ผู้ปฏิบัติงาน ธุรกิจสถาบันนั้น ๆ

ประการที่ ๒ สร้างความเชื่อถือหรือเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ

ประการที่ ๓ สร้างความมั่นคงให้องค์กรมากขึ้น

ประการที่ ๔ เกิดการสื่อสารเพิ่มขึ้น ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น กว้างขวางขึ้น และรวดเร็ววงไวกว้างขวางขึ้น

ประการที่ ๕ ประชาชนได้จดจำและเกิดความต้องการในการใช้บริการของสถาบัน

ประการที่ ๖ ทำให้มองเห็นโอกาสในการสร้างความนิยม เกียรติคุณ ชื่อเสียง เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แก่องค์กรสถาบัน หน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน เพื่อบริการสังคมได้ดีขึ้น

ประการที่ ๗ มองเห็นภัยที่จะคุกคามงาน และเสถียรภาพของหน่วยงาน อันเกิดจากกระแสประชามติ

ประการที่ ๘ สามารถเห็นทางเลือกและแนวคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ ในการนำหน่วยงานให้รอดพ้น บริการสังคมได้ดีกว่า โดยที่ผู้อื่นยังมองไม่เห็นหรือมองไม่ถึง

ประการที่ ๙ สามารถแก้ไข ใช้ประโยชน์และประสานแนวความคิดทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มาในทิศทางต่าง ๆ ให้ไปสู่เป้าหมายและการประชาสัมพันธ์อันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ได้ตั้งไว้

ประการที่ ๑๐ เพื่อปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์และการบริการให้สูงขึ้น
 และการที่ ๑๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
 ประการที่ ๑๒ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนในระยะยาว

แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร

ความหมายขององค์กร

สมคิด บางโม (๒๕๕๓ : ๑๖) ได้ให้ความหมายขององค์กร คือ กลุ่มบุคคลหลาย ๆ คน ร่วมทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การร่วมกันของกลุ่มต้องถาวร มีการจัดระเบียบภายใน กลุ่มเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละคน ตลอดจนกำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้ยึดถือปฏิบัติ

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (๒๕๔๙ : ๑๕๙) ได้ให้ความหมายขององค์กร คือ กลไกภายใน องค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินงานไปได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๐ : ๖๒๖) ได้นิยามความหมายขององค์กร คือ องค์กรเป็นศูนย์รวมกิจกรรมที่ประกอบกันขึ้น เป็นหน่วยถ้าเป็นงานสาธารณะ เรียกว่า องค์กรบริหาร ส่วนราชการ ถ้าเป็นหน่วยงานเอกชน เรียกว่า องค์กรบริหารธุรกิจ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า องค์กร กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายร่วมกันและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ขององค์กร (เกษวลี สังขทิพย์, ๒๕๕๖ : ๑๘)

หลักการจัดองค์กร

การจัดองค์กรเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่การงานบุคลากรและ ปัจจัยทางกายภาพต่าง ๆ ขององค์กร หลักการที่สำคัญของการจัดการประกอบด้วย การกำหนดหน้าที่ การงานการแบ่งงาน หน่วยงานสำคัญขององค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจการบังคับบัญชา ช่วงการควบคุมเอกภาพในการบังคับบัญชา และแผนภูมิองค์กร (สมคิด บางโม, ๒๕๕๓ : ๑๑๕ - ๑๑๗)

๑. การกำหนดหน้าที่ (function) ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กร หน้าที่การงาน และภารกิจเป็นของกลุ่มกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร หน้าที่การงาน จะมีอะไรบ้างและมีกี่กลุ่มขึ้นอยู่กับเป้าหมายขององค์กร ลักษณะขององค์กร และขนาดขององค์กร

๒. การแบ่งงาน (division of work) การแยกงานหรือรวมหน้าที่การงานที่มีลักษณะ เดียวกัน หรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน หรือแบ่งงานตามลักษณะเฉพาะของงาน และมอบหมายงานให้กับ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถ หรือความถนัดที่เหมาะสมในการทำงานตำแหน่งนั้น ๆ หน่วยงานสำคัญขององค์กร ได้แก่ หน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษา และหน่วยงานอนุกร การแบ่ง หน่วยงานเช่นนี้ ทำให้ลักษณะของงานเด่นชัดขึ้น

๒.๑ หน่วยงานหลัก คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรและบุคคลที่ปฏิบัติงานที่ขึ้นตรงต่อสายบังคับบัญชา องค์กรทุกองค์กรจะต้องมีหน่วยงานหลักเป็นหน่วยงานปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์โดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร

๒.๒ หน่วยงานที่ปรึกษา คือ หน่วยงานที่ช่วยให้หน่วยงานหลักปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะงานหรือเป็นรูปคณะกรรมการที่ปรึกษาในองค์กรต่าง ๆ

๒.๓ หน่วยงานอนุกร คือ หน่วยงานที่ช่วยบริการแก่หน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษาหน่วยงานอนุกร เป็น หน่วยงานธุรการและงานอำนวยความสะดวกหรือไม่ได้ปฏิบัติงานอันเป็นงานหลักขององค์กร

๓. สายการบังคับบัญชา (chain of command) ความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อทราบว่ามี การติดต่อสื่อสาร การควบคุม และรับผิดชอบอย่างไร สายการบังคับบัญชาที่ดีจะมีลักษณะดังนี้

๓.๑ จำนวนชั้นแต่ละสายไม่ควรให้มีจำนวนมากเกินไปจะทำให้ไม่สะดวกแก่การควบคุมอาจทำให้งานค้างค้ำได้

๓.๒ สายบังคับบัญชาที่มีลักษณะชัดเจนว่า ใครเป็นผู้มีอำนาจสั่งการ และส่งไปยังผู้ปฏิบัติใด

๓.๓ สายการบังคับบัญชาไม่ควรให้มีการก้าวก่ายหรือซ้อนกัน งานอย่างหนึ่งควรให้มีผู้รับผิดชอบคนเดียว ให้มีผู้สั่งงานได้หลายคนหลายตำแหน่งในงานเดียวจะทำให้การปฏิบัติงานมีความสับสน

๔. อำนาจการบังคับบัญชา คือ อำนาจในการตัดสินใจหรือการสั่งการ ซึ่งประกอบด้วย การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ

๔.๑ การรวมอำนาจ คือ ระบบบริหารที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานระดับสูงเพียงจุดเดียวและตัดสินใจเรื่องใดต้องรอผู้บริหารระดับสูงตัดสินใจ สั่งการ หรืออนุมัติก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทำงานได้ล่าช้าผู้บริหารระดับล่างไม่ต้องรับผิดชอบต่อใด ๆ จึงไม่มีความคิดริเริ่มที่จะเริ่มงานหรือพัฒนางาน

๔.๒ การกระจายอำนาจ คือ ระบบบริหารที่กระจายอำนาจลงไปให้ผู้บริหารระดับล่างเป็นผู้ตัดสินใจในการทำหน้าที่การงานที่ตรวจรับผิดชอบ โดยการกระจายอำนาจส่วนใหญ่ให้ผู้บริหารระดับล่างสามารถตัดสินใจได้ทันทั่วที่ไม่ต้องรอความเห็นชอบของผู้บริหารส่วนกลาง การจัดการสมัยใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปสู่ผู้บริหารระดับล่างมากขึ้น เพื่อให้การบริการเกิดความคล่องตัวดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการบริหารมากขึ้น

๕. ช่วงการควบคุม (span of control) สิ่งที่แสดงให้ทราบว่าผู้บัญชาคนหนึ่งมีขอบเขตความรับผิดชอบเพียงใด มีผู้ใต้บังคับบัญชากี่คน หรือมีหน่วยงานที่อยู่ใต้ความรับผิดชอบกี่หน่วย

ช่วงของการควบคุมมีความสัมพันธ์กับสายบังคับบัญชาเก่า คือ ถ้าช่วงของการควบคุมกว้าง สายการบังคับบัญชาจะสั้น ถ้าช่วงของการควบคุมแคบสายการบังคับบัญชาจะยาว

๖. เอกภาพในการบังคับบัญชา (unity of command) อำนาจการควบคุมบังคับบัญชา โดยอำนาจสิทธิ์ขาดอยู่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเด็ดขาด หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องระบุลงไปให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้บังคับบัญชา มีความรับผิดชอบงานในด้านใด เอกภาพในการบังคับบัญชาจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๗. แผนภูมิองค์กร (organization chart) เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจโครงสร้างขององค์กร อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนสายบังคับบัญชาในองค์กรนั้น ๆ และแผนภูมิองค์กรเป็นส่วนย่อยที่แสดงให้ทราบถึงหน่วยงานย่อย และความสัมพันธ์ของหน่วยงานภายในแผนภูมิองค์กร จำแนกได้ 3 ประเภท คือ

๗.๑ แผนภูมิโครงสร้างหลัก เป็นแผนภูมิการจัดโครงสร้างทั้งหมดขององค์กร ประกอบด้วยหน่วยย่อยอะไรบ้าง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร หน่วยงานย่อยใดขึ้นอยู่กับหน่วยงานใด แสดงสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน

๗.๒ แผนภูมิแสดงตัวบุคคล เป็นแผนภูมิแสดงตำแหน่งและหน่วยงานย่อยคล้าย แผนภูมิโครงสร้างหลักแต่ระบุชื่อบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งไว้ด้วย

๗.๓ แผนภูมิแสดงหน้าที่การงาน เป็นแผนภูมิแสดงตำแหน่งและหน่วยงานย่อยของ แผนภูมิโครงสร้างหลักและบอกหน้าที่ย่อ ๆ ของแต่ละตำแหน่งด้วย แผนภูมิแบบนี้ไม่นิยมใช้

ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบโครงสร้างองค์กร

ปัจจัยที่กระทบต่อการออกแบบโครงสร้างองค์กร ประกอบด้วย ๔ ปัจจัยหลัก ได้แก่ กลยุทธ์ ขนาดขององค์กร เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อม (พีชลิรี ชมภูคำ, ๒๕๒๑ : ๓๗ - ๔๑)

๑. ปัจจัยด้านกลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างขององค์กรนั้นมีส่วนที่จะทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ แต่วัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กรจะขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งกลยุทธ์และโครงสร้างจะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญของกลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างขององค์กรจะได้รับผลกระทบและต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

๒. ปัจจัยขนาดขององค์กร มีผลต่อการออกแบบโครงสร้างขององค์กร โดยเฉพาะในส่วนของผู้เชี่ยวชาญ ความแตกต่างและการรวมกัน ตำแหน่งของพนักงานองค์กรแบบราชการ การกระจายอำนาจ การรวมอำนาจ เมื่อพนักงานเพิ่มขึ้นองค์กรการขยายตัวมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการจ้างผู้จัดการและพนักงานที่มีความสามารถเฉพาะงานมาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ถ้างานที่ปฏิบัติมีความแตกต่างกันมาก คงจะต้องใช้ความพยายามในการรวบรวมความสามารถและต้องมีการตั้งกฎระเบียบ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและพยายามหลีกเลี่ยงการตัดสินใจโดยผูกขาดกับผู้บริหารคนใดคนหนึ่ง องค์กรควรจะมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อเพิ่มความท้าทาย ในการจัดการองค์กร

๓. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการวิเคราะห์เชิงสถานการณ์ จะต้องพิจารณาถึงเทคโนโลยีที่องค์กรมีอยู่ว่าสามารถจะแข่งขันกับคู่แข่งขั้นได้หรือไม่ เพราะว่าการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ละชนิดใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันซึ่งบางธุรกิจต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้เครื่องมือทันสมัยในการผลิตแต่บางธุรกิจก็อาจจะใช้แรงงานคน เป็นต้น

๔. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมจะไม่ค่อยมีผลกระทบต่อองค์กรมากนัก แต่ในความเป็นจริงตัวแปรต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมมักจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งตัวภายในและภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญย่อมมีผลกระทบต่อองค์กร

แนวทางในการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ โดยการปลูกฝังความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของคนไทย

การปลูกฝังความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของคนไทยสามารถทำได้ ดังนี้

๑. ปลูกฝังผ่านสถาบันครอบครัว ครอบครัวถือเป็นสถาบันแรกสุดในการอบรมปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้แก่บุคคล โดยผ่านทางอบรมสั่งสอนของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ ซึ่งคนในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อแม่สามารถปลูกฝังความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้นกับตัวลูกได้ไม่ยากเลย โดย

๑.๑ ปลูกฝังให้ลูกรักวัฒนธรรมไทย โดยเล่าเรื่องหรือให้เด็ก ๆ ดูภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง และเมื่อถึงเทศกาลนั้น ๆ ก็ควรพาลูกไปสัมผัส และมีส่วนร่วมในประเพณีนั้น ๆ เช่น เมื่อถึงเทศกาลลอยกระทงก็ชวนลูกมาทำกระทง และพาลูกไปลอยกระทงด้วยกัน

๑.๒ ปลูกฝังให้ลูกเรียนรู้ และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เช่น สอนลูกให้พูดแล้วใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง สอนให้รู้จักการไหว้ที่อ่อนช้อย สวยงาม แบบไทย ให้แต่งกายเอกลักษณ์แบบไทย หรือรู้จักรับประทานอาหารและปรุงอาหารไทยแท้ได้ เช่น ข้าวแช่น้ำพริกต่าง ๆ ขนมครก

๑.๓ ปลูกฝังให้ลูกใกล้ชิดกับศาสนา โดยพ่อแม่ควรสอนให้ลูกเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาที่ครอบครัวนับถือ โดยปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาอีกทั้งไม่เป็นคนดูถูกเหยียดหยามคนที่นับถือศาสนาอื่น เพื่อที่สังคมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

๑.๔ ปลูกฝังให้ลูกรักพระมหากษัตริย์ โดยพ่อแม่เล่าประวัติของพระมหากษัตริย์ของไทยให้ลูกฟังและกล่าวถึงพระมหากษัตริย์คุณที่พระองค์ทรงยอมสละพระองค์ เพื่อรักษาแผ่นดินไทยเอาไว้เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงประกาศอิสรภาพของไทยจากการสูญเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรกพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงเลิกทาส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากมาย เช่น ทรงทำโครงการฝนหลวง เพื่อสร้างฝนเทียมในการช่วยบรรเทาปัญหาความแห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการเกษตร

๒. ปลุกฝังผ่านสถาบันการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งถือเป็นสถาบันสำคัญ ในการช่วยปลุกฝังชาตินิยม ความรักชาติ ให้เกิดขึ้นกับคนไทย โดยการอบรมสั่งสอนของครูบาอาจารย์ ผ่านทางหลักสูตรการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาสังคมศึกษา เรื่อง หน้าที่พลเมือง ซึ่งเน้นให้บุคคลเป็นพลเมืองดีตามวิถีทางประชาธิปไตย อยู่ในกรอบจริยธรรมอันดีงาม ตามสิทธิ เสรีภาพเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ วิชาประวัติศาสตร์ ที่จะสามารถปลุกฝัง อุดมการณ์ความรัก ชาติให้กับเยาวชนได้

๒.๑ ปลุกฝังให้เข้าใจและจดจำถึงสัญลักษณ์ของความเป็นชาติไทย เช่น ร้องเพลง ชาติได้ถูกต้อง และฝึกให้ยืนตรงเคารพธงชาติ เข้าใจสัญลักษณ์ของธงไตรรงค์ที่มี 3 สี มีสีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน ซึ่งสีแดง หมายถึง ชาติ สีขาว หมายถึง ศาสนา และสีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์ ซึ่งทั้ง 3 ส่วนนี้ บ่งบอกถึงความเป็นชาติไทยที่จะขาดอันหนึ่งอันใดไปไม่ได้

๒.๒ ปลุกฝังให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยยึดมั่นในการเป็นผู้มีจริยธรรม ตามแนวทางของประชาธิปไตย อันได้แก่ มีความรัก และความภูมิใจในความเป็นชาติ มีจิตสำนึก ไม่ฝักใฝ่ในระบอบใดที่มุ่งทำลายสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อีกครั้งไม่ให้การสนับสนุน ข้าราชการ และนักการเมืองที่ทุจริต โกงกินบ้านเมือง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และของพวกพ้อง มากกว่าผลประโยชน์ของชาติ

การปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ค่านิยม ให้คนไทยทุกคนรู้จักหน้าที่ที่มีต่อสังคม และประเทศชาติ ดังนี้

๑. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองและดูแลความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้คงอยู่ คู่ชาติไทยตลอดไป

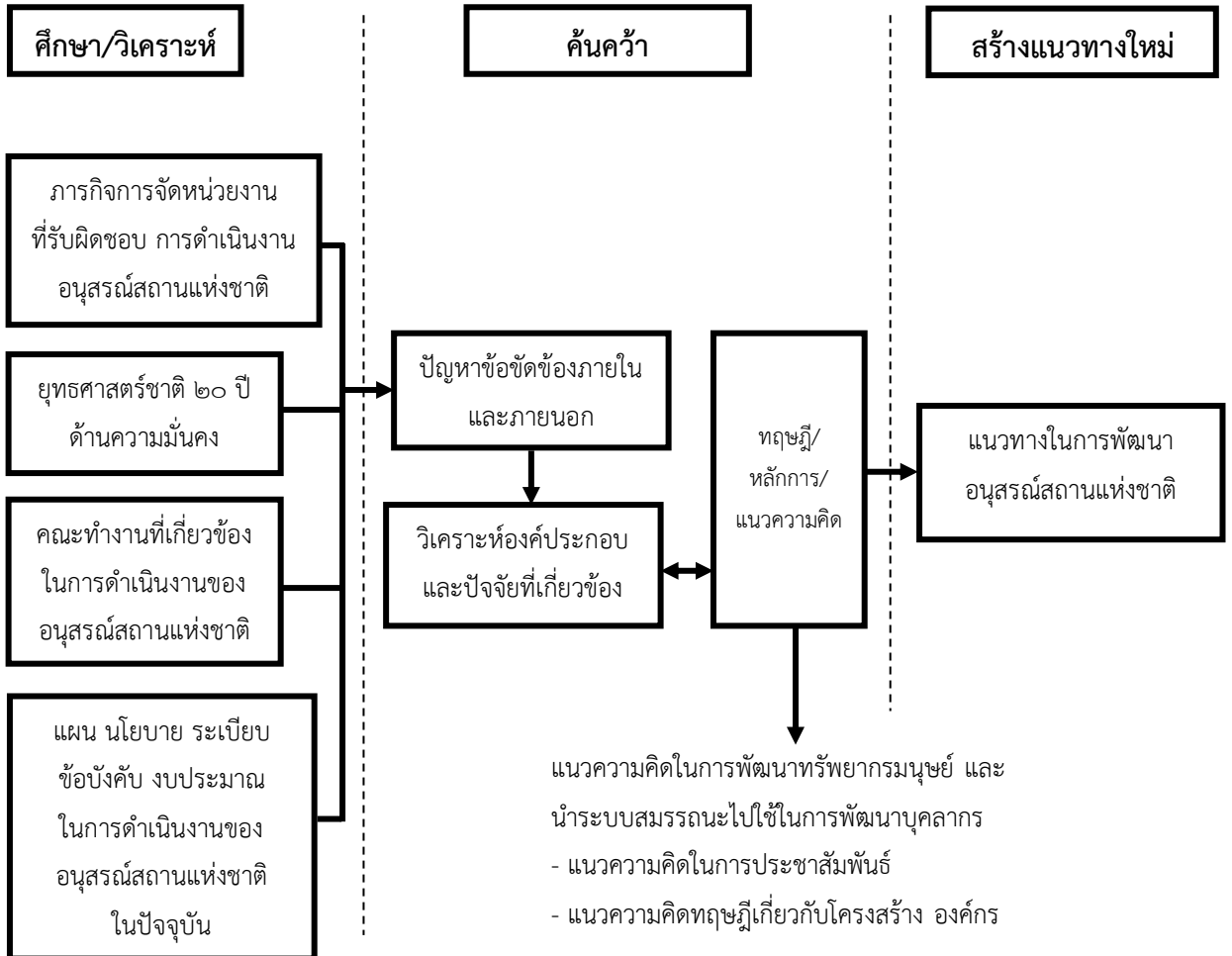
๒. มีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตาม กฎหมายด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัย เช่น ลูกเสือ เนตรนารี อาสา รักษาดินแดน การรับ ราชการทหาร การช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเสียภาษีอากร ช่วยเหลือ ราชการในด้านต่าง ๆ เข้ารับการศึกษา อบรม สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓. ใช้สิทธิและปกป้องสิทธิ เช่น ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับทุกครั้ง และสอดส่องดูแล เฝ้าระวังมิให้มีการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง เป็นต้น

๔. สร้างสรรค์ พัฒนา ปกป้อง และอนุรักษ์สิ่งที่ดีงาม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น การยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติ ยืนถวายความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ร้องเพลงสรรเสริญ พระบารมี เรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทย ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีตามหลักศาสนาของตนเอง เป็นต้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ ๒ - ๑ กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ ๓

วิเคราะห์สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในปัจจุบัน

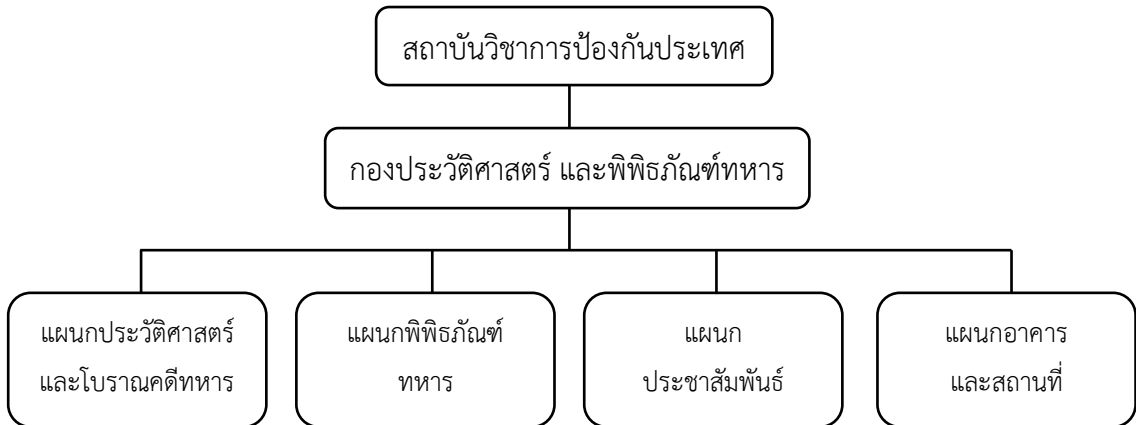
ในการศึกษา การวิเคราะห์สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
ในปัจจุบัน บทนี้จะศึกษาในบริบทของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นเรื่องการศึกษาสถานภาพ
การดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน ในด้านโครงสร้างของหน่วยการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ โดยมีลำดับเนื้อหาในการศึกษา ดังนี้

๑. โครงสร้างและการจัดของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน
๒. การดำเนินการของ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการ
กองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
๓. แนวทางของคณะทำงาน ในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน (ปี พ.ศ.
๒๕๖๒ - ๒๕๖๓)
๔. การบริหารกำลังพลของสถานแห่งชาติในปัจจุบัน
๕. การดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

โครงสร้างและการจัดของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน

อนุสรณ์สถานแห่งชาติ จัดเป็นหนึ่งในพิพิธภัณฑสถานขนาดใหญ่ในประเทศไทย ปัจจุบัน
มีโครงสร้างและการบริหารจัดการ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นหน่วยทางการศึกษาของกองทัพไทย โดยมี แผนกพิพิธภัณฑสถาน
เป็นหน่วยหลักในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑสถาน ซึ่งร่วมกับแผนกประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
ทหาร ที่ทำหน้าที่สืบค้นข้อมูล และสนับสนุนข้อมูล ด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
เพื่อใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาข้อมูลในการจัดแสดงนิทรรศการถาวรที่จัดแสดงอยู่ในปัจจุบัน
การจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน และการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่

แผนภาพที่ ๓ - ๑ แผนผังโครงสร้างและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

ที่มา : <https://www.thainationalmemorial.net/>

โครงสร้างการแบ่งส่วนงานกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหารมี ๔ แผนก ดังนี้

๑. แผนกประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร มีหน้าที่ศึกษา พิจารณา รวบรวมหลักฐาน เรียบเรียง และจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเกี่ยวกับทหาร เผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเกี่ยวกับการทหาร และจดหมายเหตุทางทหาร การบริการเอกสารประวัติศาสตร์ ในห้องสมุดประวัติศาสตร์ทหาร อำนาจการหลักสูตรนายทหารประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑ์ทหาร รวมทั้งให้คำปรึกษา และประสานงานกับกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีทหาร

๒. แผนกพิพิธภัณฑ์ทหาร มีหน้าที่พิจารณาวางแผน ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จัดทำเอกสาร ดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ทหาร ตลอดจนกิจการอนุสรณ์สถานแห่งชาติ และขอบเขตความรับผิดชอบ คือ ดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ทหาร วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ศึกษา ค้นคว้า พิจารณา จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุขึ้นทะเบียน และอนุรักษ์โบราณวัตถุ และโบราณสถานทางทหาร จัดพิพิธภัณฑ์ และนิทรรศการ ตามนโยบายผู้บังคับบัญชา รวมทั้งรับผิดชอบด้านการต้อนรับคณะเยี่ยมชม และการนำชมนิทรรศการ เผยแพร่ความรู้ด้านชาติไทย และประวัติศาสตร์ทหาร เพื่อปลูกจิตสำนึกเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติ แก่เยาวชน และปวงชนชาวไทย เผยแพร่ความรู้ด้านพิพิธภัณฑ์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากร ทรัพยากร เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้บริการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริการแก่ประชาชน จัดและดำเนินการกิจกรรมของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ สร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพิพิธภัณฑ์ทหารกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ ทหาร ให้คำปรึกษาและประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ทหาร

๓. แผนกประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ พิจารณา เสนอแนะ วางแผน ดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ กิจการพลเรือน ที่เกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑ์ทหาร และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๔. แผนกอาคารสถานที่ มีหน้าที่ดูแล รักษา ซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ให้คงสภาพพร้อมใช้งาน

ดังกล่าวมานั้น ในการดำเนินงานในอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ภายใต้การกำกับดูแลของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถาน สถาปนวิชาการป้องกันประเทศ โดยมีผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งผู้อำนวยการกอง และมีกำลังพลในการปฏิบัติงานในอนุสรณ์สถานแห่งชาติรวมทั้งสิ้น ๗๐ คน สำหรับการบริหารจัดการในอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้นมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งทุกแผนกล้วนมีความสำคัญในการดำรงสภาพการเป็นพิพิธภัณฑสถานหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ

การดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย และสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ในปัจจุบันอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เป็นสถานที่ที่รวบรวมคุณงามความดีของบุคคลในแผ่นดิน โดยมีกิจกรรมหลัก ๆ ได้แก่ การเชิดชูเกียรติผู้ที่ทำคุณงามความดีแก่ชาติไว้ให้สถิตถาวรสืบไป และรวบรวมเหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ไว้ เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นเตือน ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงภัยที่เกิดขึ้นอันกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึงเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้และพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยในเรื่องของการรักษาความสงบภายในประเทศ โดยให้เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การสร้างจิตสำนึกของคนในชาติ ให้มีความจงรักภักดีและธำรงรักษา สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยในประเด็นดังกล่าว กองบัญชาการกองทัพไทยได้นำมากำหนดภารกิจ โดยกำหนดเป็นพันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย ในการพิทักษ์ รักษา ปกป้อง เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยในส่วนพันธกิจการพิทักษ์รักษา ปกป้องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น ได้กำหนดให้มั่นนโยบายทั่วไปในการให้ความสำคัญสูงสุดในการพิทักษ์ รักษา ปกป้อง เทิดทูน พระมหากษัตริย์องค์จอมทัพไทย การถวายความปลอดภัย และป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ การเผยแพร่เกียรติคุณ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญในประกาศการ เผยแพร่สื่อสารการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร การน้อมนำพระบรมราชโองการสืบสาน รักษา ต่อยอด เป็นหลักในการดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการใหญ่ จิตอาสาพระราชทาน และโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน ในการที่

สนองพระบรมราโชบาย เพื่อสร้างความกินดีอยู่ดีและการเสียสละเพื่อส่วนรวมให้กับประชาชน ในทุกด้านทั้งนี้ ได้กำหนดเป็นนโยบายเฉพาะ อันได้แก่ ให้กำลังพลทุกนายจงรัก รักดี พิทักษ์ รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ การถวายความปลอดภัยแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้มีความปลอดภัยสูงสุด รวมทั้งป้องกัน ทำความเข้าใจไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเผยแพร่ เกียรติคุณพระอัจฉริยภาพรวมทั้งโครงการเฉลิมพระเกียรติในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้ประชาชนมีความจงรักภักดีและยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์ การเผยแพร่ความคิด ตามศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศเพื่อนบ้าน และให้ประเทศ เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้าง การตอบสนองงานตามโครงการพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริอย่างเต็มความสามารถและให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างยั่งยืน

จากพันธกิจดังกล่าว กองบัญชาการกองทัพไทย ได้กำหนดแนวทาง ให้กองประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑ์ทหาร ในการบริหารงานอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยให้ปรับปรุงการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีทหาร พิพิธภัณฑ์ทหาร และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ได้เข้าเยี่ยมชม ทราบถึงประวัติศาสตร์ อันดีงาม ของประเทศ สามารถปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ให้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ภายในประเทศ

ในปัจจุบัน กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร ได้จัดกิจกรรมในหลายรูปแบบ เพื่อนำเสนอสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติได้รับทราบถึงประวัติศาสตร์ แนวความคิด ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน แง่มุมของการเสียสละ ความสามัคคี รวมถึงผลแห่งความเสียหาย อันเกิดจากความเห็นแก่ตัว ไม่สามัคคี เสียสละ เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติให้กับผู้เข้าชม ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่

๑. การจัดนิทรรศการในรูปแบบลักษณะประจำอาคารในอาคารทั้งหมด ๔ อาคาร ประกอบด้วย อาคารประกอบพิธี อาคารประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร อาคารภาพปริทัศน์ อาคารต้อนรับ และพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

๒. การจัดกิจกรรม ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑ กิจกรรมทางพิธีการ ได้แก่ กิจกรรมวันกองทัพไทย กิจกรรมงาน วันรำลึกวีรชน อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๒.๒ กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ได้แก่ กิจกรรมงานวันเด็ก แห่งชาติ กิจกรรมแสดงผลงานทางพิพิธภัณฑ์ และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ (รักชาติเฟสติวัล) กิจกรรม เข้าชมวิมานยามค่ำคืน (Night At The Museum) กิจกรรมเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์ สถานแห่งชาติ ทุกวันตั้งแต่ ๐๙๐๐ - ๑๕๐๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

๒.๓ กิจกรรมการเปิดให้บริการด้านสถานที่แก่กลุ่มเครือข่ายและประชาชนทั่วไป เช่น การจัดกิจกรรมลูกเสือ การจัด Walk Rally การขอใช้ห้องประชุมในการจัดสัมมนาอบรม

๓. การดำเนินการในด้านห้องสมุด ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีทหาร เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาหาความรู้ และพัฒนางานด้านประวัติศาสตร์ ทางทหารต่อไป

จากการจัดโครงสร้างและการกำหนดภารกิจหน้าที่ของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหารในปัจจุบัน อนุสรณ์สถานแห่งชาติเป็นสถานที่ที่สามารถสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ตามรายละเอียดดังนี้

๑. สถิติผู้เข้าเยี่ยมชม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔

ประจำปี ๒๕๖๑ (ม.ค.๖๑ - ธ.ค.๖๑) ๔๓๕ คน ๑๗๑,๒๑๐ คน

ประจำปี ๒๕๖๒ (ม.ค.๖๒ - ธ.ค.๖๒) ๓๓๑ คน ๑๘๙,๖๒๕ คน

ประจำปี ๒๕๖๓ (ม.ค.๖๓ - ธ.ค.๖๓) ๑๑๓ คน ๖๕,๕๕๙ คน

ประจำปี ๒๕๖๔ (ม.ค.๖๔ - ธ.ค.๖๔) ๕๒ คน ๑๗,๔๑๒ คน

ประจำปี ๒๕๖๕ (ม.ค.๖๕ - ก.พ.๖๕) ๘ คน ๓,๖๔๖ คน

ตารางที่ ๓ - ๑ สรุปยอดผู้เข้าเยี่ยมชม ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ปี	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑		ปี พ.ศ. ๒๕๖๒		ปี พ.ศ. ๒๕๖๓		ปี พ.ศ. ๒๕๖๔		ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	
	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน
ม.ค.	๒๓,๑๓๕	๑๙	๑๕,๖๘๗	๑๗	๒๑,๓๕๕	๒๐	๒,๑๘๓	-	๒,๐๒๓	๒
ก.พ.	๑๖,๔๔๗	๒๔	๑๐,๐๖๘	๑๗	๑๐,๔๗๖	๑๓	๒,๒๕๙	๓	๑,๖๒๓	๖
มี.ค.	๑๐,๒๐๗	๓๑	๑๒,๕๙๔	๑๘	๓,๖๗๔	๓	๕,๔๙๒	๓๐		
เม.ย.	๑๐,๒๖๒	๑๗	๑๓,๔๘๗	๑๕	-	-	๑,๐๓๗	๑		
พ.ค.	๑๐,๒๑๔	๒๔	๑๖,๗๗๑	๓๑	-	-	-	-		
มิ.ย.	๒๕,๕๕๓	๕๐	๑๒,๖๕๗	๒๗	๒,๕๐๘	๑	๗๗	-		
ก.ค.	๑๓,๑๕๖	๒๙	๑๗,๓๑๗	๓๕	๒,๖๒๑	๒	-	-		
ส.ค.	๑๖,๑๗๑	๕๐	๑๙,๙๐๖	๕๐	๔,๕๙๗	๑๒	-	-		
ก.ย.	๕,๘๔๓	๓๔	๑๕,๐๘๑	๒๖	๔,๘๐๑	๑๒	๙๓	๑		
ต.ค.	๑๓,๐๘๙	๓๔	๑๕,๕๕๙	๑๗	๕,๒๓๗	๑๐	๑,๖๕๗	๒		
พ.ย.	๑๖,๙๒๓	๖๙	๑๘,๗๔๖	๔๔	๕,๓๙๖	๒๐	๑,๗๘๘	๔		
ธ.ค.	๒๓,๗๓๙	๕๔	๒๑,๗๖๒	๓๔	๔,๘๙๔	๒๐	๒,๘๒๖	๑๑		
รวม	๑๘๔,๖๓๙	๔๓๕	๑๘๙,๖๒๕	๓๓๑	๖๕,๕๕๙	๑๑๓	๑๗,๔๑๒	๕๒		

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๕

สถิติข้อมูลการเยี่ยมชมแสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมที่เริ่มเพิ่มมากขึ้น และลดลง เนื่องจากเกิดสถานการณ์ covid - 19 โดยในช่วงปี ๖๑ - ๖๒ มีนักเรียนนักศึกษา ที่เป็นเป้าหมาย ในการปลูกฝังความรักชาติได้เข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากและได้ลดน้อยลงในปี ๖๓ - ๖๔ ซึ่งเป็น จำนวนในเชิงปริมาณของผู้ที่ได้เข้ารับการปลูกฝังแนวความคิดในความรักชาติ

๒. การเก็บรวบรวม บันทึก และเผยแพร่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ด้านการทหาร

ปัจจุบันอนุสรณ์สถาน เป็นสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ ทางด้าน ประวัติศาสตร์ทหาร การทำจดหมายเหตุทางทหาร โดยเผยแพร่ในลักษณะของห้องสมุดทางทหาร และเผยแพร่กับหน่วยงานต่าง ๆ ทางทหาร ในรูปจดหมายเหตุ รวมทั้งมีการจัดการศึกษาหลักสูตร การอบรมนายทหารประวัติศาสตร์ของหน่วยทางทหารในทุกเหล่าทัพ โดยข้อมูล ความรู้ ทางประวัติศาสตร์เหล่านี้จะเป็นรากแก้วของชาติ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคง เข้มแข็ง ของชาติ ต่อไป

๓. การปลูกฝังความรักชาติ

โดยให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีทหาร และงานพิพิธภัณฑ์ทหาร แก่ผู้เยี่ยมชม ทำให้ผู้ที่เข้าเยี่ยมชม ดูงาน ได้ทราบถึงประวัติศาสตร์ของชาติ ได้เข้าใจและซาบซึ้งถึงความเสียสละ ของบรรพบุรุษ เกิดความภาคภูมิใจในการเกิดเป็นลูกหลานของบรรพบุรุษ ทราบสาเหตุแห่งความเสื่อม ถอยในอดีต เพื่อไม่ก้าวทาบรอยเดิมและสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปลูกฝังเมล็ดพันธุ์ความคิดลงไป ในจิตใจ ของเยาวชนผู้เข้าเยี่ยมชม ทำให้กล้าที่จะทำความดี เสียสละ สามัคคี เพื่อประโยชน์ของชาติ และ สร้าง รักษา พัฒนาชาติ ให้สู้รูลูกหลานของตนเองต่อไป โดยความรู้ดังกล่าวได้ถูกแสดง ในหลายลักษณะ เช่น การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ การบรรยาย ในการนำชม และสอดแทรกอยู่ใน กิจกรรมต่าง ๆ

๔. งานประชาสัมพันธ์

การสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชนกับทหาร อันจะทำให้ประชาชนให้ความ ร่วมมือ สนับสนุนในกิจการของทหาร เพื่อการป้องกันและพัฒนาประเทศ ซึ่งอนุสรณ์สถานฯ มีภาพลักษณ์ของทางทหารเป็นหลัก ในปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

๔.๑ การประชาสัมพันธ์เชิญชวน เข้าเยี่ยมชม ศึกษา ในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่ดั่งามของชาติ โดยประชาสัมพันธ์ไปยังสถาบันการศึกษาและในสื่อต่าง ๆ เพื่อเชิญชวนเข้าเยี่ยมชม ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๔.๒ การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม ให้เกิดการระลึกถึงคุณงามความดีของผู้เสียสละ ในอดีตอัน ได้แก่

๔.๒.๑ กิจกรรมการวางพวงมาลาในวันกองทัพไทย ทุกวันที่ ๑๘ มกราคม ของทุกปี โดยในกิจกรรมดังกล่าวมีการบวงสรวงบูรพกษัตริย์ การวางพวงมาลา และการประกอบพิธี สงฆ์ ทำบุญอุทิศถวายให้กับบรรพบุรุษ

๔.๒.๒ กิจกรรมงานรำลึกวีรชนอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เป็นการจัดงานรำลึกถึงวีรชนทหารที่เสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติ โดยจัดทุกวันที่ ๒ กรกฎาคม ของทุกปี

๔.๒.๓ กิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ โดยในกิจกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงบนเวทีของเด็ก ๆ การเล่นเกม แจกของขวัญ และการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ โดยเชิญชวนกลุ่มเครือข่ายเข้าร่วมงาน ในแต่ละปีจะมีเด็กเข้าร่วมงานประมาณ ๒ - ๓ พันคน

๔.๒.๔ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานแห่งประเทศไทย มีลักษณะการจัดนิทรรศการเป็นการร่วมกับเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานต่าง ๆ โดยการจัดบูธการแสดงผลของพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ในแนวความคิดมางานเดี่ยวเที่ยวหลายพิพิธภัณฑ์

๒.๓.๕ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ยามค่ำคืน โดยประชาสัมพันธ์ให้เข้าชมในช่วงเย็นหรือค่ำเพื่อสร้างความแปลกใหม่ ในด้านบรรยากาศแสงสีเสียง

๔.๒.๖ การให้บริการด้านสถานที่แก่กลุ่มเครือข่ายและประชาชนทั่วไป เพื่อใช้จัดพื้นที่ในการประชุม สัมมนา อบรม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการนั้น ได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ ดูการจัดแสดงต่าง ๆ ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

แนวทางของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓)

การดำเนินงานของคณะทำงานที่บริหารงานที่เกี่ยวข้องกับอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

๓.๑ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
ในการประชุมของคณะอนุกรรมการบริหารโครงการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เมื่อปี ๖๒ และปี ๖๓ ใน ๒ ครั้งล่าสุด มีสรุปการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงสภาพและพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ดังนี้

๓.๑.๑ การใช้งานระบบไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ แบบติดตั้งบนหลังคาสามารถใช้งานได้และประหยัดพลังงานได้จริง ประมาณ ๓๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ต่อเดือน

๓.๑.๒ การจัดงานรักชาติ Festival มียอดลดลง สาเหตุเนื่องจากไม่มีการจัดรถรับ - ส่ง ทั้งนี้ ให้หามาตรการอื่นมาเสริมทดแทน เพื่อรักษายอดผู้เข้าชม

๓.๑.๓ การนำเสนอแบบร่างในการปรับปรุงพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยมีแนวทางการปรับปรุงเพื่อ มีศูนย์กลางการติดต่อรายการรองรับผู้เข้าชม มีทางเข้าชมพิพิธภัณฑ์ที่ชัดเจน เป็นสัดส่วน ซ่อมบำรุงระบบการเชื่อมต่อสภาพของตัวอาคาร และงานระบบต่าง ๆ สร้างเนื้อหาให้มีความน่าสนใจ รวมทั้งมีวิธีการนำเสนอ ร่วมสมัยทำให้ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมและมีความรู้สึกร่วมในการเข้าชม

๓.๑.๔ ในการปรับปรุงการจัดแสดง มีจุดเด่นอยู่ที่สร้างจิตสำนึกของความรักชาติ รักแผ่นดิน

๓.๑.๕ มีลักษณะพิเศษในการนำเสนอ โดยให้ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมในการชม นิทรรศการได้

๓.๑.๖ กรมกิจการพลเรือนทหาร จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก ในการเชิญ รายการต่าง ๆ มาถ่ายทำเพื่อประชาสัมพันธ์ต่อไป

๓.๑.๗ มีการประสานงานกับศูนย์ประสานงานโครงการตามพระราชดำริ ในการ เชิญชวนการเข้าชมอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๘ มีแผนที่จะจัดทำนิทรรศการเคลื่อนที่ เพื่อรักษาเครือข่ายและประชาสัมพันธ์ ในการเชิญชวนเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๑.๙ มีการจัดกิจกรรมหลายกิจกรรม อันได้แก่ กิจกรรมน้อมรำลึกถึงพ่อ เทศกาล แสดงผลงานทางพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ การเปิดพิพิธภัณฑ์ทหาร ให้เข้าชมยามค่ำคืน กิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ การเตรียมการจัดงานวันกองทัพไทย กิจกรรมอบรมเยาวชน “คบเด็ก สร้างชาติ” การบรรยายประวัติศาสตร์ในหัวข้อ “ประสบการณ์ในการรับราชการสนามชายแดน” เตรียมงานรำลึกวีรชนอนุสรณ์สถาน การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดปทุมธานี ในหัวข้อ “การสืบสาน รักษา ต่อยอด กษัตริย์ เกษตร” การร่วมจัดแสดงนิทรรศการในงานมหกรรมพิพิธภัณฑ์ไทย โดยสำนักพิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ กิจกรรมนำชมภายในอนุสรณ์สถานแห่งชาติ มีการสนับสนุนพื้นที่ของอนุสรณ์สถาน แห่งชาติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การสวดมนต์เฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมเรียนสมาธิปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน การประกอบพิธีวางพวงมาลาและถวายสดุดีในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าของ คณะลูกเสือ เขตการศึกษาปทุมธานีเขต ๒ อบรมปฏิบัติธรรมในโครงการรักษาดีในชาติด้วย สายใยรักครอบครัว สมาคมผู้ปกครองและนักเรียนเตรียมทหารขอใช้สถานที่ในการจัดแรลลี่ การจัดตั้ง จุดบริการประชาชนให้แก่โรงเรียนช่างในวันหยุดช่วงปีใหม่ รับประกาศนียบัตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สาธารณะ ๒๕๖๓ ประเภทศูนย์การเรียนรู้จากสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ มีการ ประชาสัมพันธ์ โดยใช้จอ LED บริเวณแนวรั้วด้านนอก การจัดทำเสียงประชาสัมพันธ์ภายในอนุสรณ์ สถานแห่งชาติ สื่อมวลชนเข้าทำสารคดีสั้น ในรายการเล่าเรื่องไทยกับสายสวรรค์ ขยันยิ่ง หนังสือพิมพ์ เสียงสัมพันธ์ เพจข่าวประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ประชาไท หนังสือพิมพ์ ๔ เหล่าทัพ หนังสือพิมพ์ สยามโฟกัสไทม์ รายงานข่าวกิจกรรมการอบรมเยาวชนหัวข้อพบเด็กสร้างชาติ

๓.๑.๑๐ มีความคืบหน้าในโครงการปรับปรุงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ระยะเวลาที่ ๒ วงเงิน ๒๐๗ ล้านบาท และระยะเวลาที่ ๓ วงเงิน ๑๗๗ ล้านบาท ชี้แจงแนวคิดและรูปแบบการจัดแสดง ในอาคารประวัติศาสตร์ทางทหาร

๓.๑.๑๑ มีแนวคิดในการทำ Google form แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ให้ตรวจสอบคำบรรยายและเนื้อหาโดยละเอียดและใช้คำเต็มเพื่อไม่ให้สื่อความหมายที่ผิด

๓.๑.๑๒ มอบหมายแนวความคิดหลักให้บริษัท ในการทำข้อมูลนำเสนอ คือ คนไทยทุกคนมีเลือดทหาร ทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการเสียสละและทำเพื่อชาติ และเป็นสิ่งที่สามารถทำได้เพื่อสร้างความมีส่วนร่วมของความเป็นชาติ

๓.๒ คณะอนุกรรมการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าเยี่ยมชมนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ เมื่อปี ๖๒ และปี ๖๓ มีสรุป การประชุมที่เกี่ยวข้องกับงานประวัติศาสตร์ โบราณคดี และพิพิธภัณฑ์ทหาร ดังนี้

๓.๒.๑ สรุปผลการประชุม ปี ๒๕๖๒

๓.๒.๑.๑ การจัดกิจกรรมงานรำลึกวีรชนอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๒.๑.๒ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการและอนุสรณ์สถานแห่งประเทศไทย ปี ๖๒

๓.๒.๑.๓ มีการจัดเสวนาประวัติศาสตร์ ในกิจกรรมรักชาติเฟสตีวีล ๓ หัวข้อ ได้แก่ คนรุ่นใหม่หัวใจรักชาติ เทียวเมืองไทยเข้าใจวัฒนธรรม รวมพลคนรักประวัติศาสตร์

๓.๒.๑.๔ การจัดบรรยายประวัติศาสตร์ โดยทหารผ่านศึกในสมรภูมิต่าง ๆ ลักษณะประวัติศาสตร์ บอกเล่าเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบบรรยากาศจากการรบจากผู้ที่เคยอยู่ในสถานการณ์จริง

๓.๒.๑.๕ การจัดกิจกรรมงานรำลึกวีรชนอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๒.๑.๖ การจัดงานวันเด็กแห่งชาติ

๓.๒.๑.๗ การจัดงานวันกองทัพไทย

๓.๒.๑.๘ จัดพิธีทำบุญดินสมรภูมิ เพื่ออุทิศส่วนกุศลแด่ดวงวิญญาณของบรรพชนผู้กล้าหาญที่สละชีวิตปกป้องแผ่นดินไทย

๓.๒.๑.๙ กิจกรรมร่วมกับเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเปิดให้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ยามค่ำคืน ร่วมกับกลุ่มพลังดีจากละครเวที เรื่อง รักชาติ The Musical ร่วมกับกลุ่มพลังดีในการจัดละครเวที เรื่อง ปรีศนาวิภาวดี The Musical

๓.๒.๑.๑๐ จัดนิทรรศการและกิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อเป็นการสอดคล้องกับการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ ได้แก่ การร่วมกับสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์การมหาชน จัดกิจกรรมพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ สายธารแห่งพระมหากรุณาธิคุณด้านการเกษตร ณ พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ ร่วมกับคณะอนุกรรมการสมาคมสื่อมวลชนเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดปทุมธานี จัดกิจกรรมบรรยายธรรมเพื่อการกุศล โดยพระมหาสมปองตาลปุตโต ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ร่วมกับเทศบาลเมืองคูคต จัดกิจกรรมงานมรดกไทยส่งเสริมอนุรักษ์ของดีลำลูกกา ณ ที่ว่าการอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ร่วมจัดนิทรรศการตามรอยพระยุคลบาททอัครศิลปิน ณ หออัครศิลปิน จังหวัดปทุมธานี

๓.๒.๑.๑๑ สนับสนุนพื้นที่ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม สาธารณประโยชน์ ได้แก่ การจัดพิธีวางพวงมาลาเนื่องในวันที่ระลึกทหารผ่านศึก คณะศาลเยาวชน และครอบครัวจังหวัดปทุมธานีจัดกิจกรรมอบรมช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทั่วไป CPR มูลนิธิชินบัญชร จัดโครงการสวดมนต์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อความมั่นคงของชาติศาสน์กษัตริย์ สนับสนุน ห้องประชุมสื่อมวลชน เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี ใช้พื้นที่ในการทดสอบสมรรถภาพของ กำลังพลศูนย์ประสานงานตามโครงการพระราชดำริ ทำจิตอาสาของสถาบันเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น ทำพิธี ทักขิณานุปทานถวายพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิตของมูลนิธิสหชาติ หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาขอใช้พื้นที่ในการเปิดโครงการจุดประกายให้กับเยาวชนกลุ่มพิเศษ สนับสนุนสถานที่ จอดรถ ให้กับประชาชนที่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งนอกเขต สนับสนุนเขตเทศบาลลำลูกกาในการจัดขบวนรถ เพื่อเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในการเสด็จเสียบพระนคร การสนับสนุนการปลูกต้นรวงผึ้งแก่ชมรม เศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ

๓.๒.๑.๑๒ สื่อมวลชนเข้าถ่ายทำสารคดีสั้นออกอากาศจำนวน ๓ รายการ ได้แก่ รายการต็อกเตอร์โง่ มีเรื่องเล่า ช่อง ททบ. ๕ สารคดีเชิงข่าวพิธีจัดทำน้ำอภิเษกในงานพระราช พิธีบรมราชาภิเษก พ.ศ. ๒๕๖๒ ช่อง Spring 26 สารคดีประกอบการศึกษาจิตติคุณเสื่อลายพรางของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓.๒.๑.๑๓ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอใช้พื้นที่อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ถ่ายทำวีดิทัศน์ประกอบเพลงชาติชุดใหม่

๓.๒.๑.๑๔ ประสานสื่อสิ่งพิมพ์ทำการประชาสัมพันธ์อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ได้แก่ หนังสือศิลปวัฒนธรรม วารสารศาสตร์ และวารสารกองทัพไทย

๓.๒.๑.๑๕ นำนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๓ เข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน แห่งชาติ เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ตามหัวข้อวิชาการศึกษา

๓.๒.๑.๑๖ สถิติผู้เข้าชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๙๕,๔๘๑ คน พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๗๖,๗๙๖ คน พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๙๓,๕๐๘ คน

๓.๒.๑.๑๗ การประเมินผลความรู้สึกรักชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ของผู้เข้าชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ และลักษณะแบบสอบถามมีผลการประเมินร้อยละ ๘๘ ของผู้ เข้าเยี่ยมชมมีความรู้สึกรักชาติ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การประเมินผลความพึงพอใจใน การเข้าชมร้อยละ ๙๒.๖ มีความพึงพอใจ

๓.๒.๑.๑๘ กรมกิจการพลเรือนทหาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของอนุสรณ์ สถาน ใน ๓ รายการวิทยุ ได้แก่ รายการใจถึงใจ รายการเปิดคลื่นคุยข่าว และรายการเพื่อสังคมไทย พร้อมกับขอรับการสนับสนุนให้สื่อเข้าถ่ายทำรายการต่าง ๆ ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ได้แก่ ชมรม เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่ใส่ใจบูหรี รายการทีวี ดร.โง่ มีเรื่องเล่า

๓.๒.๑.๑๙ แจ้างความคืบหน้าในการจ้างที่ปรึกษา ออกแบบ พัฒนา ปรับปรุง
อนุสรณ์สถานแห่งชาติ วงเงิน ๙ ล้านบาทเศษ ลงนามเรียบร้อยแล้ว

๓.๒.๑.๒๐ จัดงาน น้อมรำลึกวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรม
ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๓.๒.๑.๒๑ มีการจัดทำวีดิทัศน์แนะนำอนุสรณ์สถานแห่งชาติชุดใหม่

๓.๒.๑.๒๒ ในช่วงที่มีการปิดปรับปรุงอนุสรณ์เห็นควรจัดชุดโหมบายทิมในการ
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจการของอนุสรณ์สถานแห่งชาตินอกสถานที่

๓.๒.๑.๒๓ มียอดวิว Facebook ของ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ ๓๒๕๐ วิว

๓.๒.๑.๒๔ ผู้แทนองค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เสนอให้หาวิธีที่จะให้เด็ก
เยาวชน ได้รับรู้ข้อมูลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่อนุสรณ์และทำในลักษณะเชิงรุก

๓.๒.๒ สรุปผลประจำปี ๒๕๖๓ มีการจัดกิจกรรมหลักของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
ได้แก่ กิจกรรมงานรำลึกวีรชน อนุสรณ์แห่งชาติปี ๖๒ การจัดกิจกรรมน้อมรำลึกถึงพ่อ การจัด
นิทรรศการแสดงผลงานทาง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รักชาติเฟสดีวัล จัดกิจกรรม
เปิดพิพิธภัณฑสถานยามค่ำคืน จัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ จัดงานวันกองทัพไทย กิจกรรมอบรมเยาวชน
ตอนคบเด็กสร้างชาติ จัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และนำชมภายในอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
จัดกิจกรรมบรรยายประวัติศาสตร์โดยทหารผ่านศึกในสมรภูมิต่าง ๆ รวม ๓ ครั้ง ได้แก่ สมรภูมิการรบ
ที่ประเทศเกาหลีการรบที่ประเทศเวียดนาม และทหารพรานค่ายปีกธงชัย การจัดกิจกรรมงานรำลึก
วีรชนอนุสรณ์สถานแห่งชาติ การจัดกิจกรรมนิทรรศการเคลื่อนที่ร่วมกับ กลุ่มจังหวัดภาคกลาง
“เสน่ห์สี่สีไทย-รามัญ-จีน” ร่วมกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดนิทรรศการ “สืบสานรักษา ต่อยอด กษัตริย์เกษตร” ร่วมจัดนิทรรศการในงาน
มหกรรมพิพิธภัณฑสถาน Museum Expo จัดโดยสำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

๓.๒.๒.๑ มีการให้การศึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๑๐ ครั้ง
ใน Facebook มี ผู้ติดตามจำนวน ๓,๘๔๔ ราย และใน กลุ่ม Line ๔๙๐ ราย

๓.๒.๒.๒ สถิติผู้เข้าชมปี ๖๑ จำนวน ๒๑๒,๖๑๕ คน สถิติผู้เข้าชมปี ๖๒
จำนวน ๑,๘๗๑,๙๙๔ คน สถิติผู้เข้าชมปี ๖๓ จำนวน ๙๑,๖๑๒ คน

๓.๒.๒.๓ มีการจัดทำประเมิน จากผู้เข้าเยี่ยมชมในเรื่อง การเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสร้างความสัมพันธ์ให้มีจิตสำนึกรักต่อประเทศชาติ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย
อยู่ที่ ๔.๔๖ ประเมินความพึงพอใจร้อยละ ๙๐.๒๘ มีความพึงพอใจ

๓.๒.๒.๔ อนุสรณ์สถานแห่งชาติได้รับประกาศนียบัตร เป็นแหล่งเรียนรู้
สถานะรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ เมื่อ ๑ ม.ค.๖๓ จากสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้สำนัก
นายกรัฐมนตรี

๓.๒.๓ บก.ทท. ได้กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการปรับปรุงอนุรักษ์สถานแห่งชาติ ดังนี้

๓.๒.๓.๑ เพื่อปลูกจิตสำนึกของความรักชาติและสร้างความรู้สึกร่วม
ความเป็นทหารบนความเชื่อ “คนไทยทุกคน คือ ทหารของชาติ”

๓.๒.๓.๒ พัฒนาอนุรักษ์สถานแห่งชาติ ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ทางทหารไทยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เกิดความน่าสนใจและมีส่วนร่วม

๓.๒.๓.๓ ต่อยอดให้อนุสรณ์สถานแห่งชาติเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อไป
ยังสถานที่พิพิธภัณฑ์ทางทหารทั่วประเทศ

๓.๒.๓.๔ ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อคนรุ่นใหม่ทั้งชาวไทยและต่างชาติ

๓.๒.๓.๕ ปรับปรุงการออกแบบสถานที่ในการแสดงความเคารพ และระลึก
ถึงบูรพมหากษัตริย์บรรพบุรุษผู้เสียสละชีวิตเพื่อผืนแผ่นดินไทย และแสดงถึงเกียรติภูมิของทหาร
ตำรวจ และพลเรือนในทุกยุคทุกสมัยให้น่าสนใจ

๓.๒.๔ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนไทยที่ประสบปัญหาการขาดความรู้ในวิชา
ประวัติศาสตร์ อายุระหว่าง ๑๕ ถึง ๑๘ ปี เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักซึ่งจะเป็นโอกาสอันดีที่อนุสรณ์สถาน
แห่งชาติจะพัฒนาบทบาทให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติในอนาคต โดยมีโครงการพัฒนา
และปรับปรุงแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ งานจ้างที่ปรึกษาในการออกแบบ จำนวน ๙ ล้านบาท
ส่วนที่ ๒ การจัดจ้างก่อสร้างใช้งบประมาณ ๔๐๐ ล้านบาทเศษ

๓.๒.๔.๑ มีการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ จำนวน ๒ ชุด คือ ๑. นิทรรศการ
วิวัฒนาการอาวุธ และ ๒. เหตุการณ์การรบ ๕ สมรภูมิ โดยเน้นไปให้ความรู้ในสถานที่ต่าง ๆ

๓.๒.๔.๒ การทำคู่มือนำชมใหม่และคลิปนำชม การปรับปรุงเว็บไซต์อนุสรณ์
สถานแห่งชาติ

๓.๒.๔.๓ การจัดทำคลิปวีดีโอสั้น เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และ
โบราณคดีทหาร การจัดทำวีดีทัศน์อนุสรณ์สถานแห่งชาติชุดใหม่

๓.๓ คณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์ทหาร ในการ
ประชุม ๒ ครั้งล่าสุด ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ มีสรุปผลประชุมที่เกี่ยวข้องกับงานประวัติศาสตร์โบราณคดี
และพิพิธภัณฑ์ทหาร ดังนี้

๓.๓.๑ ปี ๒๕๖๓ ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร

๓.๓.๑.๑ การจัดทำทำเนียบ รายพระนาม รายนาม และผู้ได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๕ และ ๖

๓.๓.๑.๒ การจัดบรรยายประวัติศาสตร์หัวข้อ “ประสบการณ์ในการรับ
ราชการสนามชายแดน”

๓.๓.๑.๓ การจัดเสวนาประวัติศาสตร์ ๓ หัวข้อ ได้แก่ พระราชพิธีบรมราชาภิเษกเฉลิมฉัตร มหาราชกษัตรา พระราชพิธีเบื้องต้น พระราชพิธีเบื้องกลาง (การเสด็จพระราชดำเนินเลียบบพระนคร โดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค) พระราชพิธีเบื้องปลาย (การเสด็จพระราชดำเนินเลียบบพระนคร โดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค)

๓.๓.๑.๔ การจัดทำหนังสือประวัติหน่วยทหาร อันประกอบด้วย ข้อมูลที่ตั้งวันสถาปนาหน่วย ประวัติความเป็นมาหน่วย หมายเลขอัตราการจัดยุทธโธปกรณ์ และเกียรติประวัติที่ได้รับ

๓.๓.๑.๕ การจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทย

๓.๓.๑.๖ การจัดเจ้าหน้าที่เป็นวิทยากรในการบรรยายหลักสูตรทางทหาร

๓.๓.๑.๗ การจัดพิมพ์เอกสารประวัติศาสตร์ สมุดไทยดำ งานพิพิธภัณฑ์ทหาร ฯลฯ

๓.๓.๑.๘ การจัดกิจกรรมน้อมรำลึกถึงพ่อ

๓.๓.๑.๙ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ และอนุสรณ์สถานแห่งประเทศไทย (รักษาติเฟสติวล)

๓.๓.๑.๑๐ กิจกรรมเปิดไนท์มิวเซียม การเปิดพิพิธภัณฑ์ทหารให้เข้าชมยามค่ำคืน

๓.๓.๑.๑๑ กิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ

๓.๓.๑.๑๒ เตรียมสถานที่จัดพิธีวันกองทัพไทย

๓.๓.๑.๑๓ กิจกรรมอบรมเยาวชน “คบเด็กสร้างชาติ”

๓.๓.๑.๑๔ งานทำบุญรำลึกวีรชน

๓.๓.๑.๑๕ การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ใน หัวข้อ “การสืบสาน รักษาต่อยอด กษัตริย์เกษตร”

๓.๓.๑.๑๖ ร่วมจัดนิทรรศการมหกรรมพิพิธภัณฑ์ (Museum Expo 2019) โดยสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

๓.๓.๑.๑๗ กิจกรรมนำชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๓.๑.๑๘ การสนับสนุนพื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

๓.๓.๑.๑๙ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมโดยกรมเสมียนตราจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ศาลาว่าการกลาโหม (พิพิธภัณฑ์ขนาดเล็ก)

๓.๓.๑.๒๐ กรมประชาสัมพันธ์จัดทำเพจพิพิธภัณฑ์ศาลาว่าการกลาโหม

๓.๓.๑.๒๑ การดำเนินงานด้านประวัติศาสตร์ เรื่อง การชำระประวัติศาสตร์อุทยานเทิดพระเกียรติบ้านหมากแข้ง อ.ด่านซ้าย จ.เลย

๓.๓.๑.๒๒ การจัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ สมุดภาพประวัติศาสตร์จากเอกสารต้นแบบฉบับภาษาฝรั่งเศส ในสมัยพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งค้นพบบริเวณห้องใต้หลังคาภายในอาคารสถานทูตฝรั่งเศส

๓.๓.๑.๒๓ การเผยแพร่หนังสือประวัติศาสตร์จัดทำโดยกรมยุทธการทหารบก

๓.๓.๑.๒๔ การเปลี่ยนแปลงนามค่ายทหารของศูนย์การทหารปืนใหญ่จากเดิม “ค่ายพลโยธิน” เป็นค่าย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร” พระราชทานนามย่อว่า “ค่ายภูมิพล” และพระราชทานนามค่ายแก่งพลทหารปืนใหญ่จากเดิม “ค่ายพิบูลสงคราม” เป็น “ค่ายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” พระราชทานนามย่อว่า “ค่ายสิริกิติ์”

๓.๓.๒ ปี ๒๕๖๓ การดำเนินงานด้าน พิพิธภัณฑสถาน

๓.๓.๒.๑ การปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานกองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ

๓.๓.๒.๒ การปรับปรุงการจัดแสดงอาคารศรีสิทธิสงคราม เพื่อเชิดชูประวัติศาสตร์ของหน่วยทหารรักษาพระองค์ที่ถวายอารักขา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์

๓.๓.๒.๓ การเผยแพร่พิพิธภัณฑสถานกองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ ผ่านช่องทางออนไลน์และเว็บไซต์ของกองทัพบก

๓.๓.๒.๔ การจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ทหารประวัติศาสตร์หน่วยทหารของกองทัพบกในระดับกองพันและเทียบเท่าขึ้นไป รวมทั้งรายนามกำลังพลที่สละชีพเพื่อชาติตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑ จนถึงปัจจุบัน

๓.๓.๒.๕ เสนอโครงการจัดสร้างพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งของกองทัพภาคที่ ๒ บริเวณด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑสถานทัพภาค ๒ และโครงการจัดสร้างพิพิธภัณฑสถานม้าศูนย์การทหารม้า

๓.๓.๒.๖ การจัดสร้างพิพิธภัณฑสถานเรือแห่งใหม่ ณ กรมอู่ทหารเรือ

๓.๓.๒.๗ การรวบรวมจดหมายเหตุของหน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ ในปี ๒๕๖๓

๓.๓.๒.๘ การจัดทำประวัติหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ จำนวน ๓๖ หน่วย (ขณะนี้ได้ดำเนินการไปแล้ว ๑๙ หน่วย อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๗ หน่วย)

๓.๓.๒.๙ การจัดทำเอกสารจดหมายเหตุของกองทัพอากาศ ในรอบ ๓ เดือน

๓.๓.๒.๑๐ การเพิ่มอากาศยานต่าง ๆ เข้าสู่การจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน

๓.๓.๒.๑๑ การเพิ่มเนื้อหาประวัติศาสตร์ชาติไทย สถาบันมหาจักรีตรี และจิตอาสาลงใน ๑๗ หลักสูตรของกองบัญชาการกองทัพไทย

๓.๓.๒.๑๒ การปรับตัวอุปสงค์ และคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาของ หลักสูตรนายทหารประวัติศาสตร์ เพื่อให้มีความเหมาะสม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการ ปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งลดระยะเวลาอบรมลง พร้อมเพิ่มการศึกษาดูงาน

การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกิจกรรมบันทึกลงในหมายเหตุกองทัพไทย มีทั้งหมด ๘ ข้อ ดังนี้

๑. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดจน การดำเนินงานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกองบัญชาการกองทัพไทยและกองทัพ มิตรประเทศหรือกิจกรรมของผู้นำประเทศต่าง ๆ กับกองบัญชาการกองทัพไทย เช่น การเยือน การแลกเปลี่ยนการเยือน การรับมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การฝึกซ้อม การส่งกำลังพลเข้าร่วม ภารกิจสำคัญ เช่น ภารกิจของสหประชาชาติ

๓. กิจกรรมที่ดำเนินการเป็นระเบียบปฏิบัติประจำและมีความสำคัญควรบันทึก เป็นข้อมูลหลักฐาน เช่น การประชุมสภากลาโหม การประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพ การประชุมหัวหน้า หน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย

๔. การดำเนินกิจกรรมที่ไม่ใช่ระเบียบปฏิบัติประจำและมีความสำคัญควรจดบันทึก เป็นข้อมูลหลักฐาน เช่น การรับส่งหน้าที่ระดับหัวหน้าหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย/เหล่า ทัพ ขึ้นไปวันสถาปนาหน่วย งานสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกการจัดนิทรรศการ การเสวนา การจัดหลักสูตรดูงาน กีฬากองทัพไทย ฯลฯ

๕. การปรับโครงสร้างหน่วยในกองบัญชาการกองทัพไทย

๖. การรับมอบรางวัลที่สำคัญและน่ายกย่องเชิดชูของกำลังพลในกองทัพไทย เช่น รางวัล เกียรติยศจักรดาว หรือมอบรางวัลให้กับบุคคลพลเรือนที่มีคุณูปการแก่กองบัญชาการกองทัพไทย

๗. การรับส่งมอบอาคารสถานที่ และอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองบัญชาการกองทัพไทย

๘. ความร่วมมือและปฏิบัติการทางทหารกับพลเรือน เช่น การทำ MOU ระหว่าง กองบัญชาการกองทัพไทยกับหน่วยงานรัฐ เอกชน กำหนดการช่วยเหลือประชาชนต่าง ๆ ทั้งในภาวะ ปกติและในภาวะภัยพิบัติ

สรุปผลการประชุมปี ๒๕๖๔ การจัดทำหนังสือประวัติศาสตร์ ประวัติหน่วยของเหล่าทัพ การจัดบรรยายประวัติศาสตร์รวม ๕ ครั้ง “ประสบการณ์ในการรบ และประสบการณ์ในราชการ ชายแดน” โดย พลตรี ประจักษ์ วิสุตกุล “ประสบการณ์การรบในประเทศที่ ๓” โดย พลตรี ประจักษ์ วิสุตกุล “ประสบการณ์การรบของนักบินทหารบกในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์” โดย พันโท ขวลิต มนูญนิมิตร “การรบในสงครามเวียดนามในประเทศที่ ๓ และการปราบปราม ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์” โดย พลตรี ประจักษ์ วิสุตกุล

๑. การจัดทำจดหมายเหตุกองทัพไทย จำนวน ๓ ฉบับ
๒. การจัดเจ้าหน้าที่บรรยายประวัติศาสตร์ในหลักสูตรต่าง ๆ รวม ๗ หลักสูตร ๙ ครั้ง
๓. การปรับ “หลักสูตรนายทหารประวัติศาสตร์” เป็น “หลักสูตรการอบรมประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหารชั้นพื้นฐาน” เพื่อการปฏิบัติงาน
๔. สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม ได้จัดสร้างพิพิธภัณฑสถานว่าการกระทรวงกลาโหม และมีการอนุรักษ์โบราณวัตถุที่รับมอบจากทายาทในราชการสงคราม พร้อมทั้งจัดทำเพจพิพิธภัณฑสถานว่าการกระทรวงกลาโหม
๕. การจัดทำบทความวิจัย ลงตีพิมพ์ในวารสารหลักเมือง
๖. การสแกนเอกสารโบราณและหนังสือที่ทรงคุณค่า ลงในอีบุ๊กเพื่อเก็บรักษา
๗. การจัดแสดงในหัวข้อเรื่อง จอมพลมหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสง-ชูโต)

กองทัพบก

๑. ได้สนับสนุน ข้อมูลภาพประวัติศาสตร์ทหารให้แก่หน่วยที่รับ พระราชทานเหรียญกล้าหาญ ประดับธงชัยเฉลิมพล และเหตุการณ์การรบที่บ้านพร้าว
๒. จัดทำหนังสือเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์
๓. พิพิธภัณฑสถานกองทัพบกเฉลิมพระเกียรติได้รับเกียรติบัตร เป็นแหล่งเรียนรู้สาธารณะจากสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้กรมมหชน ในฐานะที่ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างคุณอยู่กับประชาชน
๔. ปรับปรุงการจัดแสดงชั้น ๑ อาคาร พิพิธภัณฑสถานกองทัพบกเฉลิมพระเกียรติเพื่อลดการสัมผัสกับพื้นผิวโดยตรง
๕. มีแผนที่ให้จัดสร้างพิพิธภัณฑสถาน พระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี
๖. การปรับปรุงการจัดแสดงพิพิธภัณฑสถาน ณ ค่ายธนะรัชต์ ศูนย์การทหารราบ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๗. การจัดทำผลิตภัณฑ์กรมสรรพาวุธทหารบก
๘. การปรับปรุงบ้านพระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ (นพ ไกรฤกษ์) ณ สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

กองทัพเรือ

จัดทำหนังสือจำนวน ๓ เล่ม ได้แก่

๑. หนังสือที่ระลึกขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เนื่องในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ เพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นราชสักการะ มอบให้กับสถาบันการศึกษา ห้องสมุด และหน่วยงานต่าง ๆ

๒. หนังสือประวัติการจัดสร้างพระอนุสาวรีย์พระตำหนักศาลพระรูป พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ องค์บิดาทหารเรือไทย

๓. หนังสือพิพิธภัณฑสถาน ภายในกองทัพเรือ จำนวน ๑๒ หน่วย รวม ๑๗ แห่ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและสืบค้นข้อมูลในอนาคต

๔. โครงการที่จะพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ในด้านประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานกองทัพเรือ.

๕. โครงการปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑสถานทหารเรือจังหวัดสมุทรปราการ

กองทัพอากาศ

๑. เก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ ของอากาศยาน ที่ปลดประจำการ

๒. จัดทำวีดีโอคลิป วีรกรรม กองทัพอากาศ เพื่อนำเสนอในที่ประชุมกองทัพอากาศเป็นประจำทุกเดือน

๓. การจัดประกวดภาพถ่ายเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และประกวดโมเดลพลาสติกจำลอง ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ณ พิพิธภัณฑสถานกองทัพอากาศและการบินแห่งชาติ

๔. จัดแสดงพระรูปต้นแบบ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ พระบิดาแห่งกองทัพอากาศ ณ บริเวณห้องโถง ภายในอาคารหมายเลข ๑ พิพิธภัณฑสถาน กองทัพอากาศและการบินแห่งชาติ

๕. แต่งตั้ง พันเอก นิโรจน์ ธรรมยศ ข้าราชการบำนาญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการดำเนินงานประวัติศาสตร์โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน ทหาร เพิ่มเติม ๑ ท่าน

๖. รวบรวมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ด้านการรบของแต่ละเหล่าทัพ เพื่อจัดทำเป็นคลังสมองด้านประวัติศาสตร์การรบของกระทรวงกลาโหม

๗. การรวบรวมข้อมูลการรบ การรวบรวมในแต่ละสมรภูมิ ที่เหล่าทัพได้รวบรวมไว้ เพื่อจัดทำเป็นคลังสมองด้านประวัติศาสตร์การรบของกระทรวงกลาโหม

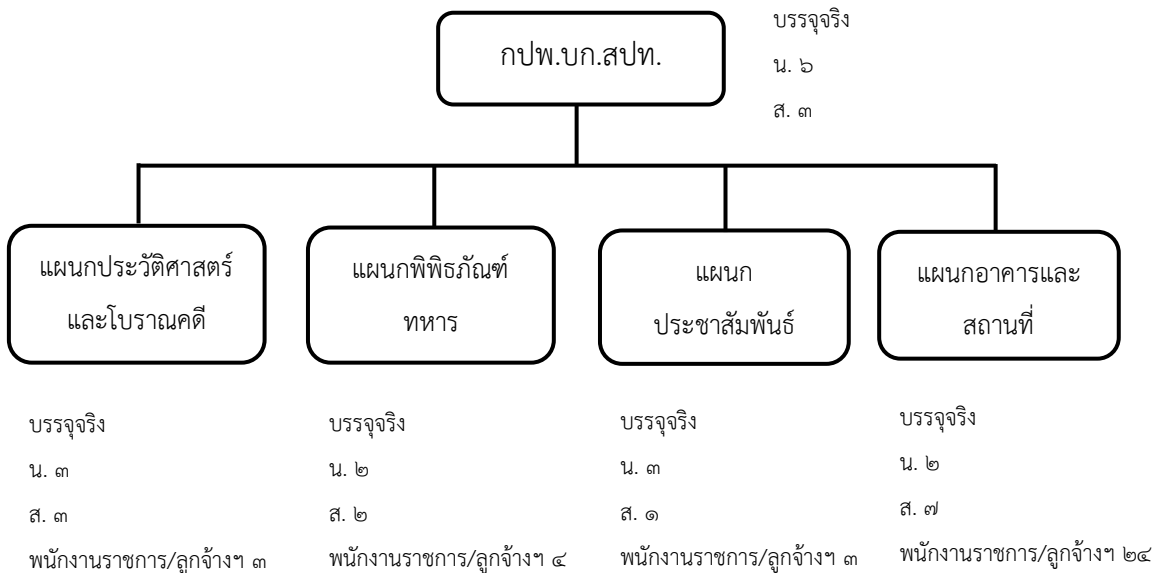
๘. สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้จัดสร้าง Little Museum บริเวณอาคารพลุกษชาติพระทรงชัย มีนโยบายเป็นนิทรรศการหมุนเวียน โดยประสานขอยืมยุทธภัณฑ์เหล่าทัพ มาจัดแสดงหมุนเวียน รองรับนักศึกษาที่มาเรียนหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้และใช้เป็นสถานที่พักผ่อน ศึกษาข้อมูล ประวัติศาสตร์ ไปพร้อมกัน

๙. การรายงานผลความคืบหน้าการสร้างพิพิธภัณฑสถานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พิพิธภัณฑสถานของโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ พิพิธภัณฑสถานโรงเรียนช่างฝีมือทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

การบริหารกำลังพลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๓ - ๒ การจัดการส่วนราชการ กปพ.บก.สปท.

การจัดการส่วนราชการ : กปพ.บก.สปท. แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ แผนก ดังนี้

ตารางที่ ๓ - ๒ สถานภาพกำลังพล กปพ.บก.สปท.

สถานภาพกำลังพล กปพ.บก.สปท.

ลำดับ	ราชการ	อัตราอนุมัติ	อัตราบรรจุ (๘๐ %)	บรรจุนจริง	มา ชรก.	ไป ชรก.	รวม
๑	น.สัญญาบัตร	๒๑	๑๖	๑๕ (๗๑ %)	๓	๒	๑๖
๒	น.ประทวน	๓๐	๒๔	๑๖ (๖๖ %)	๑	๔	๑๓
๓	ลูกจ้างประจำ	-	-	-	๑๒	-	๑๒
๔	พนักงานราชการ	-	-	-	๒๒	-	๒๒
	รวม	๕๑	๔๐	๓๑	๓๘	๖	๖๓

หมายเหตุ

- กำลังพลในภารกิจถูกบรรจุไม่เต็มอัตราอนุมัติ
- ปัจจุบันกำลังพลปฏิบัติงานในหลายหน้าที่ เนื่องจากภารกิจมีจำนวนมาก ตามวัตถุประสงค์และนโยบายของหน่วยบังคับบัญชา

การดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

อนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบันได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของอนุสรณ์อันเป็นประโยชน์ผ่านสื่อต่าง ๆ กัน ได้แก่ การมีหนังสือเชิญชวนใช้สื่อโซเชียลมีเดีย จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารใบปลิว โบรชัวร์ ป้าย โดยประชาสัมพันธ์กิจกรรมในหลายลักษณะ ได้แก่

๑. การประชาสัมพันธ์เชิญชวน เข้าเยี่ยมชม อนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่ดั่งงามของชาติ โดยประชาสัมพันธ์มีหนังสือเชิญชวนไปยังสถาบันการศึกษาและแจ้งในสื่อต่าง ๆ เพื่อเชิญชวน เข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยเปิดบริการทุกวัน เว้นวันหยุดตั้ง แต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. มีเจ้าหน้าที่นำชมโดยไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าชม โดยในปีที่ผ่านมา มีผู้เข้าชมประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน

๒. การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้เกิดการระลึกถึงคุณงามความดีของผู้เสียสละในอดีต อันได้แก่

๒.๑ กิจกรรมการวางพวงมาลาในวันกองทัพไทย ทุกวันที่ ๑๘ มกราคม ของทุกปี โดยในกิจกรรมดังกล่าว มีการบวงสรวงอดีตบูรพกษัตริย์ การวางพวงมาลา จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางด้านทหาร ตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ และการประกอบพิธีสงฆ์ ทำบุญอุทิศถวายให้กับบรรพบุรุษ

๒.๒ กิจกรรมงานรำลึกวีรชนอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เป็นการจัดงานรำลึกถึงวีรชนทหารที่เสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติ โดยจัดทุกวันที่ ๒ กรกฎาคม ของทุกปี

๒.๓ กิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ โดยในกิจกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงบนเวทีของเด็ก ๆ จากสถาบันหน่วยงานต่าง ๆ การเล่นเกม แจกของรางวัล และการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ โดยเชิญชวนกลุ่มเครือข่ายเข้าร่วมงาน ในแต่ละปีจะมีเด็กเข้าร่วมงานประมาณ ๒ - ๓ พันคน

๒.๔ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานแห่งประเทศไทย มีลักษณะการจัดนิทรรศการเป็นการร่วมกับเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานต่าง ๆ ในแนวความคิดมางานเดี่ยวเที่ยวหลายพิพิธภัณฑ์ กิจกรรมประกอบไปด้วย การออกบูธแสดงผลงานของพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ การแสดงบนเวที การเล่นเกมแจกของรางวัล พร้อมการเปิดให้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ โดยมีผู้ร่วมงานประมาณ ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมประมาณ ๕ - ๗ วัน

๒.๕ กิจกรรมการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ยามค่ำคืน โดยประชาสัมพันธ์ให้เข้าชมในช่วงเย็นหรือค่ำเพื่อสร้างความแปลกใหม่ ในด้านบรรยากาศแสงสีเสียง โดยเน้นกลุ่มคนทำงานที่ไม่มีเวลาในช่วงกลางวันโดยมาพร้อมครอบครัว ใช้เวลาประมาณ ๓ - ๕ วัน มีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๕๐๐ - ๒,๐๐๐ คน

๒.๖ การให้บริการด้านสถานที่แก่กลุ่มเครือข่ายและประชาชนทั่วไป เพื่อใช้จัดพื้นที่ในการประชุมสัมมนาอบรม ทั้งนี้ เพื่อแสวงประโยชน์ในการที่ประชาชนที่เข้าร่วมงาน ได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ดูการจัดแสดงต่าง ๆ ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีแก่องค์กรทหารและปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติต่อไป

๓. กิจกรรมการเปิดให้บริการด้านสถานที่แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อใช้ในการพักผ่อนและออกกำลังกาย ซึ่งมีผู้มาใช้บริการประมาณ ๒๐๐ คน ต่อวัน

ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์อนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น ได้ทำในลักษณะ อันได้แก่

๓.๑ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย การใช้จดหมายประชาสัมพันธ์ การจัดทำป้ายไวเนล

๓.๒ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย อันได้แก่ เว็บไซต์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ และ Facebook ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ กลุ่ม line อนุสรณ์สถานแห่งชาติ Tiktok อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๓ การประสานงาน หน่วยงานทหารในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กรมกิจการพลเรือนทหาร กรมการสื่อสารทหาร ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม

๓.๔ การใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ จอ LED ด้านติดถนน การจัดทำระบบเสียงตามสาย ภายใน อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓.๕ การเชิญชวนสื่อมวลชนเข้าถ่ายทำสารคดีสั้น เพื่อประชาสัมพันธ์ ในรายการต่าง ๆ

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ภารกิจของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในอัตราเฉพาะกิจของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร ในส่วนที่มีความสอดคล้องและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและสอดคล้องสนับสนุนพันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทยที่ถูกกำหนดขึ้น มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ การสร้างสังคมที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีแนวทางประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักแห่งชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การสร้างจิตสำนึกของคนไทยในชาติให้มีความสุขและความจงรักภักดีและธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การส่งเสริมสภาพแวดล้อม แนวทางกลไกที่สามารถจัดสาเหตุของปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามัคคีในชาติ โดยได้กำหนดนโยบายหลักของรัฐบาลในการปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การสร้างความมั่นคงความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

โดยกองบัญชาการกองทัพไทย ได้นำยุทธศาสตร์และประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลมาสร้างเป็นพันธกิจกองบัญชาการกองทัพไทยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ การพิทักษ์รักษาป้องกันเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระราชกรณียกิจที่สำคัญในทุกโอกาส การเผยแพร่แนวความคิดการศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การตอบสนองงานตามโครงการพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเต็มความสามารถให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างยั่งยืน บทบาทของอนุสรณ์สถานแห่งชาติจากการวิจัยพบว่า

๑. เป็นสถานที่เชิงสัญลักษณ์ในการแสดงความเคารพต่อคุณงามความดีของบรรพบุรุษบุคคลในแผ่นดิน

๒. เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยผ่านเครื่องมือของการจัดการแสดงและการบรรยายความรู้ทางประวัติศาสตร์

๓. เป็นสถานที่ที่สามารถปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติความจงรักภักดีต่อสถาบันผ่านช่องทางประวัติศาสตร์

๔. เป็นสถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมถึงวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของประเทศ

เมื่อพิจารณาภารกิจและหน้าที่ของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑฑ์ทหารที่กำกับดูแล การปฏิบัติงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น มีภารกิจที่สามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความ มั่นคง นโยบายหลักของรัฐบาลและพันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย ได้แก่

๑. การสร้างความรู้ประวัติศาสตร์ให้เกิดแก่ เยาวชน นิสิตนักศึกษา ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนได้รู้ถึง อดีต ประเพณี วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น การต่อสู้ เสียสละของบรรพบุรุษ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นชาติ อันจะสร้างความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย พร้อมที่จะนำบทเรียนในอดีตมาแก้ไข เพื่อไม่เดินท่บรอยอดีตที่ผิดพลาด ล้มเหลว สร้างอนาคตที่ดี นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ยังเป็นสิ่งที่ระบุงูความเป็นชาติ การมีอยู่ ความเป็นตัวตนของชาติ

๒. การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการส่งเสริม ให้รู้ เข้าใจ ถึงประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามของประเทศชาติ

๓. การสร้างจิตสำนึกของคนในชาติ ปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๔. การเผยแพร่พระเกียรติคุณพระราชกรณียกิจที่สำคัญขององค์พระมหากษัตริย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ชาบซึ่ง มีความจงรักภักดี และยึดมั่น ในสถาบัน พระมหากษัตริย์

เมื่อพิจารณาภารกิจของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑฑ์ทหารที่กำหนด ในกรอบ การสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติและพันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ปัญหาด้านโครงสร้าง การจัด ภารกิจที่ได้รับมอบของกองประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑฑ์ทหาร (หน่วยงานรับผิดชอบอนุสรณ์สถานแห่งชาติ)

๒. การวิเคราะห์ด้านการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจ กองบัญชาการกองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๓. การวิเคราะห์ปัญหาในการทำงานของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๔. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการบริหารกำลังพลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

๕. การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ปัญหาด้านโครงสร้าง การจัด ภารกิจที่ได้รับมอบของ กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร (หน่วยงานรับผิดชอบอนุสรณ์สถาน แห่งชาติ) ในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการจัด ภารกิจ ของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร ที่รับผิดชอบอนุสรณ์สถานแห่งชาติ มีการจัดแบ่งออกเป็น ๔ แผนก ได้แก่ แผนกประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร แผนกพิพิธภัณฑ์ทหาร แผนกประชาสัมพันธ์ และแผนกอาคารสถานที่ โดยในงานด้านประวัติศาสตร์และอนุสรณ์สถานนั้น เมื่อพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ และงานในปัจจุบันนั้น ประกอบกับภารกิจที่ควรจะมีมอบให้เพื่อสนับสนุน ในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พบว่างานที่มีในปัจจุบันยังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากงานบางอย่างในระดับแผนกมีคนอยู่จำนวนจำกัด ตามอัตราที่ถูกตั้งไว้และบรรจุในปัจจุบันนั้นไม่เพียงพอ ได้แก่

๑. งานประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร ไม่มีการรวบรวม ข้อมูล คิดค้น เพิ่มเติม ในลักษณะงานวิจัย นวัตกรรมใหม่ โดยในปัจจุบันใช้เอกสารข้อมูลเดิม ซึ่งใช้มาเป็นเวลานาน ประกอบกับไม่มีงบประมาณหรือมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในการค้นคว้า

๒. ผู้ที่รับผิดชอบงานประวัติศาสตร์ของกองบัญชาการกองทัพไทย ในปัจจุบันเป็นผู้ที่มีความรู้ในระดับที่ไม่เชี่ยวชาญ ระดับนักโบราณคดีทางทหาร (ซึ่งในปัจจุบันแทบจะไม่มีผู้ชำนาญและมีประสบการณ์ด้านโบราณคดีทหารเป็นการเฉพาะ)

๓. การเก็บรักษางานโบราณคดีที่มีอยู่ยังไม่เป็นระบบที่เป็นมาตรฐาน การค้นหา การเก็บรักษา การจัดหมวดหมู่ ยังไม่มีระบบที่เป็นมาตรฐาน

๔. งานจดหมายเหตุทางทหารนั้น เนื้อหาส่วนใหญ่รวบรวมเฉพาะกิจกรรมของผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของกองบัญชาการกองทัพไทย โดยในทางที่ถูกต้องแล้วควรรวบรวมจากกิจกรรมของด้านการทหารที่สำคัญทั่วประเทศ เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงมิติทางประวัติศาสตร์ ในการดำเนินการทางทหารและการประสานความร่วมมือตามยุทธศาสตร์ชาติ

๕. หลักสูตรที่ผลิตนายทหารประวัติศาสตร์นั้น ที่รับผิดชอบนั้น ไม่ได้รับการสนใจ ไม่สามารถนำวิชาการความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในหลักสูตรจะเน้นไปในเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์รอง

๖. การประสานงานด้านประวัติศาสตร์ ระหว่างกองบัญชาการกองทัพไทยกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นมีน้อยมากและยังไม่มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในปัจจุบันจะเป็นไปในลักษณะของต่างคนต่างทำ ไม่มีการบูรณาการในภาพรวมทั้งกองทัพ

๗. งานพิพิธภัณฑ์ทหาร การขึ้นทะเบียนเก็บรักษาของเป็นหมวดหมู่ ยังไม่เป็นมาตรฐาน และไม่มีข้อมูล เชื่อมโยงกับเหล่าทัพ

๘. ผู้ที่ทำงานอนุรักษ์ (ภัณฑารักษ์ นักโบราณคดี นายทหารประวัติศาสตร์) ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญเฉพาะทาง ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถบรรจุผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ด้านงานภัณฑารักษ์ งานพิพิธภัณฑ์ มาปฏิบัติหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เรียนรู้จากประสบการณ์ของงานในหน้าที่มาเป็นเวลานาน

๙. การจัดแสดงต่าง ๆ จะถูกจำกัดในการออกแบบจากบริษัทที่จัดนิทรรศการ ซึ่งอาจจะไม่มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ และวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมาย ไม่เป็นไปตามที่ทางทหารต้องการ

๑๐. งานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นงานประชาสัมพันธ์ในการเชิญชวน มาชมสถานที่ตั้ง ไม่สามารถที่จะประชาสัมพันธ์เชิงรุกได้ เนื่องจากปัญหาด้านการจัดกำลังพล งบประมาณ

๑๑. งานอาคารสถานที่ในปัจจุบัน กำลังพลไม่เพียงพอในการดูแล เนื่องจากมีพื้นที่ในการดูแลกับปริมาณคนที่ไม่เหมาะสมกันจะเกิดปัญหาในอนาคต ในเรื่องของการชำรุดเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ซึ่งจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน

๑๒. ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ต้องทำงานหลายหน้าที่พร้อมกัน โดยต้องทำงานด้านธุรการ กำลังพล การทำตามมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่ทางราชการกำหนด เช่น ตัวชี้วัด การปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ การตรวจสอบต่าง ๆ การพัฒนาระบบราชการ ฯลฯ ทำให้เวลาในการปฏิบัติงานเฉพาะทางในด้านประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์น้อยลง

แนวทางการแก้ปัญหาด้านโครงสร้างการจัดและภารกิจที่ได้รับมอบของ กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร

โครงสร้างของหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงนั้น ควรจะมีขนาดใหญ่และมีกำลังพลที่รับผิดชอบในแต่ละหน้าที่มีการแบ่งงาน กลุ่มกิจกรรมของงาน รวมถึงกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะทำให้ลักษณะของงานเด่นชัดยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถพัฒนาหน่วยงานนั้นขึ้นสู่ระดับการเป็นหน่วยงานที่ปรึกษาในด้านประวัติศาสตร์และสามารถอนุรักษ์หรือช่วยบริการแก่หน่วยงานอื่นในด้านประวัติศาสตร์การปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติได้และการได้รับมอบอำนาจในการตัดสินใจหรือสั่งการในด้านวิชาการทางประวัติศาสตร์ทางทหารได้ เพื่อให้เกิดการริเริ่มในการค้นคว้าข้อมูล การวิจัย พัฒนาอันเป็นประโยชน์ โดยหน่วยที่มี โครงสร้าง ชัดความสามารถ ในการรวบรวมค้นคว้าข้อมูล ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่งานประวัติศาสตร์ทหารและปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ สามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านประวัติศาสตร์ทหารนั้น ควรถูกจัดองค์ประกอบในลักษณะของการเป็น “ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทางทหาร” ประกอบด้วย กองงานต่าง ๆ ได้แก่

กองประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร มีหน้าที่ศึกษา พิจารณา รวบรวมหลักฐาน เรียบเรียงจัดทำเผยแพร่เอกสารให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีเกี่ยวกับทหาร

ประสานงานกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจการด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เกี่ยวกับทหาร รวมถึงดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดประวัติศาสตร์ทหาร ประกอบด้วย แผนกโบราณคดี แผนกประวัติศาสตร์ แผนกจดหมายเหตุ และห้องสมุดทางทหาร

กองพิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์สถานทางทหาร มีหน้าที่ ศึกษา ค้นคว้า พิจารณา รวบรวม จัดทำข้อมูล ดูแลรักษา สะสมวัตถุพิพิธภัณฑสถาน การจัดแสดงนิทรรศการของ พิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์สถานทางทหารทั่วประเทศ ประสานงานกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการในด้านพิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์สถานทางทหาร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแผนกพิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์สถานทางทหาร

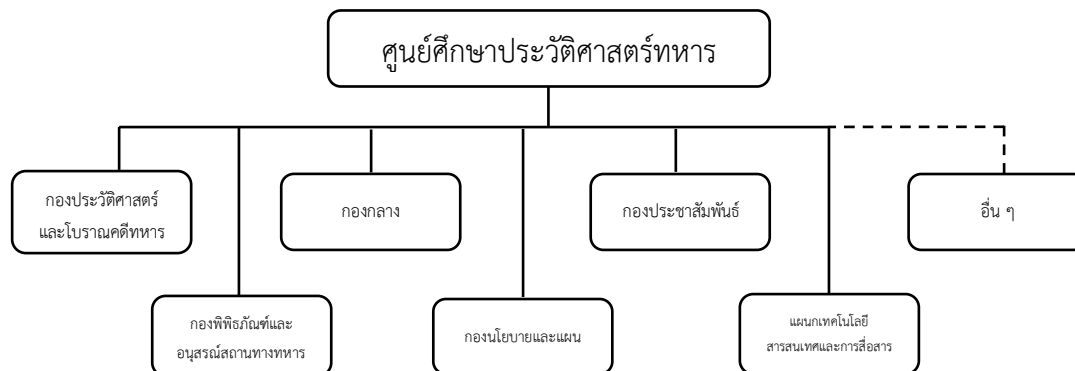
กองกลาง มีหน้าที่ดำเนินการ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลเกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ การกำลังพล การรักษาความปลอดภัย การส่งกำลังบำรุงทั้งปวง ประกอบด้วย แผนกธุรการ แผนกจัดการกำลังพล แผนกส่งกำลังและบริการ แผนกขนส่ง

กองนโยบายและแผน มีหน้าที่มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแลและดำเนินการในเรื่องนโยบาย วางแผนและบริหารโครงการ ระบบ แนวทาง และวิธีปฏิบัติงานโครงการ รวมทั้งตรวจสอบและประเมินผล การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ และการพัฒนาองค์กรตามกรอบแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการของงานประวัติศาสตร์และอนุสรณ์สถาน ประกอบด้วย แผนกแผน แผนกโครงการ

กองประชาสัมพันธ์ เสนอนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับกิจการ ในด้านการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของงาน ประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน ทหาร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ ในการปลูกฝัง ความรู้ ความเข้าใจอันดี อุทิศการณ ความรักชาติ ให้เกิดแก่นคนในชาติและสนับสนุนภารกิจของศูนย์ประวัติศาสตร์ทหารและบันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่

แผนกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีหน้าที่ วางแผน ประสานงาน เสนอแนวทางทาง เทคนิค และดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดทำฐานข้อมูล และงานในระบบเครือข่ายงานประวัติศาสตร์ และอนุสรณ์สถานทางทหาร ทั้งภายในและนอกกองทัพ พัฒนาคุณภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีขีดความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ ในงานสารสนเทศ และระบบเครือข่าย สนับสนุนและบริการข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล เพื่อใช้ระหว่างหน่วยงาน บันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่

แผนภาพที่ ๔ - ๑ แนวความคิดจัดส่วนราชการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทหาร

จากโครงสร้างดังกล่าวจะทำให้สามารถบูรณาการความร่วมมือ ข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ เครื่องมือ การประชาสัมพันธ์ ของงานประวัติศาสตร์ทางทหารจากทุกเหล่าทัพ องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ส่งผลให้งานด้านประวัติศาสตร์ทหาร สามารถพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด

การวิเคราะห์ด้านการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง.

จากการวิเคราะห์ด้านการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของ กองบัญชาการกองทัพไทย และสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้พบว่า

๑. การจัดแสดงนิทรรศการในปัจจุบันซึ่งได้รับการปรับปรุงอย่างเต็มรูปแบบ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองบัญชาการกองทัพไทย โดยในส่วนของการจัดแสดงนี้ยังอยู่ในลักษณะที่ใหม่ ทันสมัย มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีสิ่งน่าสนใจ ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ทำให้ยังสามารถใช้เนื้อหาการจัดแสดงได้อีกเป็นเวลา 2-3 ปี แต่การแสดงในรูปแบบใหม่นั้น ไม่ได้เน้นในด้านการทหารเป็นหลัก แต่เน้นในเรื่องของการปลูกฝังค่านิยม คุณค่า ของความเป็นไทยอันทำให้เกิดความรักชาติ ซึ่งยังถือว่าเป็นภารกิจหลักและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ยังคงจัดกิจกรรมอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่ลดลงในเรื่องการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากสถานการณ์ โรคติดต่อ COVID - 19 ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้ชมลดจำนวนลงเป็นอย่างมาก เมื่อเทียบข้อมูลระหว่างปี ๖๔ (๑๗,๔๑๒ คน) และปี ๖๒ (๑๘๙,๖๒๕ คน) ลดลงถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์

๓. มีช่วงเวลาหนึ่งที่อนุสรณ์สถานแห่งชาติปิดการให้บริการลง เนื่องจากสถานการณ์ COVID - 19 ทำให้ขาดช่วงงานการเข้าใช้บริการจากผู้ชมภายนอก

๔. งานที่ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลประวัติศาสตร์ ด้านการทหาร การทำจดหมายเหตุ การจัดประชุมในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

๕. งานประชาสัมพันธ์ในลักษณะใช้ประสบการณ์เข้าชมโดยตรงหรือปากต่อปากลดลง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย อันได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา ได้ใช้การสอนลักษณะออนไลน์เป็นหลัก

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจ กองบัญชาการกองทัพไทยและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้าน ความมั่นคง

ในด้านการจัดแสดงและกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ควรเน้นด้านประวัติศาสตร์การทหาร รวมทั้งปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ความเป็นชาตินิยม ให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของผู้เข้าชม เยาวชนสู่การปลูกฝังผ่านสถาบันครอบครัว ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยอาจจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ งานประเพณีวัฒนธรรม เช่น งานสงกรานต์ งานลอยกระทง การประกวดวัฒนธรรมไทย เช่น การใช้ภาษา การไหว้ การร้องเพลงชาติ การมีกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การปลูกฝังให้เกิดความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยชี้ให้เห็นถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่พระมหากษัตริย์ทรงยอมเสียสละพระองค์ ทรงงานอย่างยากลำบาก โครงการพระราชดำริต่าง ๆ ที่ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน รวมทั้งการดำเนินงานต่าง ๆ ในลักษณะปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ เช่น การมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองสถาบัน การมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี อาสารักษาดินแดน การรับราชการทหาร การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง การยื่นตรงเคารพธงชาติ ถวายความเคารพร้องเพลงสรรเสริญ เคารพพระบรมฉายาลักษณ์

การวิเคราะห์ปัญหาในการทำงานของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

ปัญหาที่พบของคณะทำงานในการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ได้แก่

๑. การไม่มีอำนาจในการบังคับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการตามตกลง นโยบายที่ต้องการให้เป็นรางมติที่ประชุม

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญ ในการดำเนินการจัดผู้แทนเข้าร่วมประชุม ผู้แทนเข้าร่วมประชุมบางครั้ง ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ไม่สามารถนำผลจากการประชุมไปปฏิบัติได้

หรือไปสื่อสารให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบตามวัตถุประสงค์ ไม่ใช่ผู้ที่รับผิดชอบ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในงานประวัติศาสตร์ โดยตรง

๓. มติที่ประชุมที่ออกมาไม่ได้นำไปบังคับใช้ในการปฏิบัติแต่อย่างใด ไม่มีบทลงโทษหรือให้รางวัล มีทั้งยึดถือ และไม่ยึดถือในการปฏิบัติ ตามผลประชุม

๔. ความถี่ในการประชุมน้อยมาก ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามไตรมาส เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาและการติดตามงานแล้ว ควรจัดอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง ทุก ๆ ไตรมาส เพื่อติดตามงานได้ต่อเนื่องและกระตุ้นการดำเนินงาน กิจกรรม ให้มีความสอดคล้องกับจังหวะของงบประมาณประจำปี

๕. พบว่ามีกลุ่มความร่วมมือ ตาม MOU บางกลุ่มไม่ได้รับการกระตุ้นใช้งาน เช่น กลุ่มความร่วมมือ ๙ สถาบัน อันประกอบด้วย กองบัญชาการกองทัพไทย กรุงเทพมหานคร จังหวัดปทุมธานี สำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยศิลปากร ฯลฯ ไม่มีกิจกรรมในความร่วมมือ เพื่อสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์และปลูกฝังความรักชาติ

๖. ยังไม่มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการเพิ่มเติม คือ เมื่อสร้างแล้ว ต้องสามารถติดตาม สร้างกิจกรรมร่วมกันให้มีประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในวงกว้างได้อย่างแท้จริง

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงานของคณะทำงานในการบริหาร อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๑. ผู้บังคับบัญชาในระดับ กำหนดนโยบายของเหล่าทัพนั้น ต้องให้ความสำคัญในงานประวัติศาสตร์ สนับสนุนให้มีการค้นคว้า เก็บข้อมูล ความรู้ ด้านประวัติศาสตร์ การจัดแสดง การเผยแพร่ประวัติศาสตร์ทางทหาร ทั้งนี้ เพื่อให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ได้ทราบถึงประวัติของชาติ สิ่งต่าง ๆ ที่บรรพบุรุษได้สร้างขึ้นด้วยความรักชาติความเสียสละความสามัคคี

๒. สร้างความร่วมมือในการดำเนินการร่วมกันผ่านคณะทำงานและนำผลจากคณะทำงานนั้นมาร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ต่อไป

๓. บุคคลที่ส่งเข้ามาประชุมหรือเป็นคณะทำงานของการบริหารอนุสรณ์สถานแห่งชาติ นั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดี ให้ความสำคัญต่องานประวัติศาสตร์ มีอำนาจในการตัดสินใจแก้ไข หรือให้ความคิดเห็นในฐานะผู้แทนหน่วย

๔. การประชุมควรมีกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยร่วมกันทำไทม์ไลน์กำหนด สิ่งต่าง ๆ เป้าหมายร่วมกัน จนถึงขั้นกำหนด วางแผนงาน ในระยะสั้น กลาง ยาว ให้สอดคล้อง สนับสนุนยุทธศาสตร์ ชาติ ๒๐ ปี ในด้านการปลูกฝังความรักชาติ การรักสถาบัน เคารพศรัทธา รายการ วีรกรรมของบรรพบุรุษ

๕. สร้างความร่วมมือในแต่ละด้านเพิ่มเติม อันได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ งานพิพิธภัณฑสถาน โบราณคดี งานประชาสัมพันธ์ กับหน่วยงานภายนอก เช่น กรมศิลปากร สำนักโบราณคดี ส่วนปกครอง ส่วนราชการหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ที่มีหน่วยงานด้านประวัติศาสตร์อยู่ในโครงสร้างองค์กร

๖. กระตุ้น และเร่งสร้างความร่วมมือในด้านการจัดนิทรรศการพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ กับหน่วยงานพิพิธภัณฑสถานทางทหารและทั่วประเทศ โดยในขั้นแรกให้บูรณาการรวบรวมเรื่องราวประวัติศาสตร์ทางด้านการทหารทำเป็นลักษณะเส้นเวลาในประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น พร้อมตำแหน่งเรื่องราว ในการจัดแสดงต่าง ๆ ให้เห็นภาพรวมของประวัติศาสตร์ด้านการทหาร และสถานที่จัดแสดงในพื้นที่ต่าง ๆ

๗. กระตุ้นและเร่งสร้างการบูรณาการความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์งานความรู้ด้านประวัติศาสตร์ การปลูกฝังค่านิยม อุทิศคุณธรรม ความรักชาติ กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และทุกหน่วยงานที่มีเครื่องมือประชาสัมพันธ์อยู่ในมือ

๘. เพิ่มความถี่ในการจัดการประชุม โดยอาจจะทำเป็นการจัดการประชุมทุก ๆ ไตรมาส หรือทุก ๆ ๒ เดือน เพื่อกระตุ้น ติดตาม การทำงานของคณะกรรมการ รวมทั้งร่วมสร้างสรรค์หรือพิจารณางานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๙. คณะกรรมการฯ ต้องหาช่องทางในการเข้าพบและรายงานผู้นำรัฐบาลหรือผู้นำที่กำหนดนโยบายในระดับประเทศ เพื่อชี้ให้เห็น สิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการพัฒนางานประวัติศาสตร์ รวมถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็นประจำ

การวิเคราะห์ปัญหาด้านการบริหารกำลังพลของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

เนื่องจากอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เป็นสถานที่ราชการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อพิจารณาคุณภาพกำลังพลในปัจจุบันของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑสถานทหาร ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น พบว่า

๑. กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาระงานดังกล่าวในภาพรวม ยังมีจำนวนน้อยเกินไปที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถทำงานเชิงรุก หรือสามารถพัฒนางานให้มีมิติมากขึ้น

๒. ในปัจจุบันนายทหารสัญญาบัตรมีอัตราบรรจุจริงเพียง ๗๑ เปรอร์เซ็นต์ และนายทหารประทวนมีอัตราบรรจุจริงเพียง ๖๖ เปรอร์เซ็นต์ ซึ่งยังขาดอัตราอีกจำนวนมาก ประกอบกับมีการไปช่วยราชการในหน่วยราชการอื่นอีกจำนวนหนึ่ง ทำให้สถานภาพในปัจจุบันกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนงานที่ได้รับมอบภารกิจจากกองบัญชาการกองทัพไทย

๓. กำลังพลต้องทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน เช่น การทำงานตามทีระบุนุไว้ ในตำแหน่งหน้าที่ การบรรยายนำชม การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจทหาร เช่น การเข้าเวรรักษาพื้นที่ การได้รับมอบภารกิจเสริมพิเศษในการจัดทำกิจกรรมเพิ่มเติม ทั้งหน่วยบังคับบัญชา และภายใน อนุสรณ์สถานเอง

แนวทางในการแก้ปัญหาด้านกำลังพล ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ในปัจจุบัน

ได้ศึกษาปัญหาพบว่ากำลังพลที่มีปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่ ไม่บรรจุคนที่มีคุณวุฒิให้ตรงกับลักษณะงานที่รับผิดชอบ ประกอบกับเป็นปัญหาต่อเนื่องเมื่อกำลังพลน้อย มีภารกิจเพิ่มเติมจะทำให้เกิดภาระในการทำงานหลายอย่างพร้อมกันในบุคลากรเพียงคนเดียว เมื่อวิเคราะห์จากภารกิจที่จะสามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติได้นั้น ในการแก้ปัญหาควรต้อง ดำเนินการดังนี้

๑. การเพิ่มอัตรากำลังพล ให้มีจำนวนมากขึ้นในแต่ละแผนก โดยทำการบรรจุให้เต็ม อัตรา ในกรณีที่ไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงอัตราได้และขอแก้ไขอัตราการจัดเฉพาะกิจใหม่ โดยเพิ่ม จำนวนและลักษณะของบุคลากรที่ต้องการให้เหมาะสมกับงาน

๒. การบรรจุคนเพิ่มเติมในตำแหน่งที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์ เช่น นักโบราณคดี โดยบรรจุให้ตำแหน่งตรงกับวุฒิการศึกษา ความสามารถพิเศษ ประสบการณ์ที่ต้องการ โดยอาจ จะคำนึงถึงขั้นตอนการสอบ แข่งขัน เป็นลำดับรอง

๓. เน้นให้คนทำงานในเฉพาะหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ให้เพียงพอและงานที่สร้าง ออกมานั้นมีคุณภาพก่อน ถึงจะเริ่มพัฒนาขีดความสามารถโดยการปรับย้ายหมุนเวียนให้รับผิดชอบ งานในหน้าที่อื่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในงานเป็นส่วนรวม เพื่อส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมเวิร์คต่อไป

๔. งานบางอย่างที่ไม่จำเป็นจะต้องใช้ทักษะในงานด้านประวัติศาสตร์ การปลูกฝัง อุดมการณ์ทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ ให้ใช้ลักษณะการจ้างช่วงหรือจ้างเหมาทำแทน เช่น งานการทำความสะอาด การรักษาความปลอดภัย การดูแลรักษาบริเวณ การจัดสวน การจ้าง จัดนิทรรศการ การซ่อมบำรุงต่าง ๆ

๕. งานนำชม สิ่งจัดแสดงภายในอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น ควรเป็นงานของกำลังพล กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร ที่มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์และสามารถสร้างหรือ จุดประกายแนวความคิดต่าง ๆ ปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ การยกตัวอย่างการสอดแทรกสิ่งต่าง ๆ ให้กับเยาวชนเพื่อปลูกฝังเมล็ดพันธุ์แห่งความคิด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในประวัติศาสตร์ การเสียสละของบรรพบุรุษ อันจะนำมาซึ่งความเสียสละ สามัคคี ความกล้าหาญ เพื่อชาติของตนเอง ต่อไป โดยเจ้าหน้าที่นำชมนั้นควรมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศชาติ สถาบัน และ

มีการพัฒนาทักษะเป็นการเฉพาะอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา รวมทั้งมีการประเมินอยู่ตลอด ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรฐานในการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน พบว่า

๑. ปัญหาจากสถานการณ์โควิด ทำให้ผู้เข้าชมหน่วยงานและโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีการหยุดเรียน งดการนำนักเรียนนักศึกษาเข้าชม ทำให้การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ลดน้อยลง
๒. แผนกประชาสัมพันธ์ ในปัจจุบันทำงานในลักษณะเชิงรับ ไม่ได้เผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์และการปลูกฝังอุดมการณ์ในลักษณะเชิงรุกออกสู่หน่วยงานภายนอก ทั้งนี้ เนื่องจากมีกำลังพลน้อย ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุน อย่างเพียงพอ
๓. การใช้บุคคล เครื่องมือ และสื่อในการประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันนั้น ยังทำไม่เต็มประสิทธิภาพ ได้แก่ สื่อบุคคลต่าง ๆ การพูดต่อ การบอกปากต่อปาก นั้นทำได้น้อยมาก เนื่องจากหลังจากการปรับปรุงพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น เกิดสถานการณ์โควิด ทำให้ผู้เข้าชมมีจำนวนน้อย ซึ่งการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวจะแปรผันตรงกับจำนวนผู้เข้าชม
๔. สื่อมวลชนต่าง ๆ เข้าทำรายการในอนุสรณ์สถานแห่งชาติมีจำนวนไม่มาก อันเกิดจากการไม่ประชาสัมพันธ์เชิงรุก แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ในการจัดสร้างสื่อ
๕. สื่อออนไลน์ ที่อนุสรณ์สถานแห่งชาติใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เว็บไซต์อนุสรณ์สถานแห่งชาติ Facebook อนุสรณ์สถานแห่งชาติ Line อนุสรณ์สถานแห่งชาติ และอื่น ๆ เช่น Tiktok ยังไม่ได้รับการสนใจจากนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ยังมีเครือข่ายไม่มากประกอบกับขาดคนรับผิดชอบที่มีความสามารถ ทักษะในด้านการประชาสัมพันธ์ การผลิตสื่อต่าง ๆ
๖. การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานพิธีการส่วนใหญ่จะเชิญหน่วยงานและผู้เข้าร่วมพิธี ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรเดิม มีเป็นจำนวนน้อยที่เป็นกลุ่มประชากรใหม่ ทำให้ส่งผลในเรื่อง การประชาสัมพันธ์น้อย
๗. การจัดกิจกรรมพิเศษมีเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีงบประมาณในการส่งเสริมการสร้างกิจกรรม ประกอบกับในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมาสถานการณ์โควิด ส่งผลให้การจัดรวมผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถกระทำได้
๘. การประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ป้ายไวเนล ป้ายไฟโปสเตอร์ ป้าย LED ซึ่งตั้งอยู่บริเวณรอบอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดยมีพื้นที่รอบถนนประมาณเกือบ ๑ กิโลเมตรนั้น สร้างความสนใจให้กับผู้สัญจรเป็นจำนวนมาก ควรที่จะมีงบประมาณในการสร้างผลิตป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวนโดยตลอด

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

จากสถานการณ์โควิด ๑๙ ส่งผลให้ผู้เข้าชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ มีจำนวนลดลงเป็นอย่างมากนั้น โดยใน พ.ศ.๒๕๖๕ ทุกโรงเรียนได้ทำการเปิดการศึกษา โดยให้นักเรียนเข้าเรียนตามปกติ ดังนั้น อนุสรณ์สถานแห่งชาติควรเร่งในการประชาสัมพันธ์ โดยด่วนเพื่อเตรียมการในการรับคณะนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ที่จะเข้าทำการทัศนศึกษา ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ พร้อมกันนี้ก็ต้องเตรียมบุคลากรและเครื่องมือที่ใช้ในการรองรับมาตรการโควิดในขั้นต้นให้เพียงพอ

๑. ควรตั้งงบประมาณ ที่จะใช้ในการสร้างเครื่องมือประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก โดยเน้นเรื่อง บุคลากรและการจัดทำสื่อออนไลน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เผยแพร่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๒. ขยายเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ไปยัง พ่อแม่ ครอบครัว เพื่อให้เข้าชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๓. ให้เร่งจัดกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ได้แก่ การจัดแสดงผลงานทางพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานทั่วประเทศ (รักชาติ Festival) เพื่อกระตุ้นและเร่งให้เกิดความร่วมมือในการกลับคืนมาในการเข้าศึกษาประวัติศาสตร์ ชมพิพิธภัณฑ์ ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๔. โครงการพาน้องเที่ยวอนุสรณ์สถาน ควรจะต้องถูกจัดขึ้นอย่างเป็นประจำพร้อมประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวออกสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้โรงเรียน สถาบันการศึกษาที่ยังไม่ได้เข้าชม ได้ทราบถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่อนุสรณ์สถานแห่งชาติ และกิจกรรมที่โรงเรียนต่าง ๆ ได้เข้าร่วมอันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในการเข้าเยี่ยมชมของโรงเรียนที่ยังไม่มีโอกาส

๕. โครงการนำชม พิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ โดย Facebook Live สด หรือระบบ Zoom ควรเริ่มทดลองทำให้มีขึ้นและพัฒนาเพื่อให้โรงเรียน สถาบันการศึกษาที่อยู่ไกลไม่สามารถพานักเรียน นักศึกษา สามารถชมได้จากทางระบบออนไลน์

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ โครงสร้างภารกิจการดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้อนุสรณ์สถานแห่งชาติสามารถเป็นศูนย์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ การทหาร เป็นศูนย์รวมใจและสถานที่ที่สามารถแสดงความเคารพระลึกต่อบรรพบุรุษที่เสียสละ เพื่อประเทศชาติ เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติให้กับเยาวชนในชาติ เพื่อสนับสนุน ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยกำหนดวัตถุประสงค์จำนวน ๔ ข้อ ประกอบด้วย

๑. เพื่อศึกษาสถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน ในด้าน โครงสร้าง การจัด การกิจการบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์

๒. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝัง อุดมการณ์ความรักชาติให้กับเยาวชนในชาติ

๔. เพื่อสร้างมุมมองอันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

ในด้านนโยบาย โครงสร้าง การจัด การกิจ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์ ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน สรุปได้ว่าในปัจจุบันนั้นการดำเนินงานของอนุสรณ์สถาน แห่งชาติในการให้ความรู้ ความเข้าใจประวัติศาสตร์ทหาร การสอดแทรกปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากภารกิจดังกล่าวต้องใช้หน่วย ที่มีการจัดในระดับศูนย์การเรียนรู้ มีหน่วยรองรับผิดชอบงานเฉพาะทาง อันได้แก่ งานประวัติศาสตร์ งานโบราณคดีทหาร งานพิพิธภัณฑ์ งานอนุสรณ์สถาน และงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์ในยุคใหม่ รวมถึงการสร้าง Content ให้น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา งานจัดนิทรรศการ กิจกรรมการเรียนรู้ งานวิจัยพัฒนา ซึ่งงานเหล่านี้จะต้องใช้บุคลากรที่มี ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เฉพาะทางในจำนวนที่เพียงพอ หน่วยที่ปกครองบังคับบัญชา อันได้แก่ กองประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑ ทหาร มีจำนวนคนและหน่วยงานในบังคับบัญชา ไม่เพียงพอที่จะรองรับการดำเนินงานได้ ถึงในขั้นการสร้างแรงสนับสนุนไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติด้าน ความมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับคนที่มีอยู่นั้นมีเป็นจำนวนน้อย อันเกิดจากการบรรจุคนที่

ไม่เต็มอัตรา การย้าย การช่วยราชการต่าง ๆ บุคลากรที่มีอยู่นั้นยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ เช่น งานโบราณคดี งานพิพิธภัณฑสถาน การปฏิบัติงานที่ระบุไว้ที่ได้รับมอบจากหน่วยเหนือมีจำนวนมากเกินไป กับสถานภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาอนุรักษ์สถานแห่งชาติ

จากการศึกษาพบปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาอนุรักษ์สถานแห่งชาติ ดังนี้

๑. การที่ผู้บังคับบัญชาในระดับกำหนดนโยบายนั้นไม่ให้ความสำคัญในงานด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งสังเกตได้จากนโยบายจากหน่วยเหนือไม่ได้กล่าวถึงงานด้านประวัติศาสตร์แต่จะพูดเพียงถึงเรื่องของการจัดแสดงต่าง ๆ เพื่อสร้างอุดมการณ์ความรักชาติ

๒. นโยบายของผู้บังคับบัญชาแต่ละยุคสมัยแตกต่างกัน ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของผู้บังคับบัญชาแต่ละท่าน ทำให้การพัฒนางานในด้านประวัติศาสตร์นั้นไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๓. การพัฒนางานด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีทหารจนถึงขั้นการจัดแสดงในอนุรักษ์สถานแห่งชาติและอนุรักษ์สถานทั่วประเทศ ไม่มีแผนแม่บทเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานงบประมาณที่ได้รับในปัจจุบันขึ้นอยู่กับขั้นของการดำรงสภาพไม่สามารถสร้างพัฒนางานใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ขึ้นได้

๔. ใน ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมาได้ถูกตัดงบประมาณลงเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิดทำให้งานต่าง ๆ ลดลงตามงบประมาณที่ได้รับ

๕. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานในระดับกอง/แผนกมีขนาดเล็กเกินไปในการรองรับงานที่มีจำนวนมากในปัจจุบัน

๖. ผู้ที่บรรจุอยู่ในหน่วยไม่มีความรู้ความสามารถในขั้นเชี่ยวชาญงานในแต่ละด้าน ได้แก่ งานประวัติศาสตร์ งานพิพิธภัณฑสถาน งานประชาสัมพันธ์ งานปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง งานห้องสมุด และงานวิจัยพัฒนา และต้องปฏิบัติงานในหลายหน้าที่ทำให้งานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่เต็มประสิทธิภาพ

๗. การร่วมประชุมในการบูรณาการงานประวัติศาสตร์ โดยการประชุมดังกล่าวเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการแจ้งให้ทราบในการปฏิบัติที่ผ่านมาและแผนที่จะทำต่อไป ผู้แทนหน่วยที่ร่วมประชุมนั้นไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ไม่สามารถร่วมกันบูรณาการงานทางประวัติศาสตร์ งานประชาสัมพันธ์ ให้เป็นองค์รวมเดียวกัน รวมทั้งไม่สามารถนำผลการประชุมไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ความร่วมมือในงานประวัติศาสตร์กับหน่วยงานต่าง ๆ การบูรณาการในงานต่าง ๆ ในการประชุมมีน้อยทั้งในและนอกกองทัพนั้น ถึงแม้ว่าบางครั้งจะมีการลงนามในข้อตกลงความร่วมมือแล้ว เช่น ข้อตกลงความร่วมมือในการสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม

ของชาติ การสร้างความรักชาติ ความสามัคคี เสียสละให้กับคนในชาติ มีผลตั้งแต่ ๑๘ ก.ย.๖๐ - ๑๗ ก.ย.๖๓ แต่ข้อตกลงดังกล่าวก็ไม่ได้ถูกใช้งานให้เกิดผลสัมฤทธิ์แต่อย่างใด และไม่ลงนามต่อเมื่อข้อตกลงสิ้นสุดลง

๙. ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา กลุ่มเยาวชนเป้าหมายที่เข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาติ นั้น มีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์โควิด อันส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายลดลงด้วย

แนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝัง อุดมการณ์ความรักชาติให้กับประชาชนไทยต่อไป

แนวทางพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

๑. การที่ผู้บังคับบัญชาในระดับนโยบายตั้งแต่ระดับ รัฐบาล เหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้นให้ความสำคัญในงานประวัติศาสตร์ สนับสนุนการตั้งหน่วยงาน งบประมาณ สร้างคนเพื่อศึกษาและปฏิบัติงานในด้านนี้

๒. ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานประวัติศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนให้มีจำนวนเพียงพอและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมกับงานที่มอบหมายลงไป

๓. การ ยก ขยาย ระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านประวัติศาสตร์ ขึ้นสู่การเป็นศูนย์การศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกองงานต่าง ๆ ได้แก่ กองประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร กองพิพิธภัณฑสถาน และอนุสรณ์สถาน กองกลาง กองนโยบายและแผน กองประชาสัมพันธ์แผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อที่จะรองรับงานในการบูรณาการด้านประวัติศาสตร์ในภาพรวมของการทหารในทุกเหล่าทัพให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลจากแหล่งประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทหารทั้งหมดทั่วประเทศไว้ในกรอบบริบท ทิศทาง ช่วงเวลาที่สอดคล้องกันให้มีมาตรฐาน สามารถสร้างงานวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นอันจะนำมาซึ่งการใช้ประโยชน์จากงานประวัติศาสตร์ทหาร สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงต่อไป

๔. ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนงาน

๕. ทำการประชาสัมพันธ์ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ หลังจากทั่วประเทศได้ปลดล็อคจากสถานการณ์โควิดในการเรียนการสอนของโรงเรียน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดสร้างกิจกรรมพิเศษเพิ่มเติม โดยเน้นไปที่สถาบันครอบครัว

๖. ใช้สื่อการสอนออนไลน์ในการเผยแพร่และปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติมาเป็นประโยชน์

มุมมองที่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการวิจัยดังกล่าวน่าจะมีมุมมองที่สามารถนำไปศึกษาต่อ อันได้แก่

๑. การก่อตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทหาร ว่าควรจะมีการจัดหน่วยประกอบด้วยส่วนราชการใดบ้าง มีกำลังพลที่มีลักษณะพิเศษตามที่ต้องการเป็นอย่างไร จำนวนเท่าไร

๒. โครงสร้างหน่วยงานในการดำเนินงานวิจัยพัฒนาที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ทหารควรเป็นอย่างไร

๓. ประเภทของงานวิจัยในเรื่อง ประวัติศาสตร์ทหารที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อประวัติศาสตร์ชาติ

๔. งานประชาสัมพันธ์ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรรณิการ์ อัครดรเดชา. สื่อและเครื่องมือประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

จารุวรรณ อรุณฤกษ์. การประชาสัมพันธ์. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, ๒๕๔๒.

ประเวศน์ มหารัตนสกุล. การพัฒนาองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : พิมพ์ตะวัน, ๒๕๔๙.

พัชรสิริ ชมภูคำ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : แมคกรอฮิล, ๒๕๒๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๕๐

วิจิตร อวาทกุล. เทคนิคการประชาสัมพันธ์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความดี. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิสิทส์ เซนเตอร์, ๒๕๔๓.

วีรัช ลภีรัตนกุล. การประชาสัมพันธ์ ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๘ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

สุภาพร พิศาลบุตร และ ยงยุทธ เกษสาคร. การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิเจพรีนติ้ง, ๒๕๔๕.

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, สำนักงาน. การปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ. เชียงใหม่ : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑.

สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิทยาพัฒน์, ๒๕๕๓.

อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล คุปรัตน์. สื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๒

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กองบัญชาการกองทัพไทย. “พันธกิจกองบัญชาการกองทัพไทย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.rtarf.mi.th>, ๒๕๖๕.

ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (๒๕๖๑-๒๕๘๐)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.sto.go.th>, ๒๕๖๕.

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. “นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaigov.go.th>, ๒๕๖๒.

เอกสารวิจัย

เกษวลี สังขทิพย์. “การปรับโครงสร้างองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีขององค์กรอิสระ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๖.

ธวัชชัย เศรษฐจินดา. “แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการเพิ่มศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๐-๒๕๖๑.

มนัสชัย ศรีประจันต์, พลตรี. “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะกำลังพลกองทัพบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๐-๒๕๖๑.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พ.อ. กิตติศักดิ์ ทองธีรธรรม

วัน เดือน ปีเกิด ๙ ธ.ค. ๒๕๑๐

การศึกษา - โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่น ๒๖
 - วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ทบ.) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปี พ.ศ.๒๕๓๓
 - บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (มธ.ม.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักสูตรทางทหาร (หลักสูตรสำคัญ)

- หลักสูตร ชั้นนายร้อย เหล่า ป. รุ่น ๓๘ พ.ศ. ๒๕๓๓
 - หลักสูตร ชั้นนายพัน เหล่า ป. รุ่น ๔๔ พ.ศ. ๒๕๓๘
 - หลักสูตร สธ.ทบ. รุ่น ๗๗ พ.ศ. ๒๕๔๒
 - หลักสูตร สธ.ทหาร รุ่น ๔๗ พ.ศ. ๒๕๔๙

ประวัติการทำงาน

- นลว.พท.ร้อย ปืนใหญ่ ป.พัน. ๑๑ รอ.
 - รอง ผบ.ร้อยปืนใหญ่ ป.พัน ๑๑ รอ.
 - ผบ.ร้อยปืนใหญ่ ป.พัน ๑๑ รอ.
 - นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก ป.พัน ๑๑ รอ.
 - ประจำ รร.สธ.ทบ.สบส.
 - ผช.หน.ฝยก. ฝ่ายอากาศ พล.ปตอ.
 - รอง ผบ.ปตอ.พัน.๔
 - รอง หน.ส่วนปฏิบัติการ ศปภอ.ทบ.๑
 - นายทหารปฏิบัติการ ศปภอ.ทบ.
 - หน.ผผศ.กยศ.บก.สปท.บก.ทหารสูงสุด
 - ผช.ผอ.กผย.วสท.สปท.บก.ทหารสูงสุด
 - รอง ผอ.กทบ.วสท.สปท.บก.ทหารสูงสุด
 - รอง ผอ.กพผ.วสท.สปท.
 - ผอ.กจท.บก.สปท.
 - ผอ.กพอ.บก.สปท.
 - ผอ.กปพ.บก.สปท.
 - รอง ลก.บก.ทท.
 - รอง เสธ.วสท.สปท.

ตำแหน่งปัจจุบัน

- รองผู้อำนวยการสำนักวิทยากรความมั่นคง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง	แนวทางการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง
ผู้วิจัย	พ.อ. กิตติภักดิ์ ทองธีรธรรม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 64
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการสำนักวิทยาการความมั่นคง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยได้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศ “มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความสุขของคนไทยทุกคน” โดยในด้านยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงนั้น มีประเด็นที่ต้องดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ การรักษาความสงบภายในประเทศ ซึ่งได้กำหนดวิธีการ ได้แก่ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของชาติมากกว่าส่วนตัว และการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดปัญหาสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

กองบัญชาการกองทัพไทย ได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดนโยบายกองทัพไทย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในภาคส่วนต่าง ๆ ได้เกิดการประสานสอดคล้องและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยพันธกิจในส่วนของการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐและการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติ ได้กำหนดนโยบายเฉพาะใน “การพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์ทหารให้ทันสมัยและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้ประชาชนทั่วไปนักเรียนนักศึกษาเข้าเยี่ยมชมเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ”

อนุสรณ์สถานแห่งชาติ สร้างขึ้นในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้เสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติและจารีกนามผู้กล้าหาญเหล่านั้นไว้ให้สถิตสถาพรสืบไป เป็นสถานที่แสดงประวัติวีรกรรมเหตุการณ์ครั้งสำคัญต่าง ๆ เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงภัยที่เกิดขึ้นในอดีตอันเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสถานที่ที่รวบรวมคุณงามความดีของบุคคลในแผ่นดินไว้ เพื่อเป็นที่ประจักษ์แก่ชนรุ่นหลัง และเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ปัจจุบันอยู่ในความควบคุม กำกับดูแลของกองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ในการวิจัยดังกล่าวจะทำการศึกษาถึงโครงสร้าง ภารกิจ การดำเนินงานในปัจจุบันว่ามีปัญหา และอุปสรรคอย่างไร และจะนำปัญหาดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาให้อุสาหกรรมสถานแห่งชาติให้สามารถเป็นศูนย์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ การทหาร เป็นศูนย์รวมใจ และสถานที่ที่สามารถแสดงความเคารพ ระลึก ต่อบรรพบุรุษที่เสียสละเพื่อประเทศชาติ เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝัง อุทิศการณ ความรักชาติ ให้กับเยาวชนในชาติ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติในปัจจุบัน ในด้านโครงสร้างการจัด ภารกิจ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ของการพัฒนาอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติในปัจจุบัน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติ ให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝัง อุทิศการณ ความรักชาติให้กับประชาชนในชาติต่อไป
4. เพื่อสร้างมุมมองอันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ด้านเนื้อหา** การวิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหา ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ สภาพปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานของอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติ ในด้านโครงสร้างการจัดการ ภารกิจ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์
2. **ด้านประชากร** เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติในอดีต และปัจจุบัน
3. **ขอบเขตการศึกษา 3 ปี** ในช่วงเวลา ปี พ.ศ 2562 – 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยให้ความสำคัญไปที่ภารกิจการจัด บุคลากร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก บุคลากรที่ปฏิบัติงานอุตสาหกรรมสถาน และ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่

1.1.1 ผู้บังคับบัญชาในระดับกำหนดนโยบาย ของอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติ จำนวน 3 คน

1.1.2 ผู้ปฏิบัติในระดับหัวหน้าส่วนงานของอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติ จำนวน 3 คน

1.1.3 ผู้ที่มีส่วนในการใช้ประโยชน์จากอุตสาหกรรมสถานแห่งชาติ จำนวน 10 คน

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิดำเนินการโดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ คำสั่ง นโยบายระเบียบปฏิบัติ ต่าง ๆ สรุปผลการประชุมที่เกี่ยวข้อง ตำราเอกสารต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์เปรียบเทียบและสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีหลักการต่าง ๆ เอกสาร คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

3. การนำเสนอข้อมูล นำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์นำเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ จากการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สถานภาพการดำเนินการของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน

ในด้านนโยบาย โครงสร้าง การจัด ภารกิจ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในปัจจุบัน สรุปได้ว่าในปัจจุบันนี้การดำเนินงานของอนุสรณ์สถานแห่งชาติในการให้ความรู้ ความเข้าใจประวัติศาสตร์ทหาร การสอดแทรกปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากภารกิจดังกล่าวต้องใช้หน่วยที่มีการจัดในระดับศูนย์การเรียนรู้ มีหน่วยรองรับผิดชอบงานเฉพาะทาง อันได้แก่ งานประวัติศาสตร์ งานโบราณคดีทหาร งานพิพิธภัณฑ์ งานอนุสรณ์สถาน และงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในยุคใหม่ รวมถึงการสร้าง Content ให้น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา งานจัดนิทรรศการ กิจกรรมการเรียนรู้ งานวิจัยพัฒนา และต้องใช้บุคลากรที่มี ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เฉพาะทางในจำนวนที่เพียงพอ หน่วยที่ปกครองบังคับบัญชา อันได้แก่ กองประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร มีจำนวนอัตราเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในบังคับบัญชาไม่เพียงพอที่จะรองรับการดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ถึงในขั้นการสร้างแรงสนับสนุนไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับคนที่มีอยู่ในการปฏิบัติงานจริงนั้นมีเป็นจำนวนน้อย อันเกิดจากการบรรจุคนที่ไม่มีอัตรา การย้าย การช่วยราชการต่าง ๆ และไม่มีความชำนาญเฉพาะทาง

2. ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

จากการศึกษาพบปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ดังนี้

2.1 การที่ผู้บังคับบัญชาในระดับกำหนดนโยบายนั้นไม่ให้ความสำคัญในงานด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งสังเกตได้จากนโยบายจากหน่วยเหนือไม่ได้กล่าวถึงงานด้านประวัติศาสตร์แต่จะพูดเพียงถึงเรื่องของการจัดแสดงต่าง ๆ เพื่อสร้างอุดมการณ์ความรักชาติ

2.2 นโยบายของผู้บังคับบัญชาแต่ละยุคสมัยแตกต่างกัน ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของผู้บังคับบัญชาแต่ละท่าน ทำให้การพัฒนางานในด้านประวัติศาสตร์นั้นไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.3 การพัฒนางานด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีทหารจนถึงขั้นการจัดแสดงในอนุสรณ์สถานแห่งชาติและอนุสรณ์สถานทั่วประเทศ ไม่มีแผนแม่บทเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานงบประมาณที่ได้รับในปัจจุบันนั้นอยู่ในขั้นของการดำรงสภาพไม่สามารถสร้างพัฒนางาน นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้

2.4 ใน 2 - 3 ปีที่ผ่านมาได้ถูกตัดงบประมาณลงเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิดทำให้งานต่าง ๆ ลดลงตามงบประมาณที่ได้รับ

2.5 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานในระดับกอง/แผนกมีขนาดเล็กเกินไปในการรองรับงานที่มีจำนวนมากขึ้น จนถึงขั้นสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ

2.6 ผู้ที่บรรจุอยู่ในหน่วยไม่มีความรู้ความสามารถในขั้นเชี่ยวชาญงานในแต่ละด้าน ได้แก่ งานประวัติศาสตร์ งานพิพิธภัณฑสถาน งานประชาสัมพันธ์ งานปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง งานห้องสมุด และงานวิจัยพัฒนา และต้องปฏิบัติงานในหลายหน้าที่ ทำให้งานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่เต็มประสิทธิภาพ

2.7 การร่วมประชุมในการบูรณาการงานประวัติศาสตร์ การจัดแสดง ประชาสัมพันธ์ โดยการประชุมดังกล่าวเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการแจ้งให้ทราบในการปฏิบัติที่ผ่านมาและแผนที่จะทำต่อไป ผู้แทนหน่วยที่ร่วมประชุมนั้นไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ไม่สามารถร่วมกันบูรณาการงานทางประวัติศาสตร์ งานประชาสัมพันธ์ ให้เป็นองค์รวมเดียวกัน รวมทั้งไม่สามารถนำผลการประชุมไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ความร่วมมือในงานประวัติศาสตร์กับหน่วยงานต่าง ๆ การบูรณาการในงานต่าง ๆ ในการประชุมมีน้อยทั้งในและนอกกองทัพนั้น ถึงแม้ว่าจะมีการลงนามในข้อตกลงความร่วมมือแล้ว เช่น ข้อตกลงความร่วมมือ 9 สถาบัน อันประกอบด้วย กองบัญชาการกองทัพไทย กรุงเทพมหานครจังหวัดปทุมธานี สำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยศิลปากร ฯลฯ ในการสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การสร้างความรักชาติ ความสามัคคี เสียสละให้กับคนในชาติ มีผลตั้งแต่ 18 ก.ย.60 - 17 ก.ย.63 แต่ข้อตกลงดังกล่าวก็ไม่ได้ถูกใช้งานให้เกิดผลสัมฤทธิ์แต่อย่างใด และไม่ลงนามต่อเมื่อข้อตกลงสิ้นสุดลง

2.9 ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา กลุ่มเยาวชนเป้าหมายที่เข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานแห่งชาตินั้น มีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์โควิด อันส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายลดลงด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางในการพัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติให้เป็นสถานที่ที่ใช้ปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติให้กับประชาชนไทยต่อไป

1.1 การที่ผู้บังคับบัญชาในระดับนโยบายตั้งแต่ระดับ รัฐบาล เหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้นให้ความสำคัญในงานประวัติศาสตร์ สนับสนุนการตั้งหน่วยงาน งบประมาณ สร้างคนเพื่อศึกษาและปฏิบัติงานในด้านนี้

1.2 ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานประวัติศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนให้มีจำนวนเพียงพอและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมกับงานที่มอบหมายลงไป

1.3 การขยายระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านประวัติศาสตร์ ขึ้นสู่การเป็นศูนย์ การศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกองงานต่าง ๆ ได้แก่ กองประวัติศาสตร์และโบราณคดีทหาร กองพิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์สถาน กองกลาง กองนโยบายและแผน กองประชาสัมพันธ์แผนกเทคโนโลยี สารสนเทศ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อที่จะรองรับงานในการบูรณาการด้านประวัติศาสตร์ในภาพรวมของการทหารในทุกเหล่าทัพให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลจากแหล่งประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทหารทั้งหมดทั่วประเทศไว้ในกรอบบริบท ทิศทาง ช่วงเวลาที่สอดคล้องกันให้มีมาตรฐาน สามารถสร้างงานวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น อันจะนำมาซึ่งการใช้ประโยชน์จากงานประวัติศาสตร์ทหาร สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงต่อไป

1.4 ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนงาน

1.5 ทำการประชาสัมพันธ์ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ หลังจากที่ประเทศได้ปลดล็อคจากสถานการณ์โควิดในการเรียนการสอนของโรงเรียน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดสร้างกิจกรรมพิเศษ เพิ่มเติม โดยเน้นไปที่สถาบันครอบครัว

1.6 สร้างแพลตฟอร์มในการเข้าถึงประวัติศาสตร์ทหาร กิจกรรมต่าง ๆ ของอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ห้องสมุดทหาร ฯลฯ

1.7 ใช้สื่อการสอนออนไลน์ในการเผยแพร่ความรู้ประวัติศาสตร์และปลูกอุดมการณ์ความรักชาติมาเป็นประโยชน์

2. มุมมองที่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการวิจัยดังกล่าวน่าจะมีมุมมองที่สามารถนำไปศึกษาต่อ อันได้แก่

2.1 การก่อตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ทหาร ว่าควรจะมีการจัดหน่วยประกอบด้วยส่วนราชการใดบ้าง มีกำลังพลที่มีลักษณะพิเศษตามที่ต้องการเป็นอย่างไร จำนวนเท่าไร

2.2 โครงสร้างหน่วยงานในการดำเนินงานวิจัยพัฒนาที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ทหาร ควรเป็นอย่างไร

2.3 ประเภทของงานวิจัย ในเรื่อง ประวัติศาสตร์ทหารที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อประวัติศาสตร์ชาติ

2.4 งานประชาสัมพันธ์ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

2.5 การสร้างแพลตฟอร์มในการรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทหารทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันสามารถเข้าถึง เรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่